

ЦАРСКИ ЧАСОВИ
НА НАВЕЧЕРЈЕ ТЈ. ДАН УОЧИ ПРАЗНИКА
(БАДЊИ ДАН)
24. ДЕЦЕМБРА (6. ЈАНУАРА)

Ако дан уочи празника Христова рођења буде субота или недеља, ова служба се врши у петак пред празник. У тај петак се не служи литургија.

Јереј, обучен у епитрахил и фелон, излази из олтара кроз царске двери, носећи јеванђеље, и ставља га на налоњ, кога је црквењак пре тога поставио наспрам царских двери и пред којим је упалио свећу. Ако му саслужује ђакон, он, обучен у стихар и оран, иде пред њим носећи кадионицу.

ПРВИ ЧАС

Јереј произнесе возглас **Благословен је Бог наш ... и појци одговоре Амин**, па чтец из десне певнице започиње на уобичајен начин читањем **Слава Теби, Боженаш ..., Царе небески ..., а чтец из леве певнице наставља читањем ТРИСВЕТОГ и осталог**. Пошто иза **Оче наш ...** каже возглас **Јер Твоји су царство, сила и слава ... и појци одговоре Амин** јереј врши кађење, најпре јеванђеља на налоњу, унакрсно, затим икона, настојатеља, појаца, па целог храма. Уколико му саслужује ђакон, он иде испред њега носећи упаљену свећу.

За то време чтец из десне певнице најпре говори **Господе, смилуј се, (дванаест пута), затим Слава ..., И сада ..., па**

Ходите, поклонимо се Цару и Богу нашем!

Ходите, поклонимо се и припаднимо Христу, Цару и Богу нашем!

Ходите, поклонимо се и припаднимо управо Христу, Цару и Богу нашем!

Затим се читају следећа три псалма:

Псалм 5.

Обазри се, Господе, на речи моје, на узвикивање моје осврни се, на глас мога мољења обрати пажњу, Царе мој и Боже мој – јер Теби молитву упућујем! Зором почуј глас мој! Зором ћу стати пред Тебе и видећеш ме. Као Бог Ти не желиш безакоње, нема код Тебе места за неваљалог, нити преступницима боравка пред Твојим очима. Мрски су Ти сви који чине безакоње, затиреш све који говоре лаж; крвопија и варалица одвратан је Господу. Ја пак, по обиљу милости Твоје, ући ћу у Дом Твој, из страхопоштовања према Теби ничице ћу пасти пред светим храмом Твојим. У правди Својој води ме, Господе, исправи пут мој пред Тобом – због непријатеља мојих. Јер у њиховим устима нема истине, срце им је ташто, грло им је отворен гроб, а језиком ласкају. Осуди их, Боже! Нека им се сруше намере! По неизмерним неделима њиховим истреби их – јер Те увредише, Господе! Онда би се обрадовали сви који се уздају у

Послѣдованіе часѡвз, пѣвѣемыхъ въ навечерїи рѣчѣва хрѣтова.

Въ началѣ втораго часа знаменуетъ въ кампани. И собравшыица во храмъ, ѡблачица іерейъ въ фелѡнь, діаконъ же въ стѣхарь. И поставлаетъ пареклнсіархъ аналогїи ѡкрѣшенъ прѣмъ царскихъ вратъ, и вжнгаетъ свѣци на свѣщницѣ. Іерей же нсходнтъ со сѣліемъ во храмъ, или въ трапѣздъ, царскими враты, предходѣщъ сѣмъ діаконъ съ кадиломъ. И полагаютъ іерей стѡе сѣліе на аналогїи, и ставъ предъ аналогомъ, творитъ начало по ѡбичаю.

И по началѣ чтеца: **Слава тебе, бже нашъ, слава тебе. И Црѣ ѡбнны: и прѡчла.** И по возгласѣ кадитъ свѣщенникъ стѡе сѣліе на аналогїи ѡкрестъ: и прѡчыма ікѡны, и храмъ всѣмъ, и настоѣтеле, и братїю. Чтецъ же чтецъ:

Чѣсз пѣрвыи.

Псаломъ 5.

Глаголы моѡ видши, гдѣ, разумѣи звѣніе моѡ. Конми глаѣ молѣніа моего, Црѣ моѡ и бже моѡ, ѡкв къ тебе помолѡца, гдѣ. Завтра ѡглыши глаѣ моѡ: Завтра предстанѣ ти, и ѡзрши мѡ: ѡкв бѣ не хотѣи беззаконїа, ты сѣи: не преселѣца къ тебе лѣкѣвѣнѣи, Нижѣ прѣвѣдетъ беззакѡнницы предъ ѡчима твоѡма **Возненавѣдѣлъ сѣи всѣ дѣлающыа беззаконїе: Погвѣши всѣ глаголющыа лжѣ, мѣжа кровѣи и льстїка гнѣшаѣца гдѣ. ѡзъ же множетвомъ мнѡготи твоѡе, видѣ въ домъ твоѡи, поклонїца ко храмъ стѡмъ твоѡмъ въ стѣцѣ твоѡмъ. Гдѣ, настѣви мѡ прѣвѡю твоѡю, вѣргъ моѡхъ рѣди нсправн предъ тобою пѣтъ моѡ. ѡкв нѣстѣ во ѡгтѣхъ нхъ истинны, рѣце нхъ сѣтно, грѡбъ**

Псалом 45.

Бог нам је уточиште и снага, помоћник кад нас недаће тешко притисну. Због тога се нећемо уплашити љуљања земље и обрушавања гора у утробу морску. Захучаше и узбуркаше се воде морске, заљуљаше се горе од силине њихове. Речни брзаци веселе град Божји; Вишњи је посветио шатор Свој. Бог је усред града Свог, град се Његов неће пољуљати, Бог ће му и пре зоре у помоћ притећи. У метежу међу народима и пропадању царстава Вишњи пусти Свој глас и земља се заљуља. Господ над силама је са нама, Бог Јаковљев је избавитељ наш! Ходите и видите дела Божија, чудеса која учини на земљи прекидајући ратове до краја земље. Скрши лук, изломи оружје, огњем истопи штитове. „Прекините с тим и знајте да сам ја Бог, узвишен међу народима, узвишен на земљи.“ Господ над силама је са нама, Бог Јаковљев је избавитељ наш!

Слава ..., **И** сада ..., **Алилуја**, **Алилуја**, **Алилуја**, слава Теби Боже. (три пута)
Затим Господе, смилуј се, (три пута), **Слава ... и (чита се) ТРОПАР** навечерја празника (глас 4.):

Затим се певају САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ.

Беше некад у Витлејему на попису Марија заједно са старцем Јосифом – јер он беше из Давидова потомства – а била је у трудноћи без семена зачетој. Утом јој дође време да се породи, но нигде не беше места да одседне. Али, као удобна палата, указа се царици пећина. Христос се рађа да палог човека опет уздигне у свој лик.

И сада ..., **БОГОРОДИЧАН** (убичајени 1. часа):

Како да те назовемо, Благодатна? Небо? – Та из тебе засија Сунце правде. Рај? – Та из тебе изниче цвет непропадљивости. Дјева? – Та остала си неискварена. Чиста мати? – Та у свом светом наручју као свога Сина држала си Бога свега. Код Њега се заузимај за спасење наших душа!

Десна певница:

глас 8.

(Софронија, патријарха јерусалимског):

Витлејеме, спремај се! Јасле, намештајте се! Пећино, пружај гостопримство! – Истина дође, сенка се уклони. Бог се јави људима из Дјева, саобразивши се нама и обоживши што је примио. Стога Адам и Ева обнављајући се кличу: „Добра воља указа се земљи – спасење рода нашег!“

Лева певница исту стихиру, без стиха.

Десна певница:

Псаломъ мѣ.

БГЪ НАМЪ ПРИЕЖИЩЕ И СПСА, ПОМОЦНИКЪ ВЪ ИКОРВЕХЪ ШЕРЕТИШНХЪ НЫ СФЛѢ. СЕГѢ РѢДН НЕ ОУБОИМЕСА, ВНЕГДА СМѢЦАЕТСА ЗЕМЛѢ, И ПРЕЛАГЮТСА ГОРЫ ВЪ СЕРЦѢ МѢРИКАА. ВОЗШѢМѢША И СМАТОШАСА ВѢДЫ НХЪ, СМАТОШАСА ГОРЫ КРЕПОСТЮ СГѢ. РѢЧНАА ОУСТРЕМЛЕНІА ВЕСЕЛАТЪ ГРАДЪ БЖІИ: ШЕВАТИЛЪ СЪТЪ СЕЛЕНІЕ СВОЕ ВЪШНІИ. БГЪ ПОСРЕДѢ СГѢ, И НЕ ПОДВІЖИТСА: ПОМОЖЕТЪ СМѢ БГЪ ОУТРА ЗѢТРА. СМАТОШАСА ІЗЫЦЫ, ОУКЛОНИШАСА ЦРѢВІА, ДАДЕ ГАІСЪ СВОІ ВЪШНІИ, ПОДВІЖЕСА ЗЕМЛѢ. ГДЪ СПСЪ СЪ НАМН, ЗАСТѢПНИКЪ НАШЪ БГЪ ІАКѢВЪ. ПРІИДИТЕ И ВИДИТЕ ДѢЛА БЖІА, ІАКЪ ПОЛОЖИ ЧѢДЕСА НА ЗЕМЛІ: ШЕМА БРАНИ ДО КОНЕЦЪ ЗЕМЛИ, ЛѢКЪ СОКРѢШИТЪ, И СЛОМИТЪ ОУРѢЖІЕ, И ЦИТЪ СОЖИЕТЪ ОГНЕМЪ. ОУПРАЗНИТЕСА И РАЗѢМѢИТЕ, ІАКЪ ІЗЪ СЕМЪ БГЪ: ВОЗНЕДЕСА ВО ІЗЫЦѢХЪ, ВОЗНЕДЕСА НА ЗЕМЛІ. ГДЪ СПСЪ СЪ НАМН, ЗАСТѢПНИКЪ НАШЪ БГЪ ІАКѢВЪ.

Слава, и нынѣ, **Алилуја**, **трижды**. Гдѣ, помилуй, **трижды**.

Слава, **тропарь** **предпрѣдзнѣтва**, **гласъ ѣ**:

Написовашеса игогда со старцемъ іосифомъ, іакъ шѣ мене дѣдова, въ видлѣемѣ маріамъ, чревоногѣци безсѣменное рождѣніе: нарта же врема рѣчѣва, и мѣсто ни сѣдиноже бѣ обитѣлицѣ: но іакже краснаа палѣта, вертепѣ црѣцѣ показашеса. хрѣтосъ раждѣетса, прѣжде пѣшій воокресити ѡбразъ.

И нынѣ, **вѣторѣчѣнъ**:

Чтѣ та наречѣмъ, ѡ блгодѣтнаа; небо, іакъ возіала сѣи сѣнце правды. раи, іакъ прозвѣла сѣи цвѣтѣ нетлѣнѣа. дѣвѣ, іакъ пребыла сѣи нетлѣнна. чѣдо мѣрь, іакъ имѣла сѣи на стѣихъ твоихъ шѣлѣтѣхъ спса, вѣрѣхъ бѣа: тогѣ молн испѣтѣса дѣшѣмъ нашѣмъ.

Тѣже тропарѣ спѣ по двѣжды поѣмъ.

Творѣніе **софроніа**, **патрїарха іерѣлимскагѣ**, **гласъ и**:

Видлѣеме, оугогобѣна, блгодѣрастѣса іасн: вертепе, прїимнѣ, истина прїиде: сѣнь мнѣотечѣ, и бѣхъ челоуѣкѣмъ шѣ дѣы іавнѣса, коуобразнѣса іакже мы, и шѣожнѣвъ плѣть. тѣмъ іадамъ шѣновлѣетса, со сѣвою зѣвѣще: на землнѣ благоволеніе іавнѣса испѣтѣ рѣдѣ нашѣ.

Второй лікъ, тоѣже тропарѣ, безъ припѣва.

Стих: Бог ће доћи из Темана, Свети из горе покривене честаром. (Авакум 3,3)

и стихира

глас 3:

Сада долази до испуњења пророчка најавана, која тајанствено каже: „А ти Витлејеме, земљо Јудина, нипошто ниси најбезначајнији међу градовима – иако нудиш пећину – јер из тебе ће ми потећи Вођа народа, телом од младе Дјеве, Христос Бог, и напасаће народ Свој, нови Израил.“ Њему искажимо величање!

Лева певница:

Стих: Господе, чуо сам реч Твоју и препао се. Господе, спознао сам дело Твоје и избежумио се. (Авакум 3,1)

и иста стихира још једном.

Десна певница:

Слава ...,

глас 8:

Овако говори Јосиф Дјевин: „Марија, шта то видим да се збива с тобом? Сумња и неспокој ме обузимају и ум ми је сметен. Склони ми се с очију одмах! Марија, шта то видим да се збива с тобом? Уместо части – срамоту, уместо радости – жалост, уместо похвале – покуду ти мени нанесе. Нећу више да подносим ружење од људи, јер те прихватих од свештеника, из храма, као пред Господом неокаљану, а шта то гледам?!“

И сада ..., лева певница исто.

Одмах затим канонарх десне певнице узима

ПРОКИМЕН пророштва, глас 4:

Господ Ми рече: „Ти си Ми Син, данас сам Те родио“. (Пс. 2,7)

Стих: Затражи од Мене и даћу Ти незнабошце у наслеђе, крајеве земље у посед. (Пс. 2,8)

ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА МИХЕЈА

(гл. 5,2-5,3):

[Овако говори Господ:] а т и, Вит лејеме, доме Ефрат ов, ниси најнезнат нији међу хиљадама Јудиних [насеља], јер из тебе ће ми потећи онај који ће бити владар у Израилу, коме су исходишта на почетку, у данима вечним. Због тога ће бити остављени до времена када ће она која рађа родити. Тада ће се вратити преостали од браће његове синовима Израилу. И он ће се учврстити и на оку ће држати и напасати стадо своје снагом Господњом, а они ће живети у слави имена Господа Бога свога, јер ће сада бити велики до краја земље.

Посељмз ст҃ихз: Бѣз ѿ ю҃га прїидетз, ѿ ст҃ынѣ ѡзз горы прнхр҃стѣннѣа чл҃вчн.

Глас 3:

Нынѣ прроческое пророчаніе исполнителѣм гадѣтѣз, тѣмнѣо глаголюще: ѿ тѣх видѣемѣ, землѣ іудѣа, никѣкоже наречѣшнѣа мѣншн во владѣкачз, предѣлѣготовѣлющн вертепз: ѡзз тебѣ во мнѣ ѡзвѣдетз ѡзвѣстѣа во плѣтн, ѿ дѣвѣ о҃троковнцы хр҃тоѣз бѣз, ѡже о҃пасѣтѣз люди своѣа нѣоаго и҃на: дадѣмз ѣмѣмъ вѣн велїчїе.

Ст҃ихз: Гд҃и, о҃слышахз слѣхз твоѣи, ѿ вѣоах҃а: гд҃и, развѣмѣхз дѣла твоѣа ѿ жасѣх҃а.

Пѣкн тѣмнѣе тропарѣ. Тѣже: Слава, глас 3:

Сїа глаголетз іѡсїфз кз дѣтѣ: марїе, что дѣло іеѣ, ѣже вѣ тебѣ зрю; недоумѣю ѿ о҃днѣвѣннѣа, ѿ о҃мѣмъ о҃жасѣннѣа: о҃чїаи о҃вѣо ѿ менѣ вѣдн вѣкѣрѣ. марїе, что дѣло іеѣ, ѣже вѣ тебѣ внѣдѣ; за чѣстѣ, срамѣтѣ: за вѣелїе, ікѣрѣбѣ: вѣмѣтѣ ѣже хвалїтнѣа, послѣдованїе часѣвѣз, пѣвѣемѣхз о҃корїзнь мнѣ прннѣла ѣсн. кѣтомѣ не терпѣю о҃жѣ поношѣнїи чѣловѣческнхз: ѡво ѿ іерѣї ѡзз цр҃кѣе гд҃нн ѡкѣ непѣрѣчнѣ тѣа прїахз, ѿ что вїднмѣе;

И нынѣ, пѣкн тѣмнѣе.

Посељмз прокїменз, глас 4:

Гдѣ рече ко мнѣ: і҃нз мѣи ѣсн тѣа, ѡзз днѣѣ роднхз тѣа.

Ст҃ихз: Прогн ѿ менѣ, ѿ дамз тнѣ ѡзвѣкн достѣоанїе твоѣе, ѿ ѡдержанїе твоѣе концы землн.

Тѣже, паремїа. Пррочества мїхѣннѣа чтѣнїе. [Глас 3]

Тѣкѣм глаголетз гдѣ: ѿ тѣх видѣемѣ, дѣме ѣвѣрѣдовѣз, ѣдѣ мѣлз ѣсн ѣже вѣтн вѣ тѣмнѣахз іудѣовѣхз; ѡзз тебѣ во мнѣ ѡзвѣдетз стѣрѣннѣа, ѣже вѣтн вѣ кнѣзѣа во и҃на: ѿ ісхѣдн ѣгѣ ѡзз начѣла ѿ днѣѣ вѣкѣа. Сегѣ рѣдн дѣтѣз ѣ, до вѣременѣ рѣждѣющїа роднхз, ѿ прѣчїн ѿ вѣрѣтїи ѣгѣ ѡвѣратѣтѣа кз сыновѣмъ и҃нѣ лѣвѣмъ. И стѣнѣтѣз, ѿ о҃зрнѣтѣз, ѿ о҃пасѣтѣз стѣдо своѣе крѣпѣостїю гдѣ. И вѣ слѣвѣ и҃мени гд҃а бѣа своѣгѣо прѣвѣдѣтѣз: занѣ нынѣ возвелїчнѣа дѣже до концы землн.

**ЧИТАЊЕ ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ЈЕВРЕЈИМА
СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА
(гл. 1,1-1,12 = зач. 303):**

Пошто се у давнини у више наврата и на више начина обраћао оцима преко пророка, у последње, ове [наше] дане Бог нам се обратио преко Сина, кога је поставио за Наследника свега, кроз кога је и створио векове. А Он, који је одсјај Његове славе и одраз Његовога бића и који све држи речју силе Своје, извршивши сѣм наше очишћење од греха, седе с десне стране престола на висинама, поставши толико узвишенији од анђела колико је име које је наследио угледније од њиховог. Јер, коме је од анђела икада рекао: „Ти си ми Син, данас сам Те родио“? И још: „Ја ћу Њему бити Отац, Он ће Мени бити Син“? Опет, када Прворођенога уводи у васељену, каже: „Да Му се поклоне сви анђели Божји“. И док за анђеле говори: „Који ветрове чини својим гласницима и огњене пламенове својим служитељима“, за Сина пак [каже]: „Престо је Твој, Боже, у векове векова, скиптар правде је скиптар Твога царства. Заволео си праведност, а омрзнуо незаконоће. Због тога Те, Боже, помаза Бог Твој уљем радости мимо другове Твоје“. Исто тако [каже]: „Ти, Господе, у почетку основа земљу и небеса су дело Твојих руку. Они ће проћи, а Ти остајеш. Све ће овештати као хаљина; савићеш их као плашт и измениће се, а Ти се не мењаш и Твојим годинама неће бити краја“.

**ЧИТАЊЕ ИЗ СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ
(гл.1,18-1,25 = зач.2):**

Рођење Исуса Христа било је овако. Када је мати Његова Марија била верена за Јосифа, али се још нису били састали, нађе се да је зачела од Духа Светога. Како је Јосиф, муж њен, био праведан и није хтео да је јавно осрамоти, науми да је потајно остави. Само што је он то смислио, кад му се у сну јави анђеоло Господњи и рече: „Јосифе, сине Давидов! Не бој се да доведеш к себи Марију, жену своју, јер оно што се у њој зачело од Духа је Светога. Она ће родити Сина, а ти му дај име Исус, јер Он ће спасти народ свој од греха његових.“ А све ово се догодило да се испуни оно што је Господ рекао преко пророка који каже: „Ето, девојка ће зачети и родиће сина и даће му име Емануил“, *18 што значи „Бог је са нама“. Кад се Јосиф прену из сна учини како му је наредио анђеоло Господњи и доведе к себи жену своју, али је не познаваше док она не роди Сина свога првенца и он Му даде име Исус.

Кз ѣврѣемз посланиа сѣагѣ аѣла павла чтѣнїе. [Зач: іт]

Многочѣстнѣ и многообрѣзнѣ дрѣвле бѣз глѣолоавнѣи оѣтцѣмз во прѣроѣцѣхз, Кз послѣдокуз днѣи снѣхз глагола намз кз снѣѣ, ѣгоже положи наслѣдника бѣѣмз, и мже и вѣкн сотворн. Иже снѣи сѣанїе славы, и ѣбрѣзз ѣпоетѣи сѣгѣ: ногѣ же вѣлѣчскаа глаголомз снѣлы своеѣл, собоѣи ѣчищѣнїе сотворнѣвз грѣхѣмз нашнѣхз, сѣѣе ѣдеснѣи прѣтола велнчестѣла на высокнѣхз. Толнѣк ѣлѣшнѣи бѣвѣз ѣгѣлз, сѣлнѣк прѣелѣвнѣе пѣче нѣхз наслѣдѣствова и мѣ. Комѣ во рече когдѣ ѣ ѣгѣлз: снѣи мѣи сѣи тѣи, ѣзз днѣѣи роднѣхз тѣа; и пакн, ѣзз вѣдѣл сѣмѣ во оѣцѣа, и тоѣи вѣдѣтѣз мнѣ вѣ снѣа; сѣгдѣ же пакн вѣоднтѣз прѣворѣднаго во вѣелѣннѣи, глаголетѣз: и да поклѣнатѣа сѣмѣ вѣнѣ ѣгѣлн вѣжн. И ко ѣгѣломз ѣѣкѣ глаголетѣз: творѣннѣи ѣгѣлы своѣл дѣхн, и сѣлгн своѣл оѣгнѣ пѣлѣцѣз. Кз снѣѣ же: прѣтолаз тѣоѣи, вѣже, вѣ вѣкѣз вѣкѣа: жѣзлаз прѣворѣтн, жѣзлаз цѣртѣла тѣоегѣ. Возлѣвнѣлз сѣи прѣвѣдѣл, и вознѣнавнѣѣлз сѣи вѣззакѣнїе: сѣгѣ рѣдн помѣза тѣа, вѣже, бѣз тѣоѣи сѣлѣемз рѣдѣтн, пѣче прнѣлѣстннѣкз тѣоѣнѣхз. И пакн: вѣз начѣлѣ тѣи, гѣн, зѣмлю ѣсновѣлз сѣи, и дѣлѣ рѣкѣл тѣоѣи сѣтѣ нѣѣл. Тѣа погнѣнѣтѣз, тѣи же прѣвѣвѣлѣшн, и вѣлѣ иѣкоже рнѣзѣ ѣбѣтѣшѣнѣтѣз, И иѣкѣ оѣѣждѣл вѣѣшн нѣхз, и иѣзмѣнѣлѣтѣа: тѣи же тоѣнѣжде сѣи, и лѣѣта тѣоѣл не ѣскѣдѣнѣтѣз.

Дѣлаконз: Прѣмѣдѣрѣтѣ, прѣѣтн ѣѣлѣшннѣмз сѣагѣ сѣлїа.

Іерѣи: ѣ матѣѣа сѣагѣ сѣлїа чтѣнїе. [Зач: ѣ]

Инѣз хрѣтово рѣѣтѣò снѣце бѣѣ: ѣбрѣѣннѣнѣи ѣѣкѣ вѣвѣшн мѣтѣрн сѣгѣ мѣрнѣи ѣѣнѣфѣвн, прѣжде дѣже не снѣнѣсѣа и мѣ: ѣбрѣѣтѣсѣа и мѣцнѣи во чрѣвѣѣ ѣ дѣа сѣа. Иѣнѣфѣз же мѣжѣз сѣа, прѣвѣденѣз снѣи и не хотѣл сѣа ѣблнѣнѣтн, вѣсхотѣѣ тѣаи пѣѣтнѣтн ѣ. Сѣа же сѣмѣ помѣслѣнѣшѣл, сѣ ѣгѣлз гѣнѣи во снѣѣ мѣнѣа сѣмѣ, глагола. Иѣнѣфе, снѣне дѣѣдовѣз, не ѣѣоѣнѣа прѣѣлѣтн мѣрїѣмз жѣнѣи тѣоѣл: рѣждѣшѣеѣоѣа вѣ нѣнѣ, ѣ дѣа сѣтѣ сѣа. Роднѣтѣз же снѣа, и нарѣѣшн и мѣ сѣмѣ инѣз: Тоѣи во спѣсѣтѣз лѣдн своѣл ѣ грѣхѣз нѣхз. Сѣѣ же вѣѣ бѣстѣѣ, да вѣдѣтѣсѣа рѣѣннѣе ѣ гѣа прѣроѣкомз глаголющннѣмз: Сѣ дѣа во чрѣвѣѣ прѣнѣметѣз, и роднѣтѣз снѣа, и нарѣѣѣтѣз и мѣ сѣмѣ сѣмманѣнѣлз, сѣже сѣтѣ икѣзѣемо, сѣ на мнѣ бѣз. Вѣстѣлѣз же иѣнѣфѣз ѣ снѣа, сотворн, иѣкоже повѣлѣѣ сѣмѣ ѣгѣлз гѣнѣи, и прѣѣлѣтѣз жѣнѣ своѣи. И не знѣлѣашѣ сѣа, дѣнѣже роднѣ снѣа своѣгѣ пѣрѣвенѣа, и нарѣѣѣ и мѣ сѣмѣ инѣз.

Одмах затим чтец из десне певнице чита:

Корацима мојим управљај по речи својој, да никакво безакоње не овлада мноме. Избави ме од подлости људске, па ћу Твоје наредбе сачувати. Лицем Својим обасјај слугу Свога и Својим ме правилима научи. Испуни ми уста хвалом Теби, Господе, како бих певао славу Твоју, величанство Твоје по цели дан. (Пс. 118,133-135; 70,8)

Чтец из леве певнице наставља ТРИСВЕТО и остало. По Оче наш ... Јереј Јер Твоји су царство, сила и слава ..., појци Амин, па први чтец чита КОНДАК навечерја празника (глас 3.):

Дјева данас иде да превечну Реч у пећини неизрециво роди. Играј васељено чувши за ово, прослави са анђелима и пастирима Онога који изволе да се јави као млађано детенце, а превечни је Бог.

Други чтец Господе, смилуј се, (40 пута), па молитву:

У свако време и свакога часа, и на небу и на земљи, Теби се исказује поштовање и слављење, Христе, Боже наш, јер си дуготрпљив, пун си милости и милосрђа, љубиш праведнике а сажалив си према грешницима и све зовеш спасењу обећањем будућих добара. Ти Господе, прими и молитве што Ти их ми овога часа упућујемо и усмери нас животу по заповестима Твојим; освети нам душе, очисти тела, исправи расуђивања, разбистри мисли и избави нас од сваке жалости, зла и болести; огради нас Својим светим анђелима да би под њиховим окриљем чувани и вођени достигли јединство у вери и познање Твоје неприступне славе; јер си благословен у векове векова. Амин!

Затим први чтец Господе, смилуј се, (три пута), Слава ..., И сада ..., Тебе часнију од херувима ..., Именом Господњим благослови, оче!

Јереј Боже, сажали се на нас ... и по Амин.

Посејмъ тропѣрь:

Сѣтѡпыи моѡ на прѣвн по словесн твоемѡ, и да не ѡбладѣетъ мноѡу вѣскоу беззаконїе. и збѣвн ма ѡ клеветы челоуѣческїа, и сохрани зѣповѣдн твоѡ. лицѣ твоѣ просвѣтн на раба твоего, и на дн ма ѡправданїемъ твоимъ.

Да исполнатѣа ѡуствѣ моѡ хваленїа твоегѡ, гдн, ѣкѡ да бо по нѣ слѣвѣ твоѡ, бѣеъ дѣнь великолѣпїе твоѣ.

Тѣже Трїнеѡе, и по Оѣе нашъ: Кондакъ, гласъ 3:

Дѣа днѣсь превѣчноу слѡвоу въ вѣртѣпѣ грядѣтъ родити неизреченноу: анкѡи, велееннаа, ѡуслѣшавши, прослѣвн со ѡгглы и пѣстырѣмн хотѣщаго ѡбнѣтѣа ѡт роуа маѡдо, превѣчнаго бѣа.

Гдн, помнѣи, м. И молитва:

Иже на вѣскоу врема, и на вѣскїи чѣз, на нѣсн и на землн, поклонѣемый и славимый, хрѣтѣ бѣже, долготерпѣливѣ, многомилостивѣ, многоблѡгѡтробнѣ, иже прѣвѣдныа любѣи и грѣшныа милѡи, иже вѣѡ зовѣи ко спасенїю, ѡбѣщѣнїа радн вѡдѡщнхъ вѣлгъ. ѣмъ, гдн, прїимн и нашѡ въ чѣз сѣи молїтвы, и испрѣвн жнвѡтѣ нашѣ къ зѣповѣдѣмъ твоимъ, дѡшы нашѡ ѡбѣтн, тѣлесѣ ѡчїстн: помышлѣнїа испрѣвн, мѣглн ѡчїстн: и и збѣвн нашѣ ѡ вѣскїа икѡрн, сѡлѣ и болѣзней: ѡградн нашѣ стѣмн твоимн ѡгглы, да ѡполченїемъ нѣхъ соблѡдѣемн и наставлѣемн, достигнемъ въ соединенїе вѣрѣ, и въ рѣзѡмъ непристѡпныа твоеѡ слѣвы, ѣкѡ блгословѣнъ сѣи во вѣкн вѣкѡвъ, ѡмннѣ.

Гдн, помнѣи, трїѣды.

Слава ѡцѡ, и спѡ, и стѡмѡ дхѡ, и нынѣ и прїсно, и во вѣкн вѣкѡвъ, ѡмннѣ.

Честнѣишѡу херѡвїмъ, и славнѣишѡу безъ сраженїа серафїмъ, безъ иотлѣнїа бѣа слѡба рождѡшѡу, свѣцѡу бѣѡ тѡ величѣемъ.

Именемъ гднїмъ благословн, ѡче.

Сващѣеннїкѣ возгласѣетъ:

Бѣже, ѡушѣдн ны, и благословн ны, просвѣтн лицѣ твоѣ на ны, и помнѣи ны.

молићву првога часа:

Христе, истинска светлости што просвећује и освећује свакога човека који долази на свет, стави као знамен Твој према нама светлост Твога лица, да бисмо у њој видели светлост неприступну, и управљај кораџима нашим у правцу вршења заповести Твојих, уз посредовања свенепорочне Твоје Мајке и свих Твојих светих. **А**мин!

Тѡже молићвѡ ѡѡ:

Хрѡтѡ, свѣтѡ ѡстиннѡѡ, просвѣщѡѡ ѡ ѡсвѣщѡѡ вѣѡкаго чѡловѣка гродѡцаго вѡ мѡрѡ, да знѡменаѡтѡ на нѡсѡ свѣтѡѡ лицѡ тѡвогѡ, да вѡ нѡмѡ ѡѡзрѡмѡ свѣтѡѡ непристѡпнѡѡ, ѡ ѡспрѡвѡ стѡпѡѡ нѡшѡ кѡ дѣлѡнѡѡ зѡповѣдѡѡ тѡвоѡѡ, молићвѡѡмѡ прѡѡтѡѡ тѡвоѡ мѡтѡре, ѡ вѡсѡхѡ тѡвоѡѡ стѡѡѡѡ, ѡмѡнѡѡ.

ТРЕЋИ ЧАС

Јереј (а уколико му саслужује ђакон онда он) кади јеванђеље, затим иконе, настојатеља и појце, док чтец из леве певнице чита **Ходите**, поклонимо се ..., на уобичајени начин, три пута, па следећа три псалма:

Псалм 66.

Боже, сажали се на нас и благослови нас, лицем Својим обасјај нас и смилуј нам се! Тако ће бити познат на земљи пут Твој, међу свим народима спасење Твоје. Да Те прославе народи, Боже, да Те прославе народи сви! Да се обрадују и ускликну незнабошци, јер ћеш народима судити исправно и незнабошце водити на земљи! Да Те прославе народи, Боже, да Те прославе народи сви! – Земља даде плод свој. – Благословио нас Бог, Бог наш! Благословио нас Бог и устрашили се од Њега сви крајеви земље!

Псалм 86.

Темељи су му на горама светим, љуби Господ врата Сиона више од свих шатора Јаковљевих. Величанствене се ствари говоре о теби, граде Божји! – Рахав и Вавилон бројају међу оне који ме знају, Филистејци, Тир и народ етиопски, и они су онде рођени. – За Сион ће се говорити да је мати, да се у њему овај и онај родио, да га је сам Вишњи утемељио. Господ ће казивати кроз попис народа и њихових вођа у Сиону рођених. Јер у Сиону су насеобине свих који се радују.

Псалм 50.

Смилуј ми се, Боже, по великој милости својој, избриши преступ мој по изобилном сажалењу Своме. Опери ме потпуно од безакоња мога, очисти ме од греха мога. Јер безакоња свога свестан сам, грех мој стално ми је на уму. Теби самоме згрехих, неваљалство пред Тобом учиних, да би био у праву кад говориш и изашао победник на парници. Јер ето, у безакоњима сам зачет и у гресима мати ме роди. Ти пак истину љубиш, Ти си ми открио оно што је недокучиво и скривено у Твојој мудрости. Покропићеш ме испом и бићу чист, опраћеш ме и бићу белји од снега. Дај ми да чујем радост и весеље, да се прену кости сатрвене. Одврати лице Своје од грехова мојих и сва безакоња моја избриши. Срце ми, Боже, учини чистим, дух у мени изнова правим. Не одгурни ме од лица Свога, не лиши ме Духа Свога Светога. Пружи ми радост спасења Свога и учврсти ме духом несаломљивим. А ја ћу упутити безаконике на стазе Твоје и безбожници ће Ти се обратити. Избави ме од крви, Боже, Боже мога спасења! Језик ће мој кликтати правди Твојој. Господе, отвори ми усне и уста ће моја проносити хвалу Твоју. Јер да си зажелео жртву, ја бих је принео, но спаљене животиње нису угодне Господу. Жртва Богу је дух скрушен; скрушено и понизно срце Бог неће презрети. У благонаклоности Својој,

Чѣсз третїи.

Прїидїте, поклонїмса: **трїжды**.

Бже, ошчєдрї ны, и благословї ны, и просвєтїи лицє твоє на ны, и помїлѡи ны: познати на землї пѡть твоѡи, во всєхъ ѡзбыцєхъ спасєнїе твоє. да ѡповєдѡтса тебє людїе, бже, да ѡповєдѡтса тебє людїе всї. да возвеселѡтса, и да возрадѡютса ѡзбыцы: ѡкво сдѡнши людемъ правотѡю, и ѡзбыки на землї настѡвнши. да ѡповєдѡтса тебє людїе, бже, да ѡповєдѡтса тебє людїе всї. Землѡ дадє плодъ своѡи. Благословї ны, бже, бже нашъ. Благословї ны, бже: и да ошчєдїтса єгѡ всї концї землї.

Ѳлѡмъ ѿс.

Ѡсновѡнїа єгѡ на горѡхъ стѡихъ, любїтѡ гдѣ вратѡ стѡнѡ пѡче всєхъ селєнїи ѡквѡнхъ. Прєслѡвна глаголѡшѡса ѡ тебє, граде бжеїи. Помѡнѡ раѡвъ и вѡвѡлѡна вѡдѡщымъ мѡ: и єє ѡноплемєннїцы, и чѡрѡ, и людїе єдїѡптїи, ии бѡша тѡмѡ. Мѡти стѡнъ, речєтѡ чєловѡкъ, и чєловѡкъ родїсѡ вѡ нємъ, и тѡи ѡсновѡ и бѡшнїи. Гдѡ повѡстѡ вѡ писѡнїи людєи, и кнѡзєи сїхъ бѡвшнхъ вѡ нємъ. ѡкво вєселѡщнхѡ всєхъ жнлїщє вѡ тебє.

Ѳлѡмъ и.

Помїлѡи мѡ, бже, по велїцѡи мїлѡсти твоєи, и по мнѡжєствѡ чєдрѡтѡ твоѡхъ, ѡчїстї бєззакѡнїе моє. Нѡнпѡче ѡмѡи мѡ ѡ бєззакѡнїѡ моєгѡ, и ѡ грѡхѡ моєгѡ ѡчїстї мѡ. Ѣкво бєззакѡнїе моє ѡзъ знѡю, и грѡхъ моѡ прєдѡ мнѡю єсть бѡшѡ. тебє єдїномѡ согрѡшнхъ, и ѡкѡвоє прєдъ твоѡю сотворїхъ: Ѣкво да ѡправдїшнѡса во словєсѡхъ твоѡхъ, и побѡдїши внєгдѡ сдѡнїи тѡи. Сє бо вѡ бєззакѡнїнхъ зачѡтѡ єсмѡ и во грѡсѡхъ родї мѡ мѡти моѡ. Сє бо ѡстнѡшѡ возлюбнѡш єєи, вєзвѡстѡнѡш и тѡннѡ прємѡдрѡстї твоєѡ ѡвнѡш мѡ єєи. Ѡкропїши мѡ вѡсѡпомъ, и ѡчїщѡсѡ: ѡмѡєши мѡ, и пѡче снѡга ошчєлѡсѡ. Слѡхѡ моємѡ дѡєи рѡдѡстѡ и вєселїє, возрадѡютса кѡстї смнрєннѡса. Ѡвратїи лицє твоє ѡ грѡхъ моїхъ, и всѡ бєззакѡнїѡ моѡ ѡчїстї. Сєрдцє чїстѡ сознѡждї во мнѡ, бже, и дѡхъ правѡ ѡновѡи во ошчєрѡбѡ моєи. Не ѡвєржї мєнє ѡ лицѡ твоєгѡ, и дѡхѡ твоєгѡ стѡгѡ не ѡнмї ѡ мєнє. Воздѡждѡ мѡ рѡдѡстѡ

Господе, покажи Своју доброту Сиону, да се подигну зидине Јерусалима. Тада ће Ти бити угодне жртве по правди жртвоване, приноси и спаљене животиње. Тада ће се на Твој жртвеник приносити јунци.

Слава ..., И сада ..., Алилуја, Алилуја, Алилуја, слава теби, Боже. (три пута)
Затим Господе, смилуј се, (три пута), Слава ... и (чита се) ТРОПАР навечерја празника (глас 4.):

Беше некад у Витлејему на попису Марија заједно са старцем Јосифом – јер он беше из Давидова потомства – а била је у трудноћи без семена зачетој. Утом јој дође време да се породи, но нигде не беше места да одседне. Али, као удобна палата, указа се царици пећина. Христос се рађа да палог човека опет уздигне у свој лик.

И сада ..., БОГОРОДИЧАН (убичајени 3. часа):

Богородице, ти си истинска лоза која је као свој плод живот родила. Теби се обраћамо са молбом да заједно са апостолима и свима светима посредујеш за помиловање наших душа.

Затим се певају САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ.

Лева певница:

глас 6:

Ово је Бог наш, нико се с Њим не може упоредити: рођен од Дјеве и поживео с људима. Син [Божји] Јединац лежи у убошким јаслама као човек, Господ славе је пеленама повијен. Звезда магима обзнањује да Му се поклоне. Ми Му певамо: „Тројице света, слава Ти!“

Десна певница пева исту стихиру, без стиха.

Лева певница:

Стих: Бог ће доћи из Темана, Свети из горе покривене честаром. (Авакум 3,3) и стихира

глас 8:

Пре рођења Твога духовне војске беху збуњене док дрхтећи гледаху то тајанство. Јер изволе да се роди као дете – Онај који је украсио небо звездама – и да легне у јасле за немуште животиње – Онај који на длану држи границе

спасѣніа твоегѡ, ѿ дхѡмз влчннмз ѡчтвєрдн ма. Наъчѡ беззакѡннма пѡтсѣмз твоимз, ѿ нечєстнѣн кз твєчѣ ѡбратѡчєа. Нзєавн ма ѡ кровєн, бѣе, бѣе спасѣніа моєгѡ, възрѡдѣчєа ѡзыкз мѡн прѡвѣч твоєн. Гдн, ѡчтнѣ мон ѡвєрзєшн, ѿ ѡчтѡ моѡ възвѣстѡтз хвалѡ твоѡ. Ѐкв ѡце вы возхѡтѣлз єн жєртвы, дллз бѣхз ѡбє: вєєожжєніа не благоволишн. Жєртва бѣѡ дхѡ сокрѡшєнз, єрдцє сокрѡшєнно ѿ смирєнно бѣз не ѡчнчнжнѣтз. ѡвєлжн, гдн, благоволенїємз твоимз єѡна, ѿ да єознждѡчєа стѣны ієрєалїмїкїа. Тогдѡ благоволишн жєртвѡ прѡвды, возношєніє ѿ вєєожегѡсмаа: тогдѡ возлѡжѡтз на ѡлтѡрь твоѡ тєльцы.

Слава, ѿ нынѣ, рлїлїѡїа, трїжды. Гдн, помнїлѡї, трїжды.

Слава, трѡпарь, гласъ 4:

Написѡвѡшєа ѿногдѡ єо стѡрцємз іѡаннѡмз, ѡкѡ ѡ сѣмене дѣдова, кз вндлєємѣ марїамз, чрєвоногѡцин безсѣменноє рѡждєніє: настѡ же врєма рѡждєтѡл, ѿ мѣсто нн єдннѡже бѣ ѡвнтѡлнцѡ: но ѡкоже крѡснла палѡтѡ, вєртєпз црїнцѣ показѡшєа. хрѣтѡєз рѡждѡчєа прѣждє пѡдшїи вѡкрєєнїтн ѡбразз.

ѿ нынѣ, вѣороднчєн:

Бѣцє, ты єн лѡзѡ истнннла, възрѡстнѣшлѡ намз плѡдз жнвѡтѡ, твєчѣ мѡлнмєа: молнєа, влчцє, єо стѣмн ѡплы, помнїлѡвѡтн дѡшы на́ша.

Тѡже трѡпарн єѡл по двѡжды поємз. Гласъ 5:

Сєн бѣз на́шз, не влѣннїчєа ѿнз кз немѡ, роднѡвннєа ѡ дѣвы, ѿ єз чєлѡвѣкн пожнвє: вѡ ѡслєхз ѡубѡгнхз, єнз єдннорѡдннн, лєжѡщє внднчєа члѡвѣкз: ѿ пєленѡмн повнѡвѣчєа ѿже глѡвы гдѣ. ѿ волхѡвѡмз свѣздѡ възвѣщѡвѣтз вє єгѡ поклонєніє. ѿ мѡ поимз: трїцє стѡа, спасн дѡшы на́ша. **[двѡжды]**

Тѡже поємз, гласъ ѿ:

Стїхъ: Бѣз ѡ ѡга прїндєтз, ѿ стѣнн ѿзз горы прнѡсѣнннма чѡци.

Прѣждє рѡчтѡл твоєгѡ, трѣпєтнѡ зрѡщє тѡннєтѡ твоє, гдн, рѡзѡмнла вѡннєтѡ днєвлѡхѡдѡ: ѡкоже вѡ млѡдєнєцз рѡднчнєа блѡгонзѡблнлз єн, нѣбѡ ѡкраснѡвннн свѣздѡамн, ѿ вѡ ѡслєхз безслѡвєєннхз возлєжншн, длннїю єодєржѡї вєєѡ зємлн

земље. У том промислу спознато је Твоје милосрђе и велика милост, Христe. Слава Ти!

Десна певница:

Стих: Господe, чуо сам реч Твоју и препао се. Господe, спознао сам дело Твоје и избежумио се. *(Авакум 3,1)* и *иста стихира још једном.*

Лева певница:

Слава ...,

глас 3:

Јосифе, реци нам како то да Девојку коју си преузео из Светилишта водиш у Витлејем бремениту? „Пошто сам“, каже, „истражио *[шта пише код]* пророка и обавештен од анђела, уверен сам да ће Марија родити Бога на необјашњив начин. Њему на поклоњење доћи ће маги са Истока, са скупоценим даровима изражавајући Му поштовање.“ Ради нас оваплоћени Господe, слава Ти!

И сада ..., **десна певница исто.**

Одмах затим канонарх леве певнице узима

ПРОКИМЕН пророштва, глас 4:

Дете нам се роди, Син нам се дарова. *(Исаија 9,6)*

Стих: Власт Му је на плећима.

ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ВАРУХА

(гл. 3,36-4,4):

Ово је наш Бог, нико се с Њим не може упоредити. Он је открио сав пут знања и предао га Своме слуги Јакову и Своме љубимцу Израилју. Потом се јавио на земљи и проживео међу људима. Ово је књига Божјих наредби и Закон који ће трајати до века. Сви који га се буду држали добиће живот, а који га напусте умреће. Јакове, врати се и прихвати ову књигу, упути се ка просветљењу, ка светлости њеној! Не уступај своју славу другоме, ни оно што ти је на корист туђем народу. Блажени смо, Израилју, јер нам је познато шта је угодно Богу!

ЧИТАЊЕ ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ГАЛАЂАНИМА СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА

(3,23-29 = зач. 208):

[Браћо!] Пре доласка вере под Законом смо били чувани, зат ворени за веру која ће се открити. Тако је Закон постао васпитач који нас води Христу – да би се вером оправдали. Са доласком вере пак, нисмо више подређени васпитачу. Сви сте Божји синови кроз веру у Христу Исусу, јер сви ви који се у Христа крстите – у Христа се обукосте. Нема више ни Јудејца ни Грка, ни роба ни слободнога, ни мушког ни женског, јер сте сви једно у Христу Исусу. А ако сте Христови, онда сте Авраамово потомство, наследници по обећању.

конци. таково́имъ ко смотрѣніемъ оубѣдѣно бысть милосѣрдіе твоє, хрїтє, келїа мнлогѣ твоѡ, слава тебеѣ.

Стихъ: Гдн оубышашъ елѡхъ твоѡ, и оубоѡхѡа: гдн, разѡмѡхъ дѣла твоѡ, и оубаѡхѡа.

И пакн поѣмъ тоѡже тропарь. Посѣмъ, Слава, гласъ 3:

Іѡсифе, рци намъ: какѡ, ѡже ѡ стѡхъ прїѡлз єси, дѡ непрѡзднѡ прнбѡдши въ вндлѣемъ; ѡзъ, рече, прѡрѡкн испытѡхъ, и вѣсть прїемъ ѡ аггла, оубѣрнѡа, ѡкѡ бѣа родитѡ мариѡ неказѡннѡ: ємѡже на поклонѣніе колєвн ѡ востѡкѡвѡ прїндѡтѡ, єз дѡры чєстнѡимн елѡжѡце. вѡплѡтнѡимнєа нѡсѡ рѡдн, гдн, слава тебеѣ.

И нынѣ, пакн тоѡже тропарь.

Прокїменъ, гласъ 4:

Отрѡдѡ роднѡа намъ, єнѡ, и дѡдѣѡа намъ.

Стихъ: Бгѡже начѡльствѡ бысть на рѡмѣ єгѡ.

Прѡчєствѡ варѡхова чтѣніе. [Варѡ Глѡвѡ 3]

Єєн бѣз нѡшѡ, и не приложѡтѡа ѡнѡ къ немѡ. Нѡзѡврѣтѡе вѡлѡкъ пѡтѣ хѡдѡжерѡтѡа, и дѡдѡ и іѡкѡвѡл ѡтрокѡл євоємѡ, и иѡлю вѡзлюбленномѡ ѡ негѡ. Посѣмъ же на землн ѡвнѡа, и єз чєлѡвѣкн поживѡе. [Варѡ 4] Єтѡ кнїга повєлѣнїѡ бѣжѡнѡхъ, и закѡнѡз єнѡ ко вѣкн: єсн дерѡжѡцїнѡа єѡ въ жнѡвѡтѡз вндѡтѡз, ѡстѡвнѡшн же ѡ оѡмѡтѡз. Ѡбратнѡа, іѡкѡвѡе, и нѡмнѡа єѡ. Пондн къ єднѡю прѡлѡм євѣтѡа єѡ. Не дѡждѡ ннѡмѡ слѡвы твоѡа: и полѣзѡнѡхъ тебеѣ ѡзѡкѡл чѡждѡемѡ. Блѡжєнн єсмѡ, иѡ лю, ѡкѡ оѡгѡдѡнѡа бѣл намъ разѡмѡна єтѣ.

Тѡже ѡплѡз, къ галѡтѡмъ послѡнїѡ єтѡгѡ ѡпла пѡлѡа чтѣніе. [Зач. 3]

Братѡе, прѣжде, прншѣетѡѡа вѣрѡ, подѡ закѡномѡз єтрегѡмн вѣхѡмѡз, зѡтворѣнн въ хотѡцѡшю вѣрѡл ѡкрѡчнѡа. Тѣмѡже закѡнѡз пѣвѡтѡнѡз намъ бысть ко хрїтѡа, да ѡ вѣрѡ ѡправдѡимѡа. Прншѣдѡшєн же вѣрѡѣ, оѡже не подѡ пѣвѡтѡномѡз єсмѡ. Єсн ко вѡ єнѡвѡе бѣжн єстѡе вѣрѡю ѡ хрїтѡѣ иѡнѣ: єлнцы ко ко хрїтѡа крѡчнѡтѡа, ко хрїтѡа ѡблєкѡтѡа. Нѣсть іѡдѡєн, нн єлннн: нѣсть рѡбѡз, нн євѡбѡдѡ: нѣсть мѡжєєкїѡ пѡлѡз, нн жєнєкїѡ: єсн ко вѡ єднѡ єстѡе ѡ хрїтѡѣ иѡнѣ. Ыце лн вѡ хрїтѡѡвѡ: оѡѡ ѡвѡрѡлѡмѡе єѡмѡ єстѡе, и по ѡѡѡѡтѡвѡнїю нѡслѣдннцы.

ЧИТАЊЕ ИЗ СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО ЛУКИ

(гл. 2,1-20 = зач. 5):

У оно време догоди се да изађе заповест Цезара Августа да се изврши попис народа у целој земљи. Тај први попис био је за Квиринијеве управе Сиријом. Сви су ишли да се напишу, и то свако у свој град. Тако и Јосиф из Галилеје, из града Назарета, пошто је био из Давидовог дома и рода, оде да се напише горе у Јудеју, у град Давидов звани Витлејем, заједно са Маријом, женом вереном за њега, која беше трудна. Но десило се да док су били ту њој наступи време порођаја. И она роди сина свога првенца, па га пови у пелене и положи га у јасле – пошто за њих није било места у гостионици. У том крају пак беху пастири који су, бдијући на пољима, чували ноћну стражу крај својих стада. Наједном се пред њима појави анђеолово Господњи и обасја их слава Господња. Њих обузе велики страх, но анђеолово им рече: „Не бојте се. Јер ево, јављам вам велику радост, упућену целом народу: данас вам се у Давидовом граду родио Спаситељ – Христос Господ. А ово нека вам је знак: наћи ћете новорођенче повијено у пелене где лежи у јаслама.“ Одједном се анђелу придружи мноштво небеске војске која слављаше Бога речима: „Слава на висини Богу, а на земљи мир међу људима добре воље!“ И одоше од њих анђели на небо, а људи, они пастири, рекоше један другоме: „Пођимо до Витлејема, видимо то што је речено да се догодило, што нам је Господ обзнанио.“ И журно одоше и нађоше Марију, Јосифа и новорођенче где лежи у јаслама. Пошто видеше, разгласише реч која им је казана за ово дете. И сви који чуше задивише се ономе што им рекоше пастири. А Марија је све ове догађаје памтила и држала у срцу. Пастири пак вратише се славећи и хвалећи Бога за све што су чули и видели онако како им је било речено.

Одмах затим чтец из леве певнице чита:

Благословен био Господ Бог, благословен био Господ сваки дан!
Потпомогао нас Бог спасења нашега! Бог наш је Бог спаса! (Пс. 67,20-21)

Діакоњ: Премудростъ, прѣстѣи оубльшнмъ стѣгъ ѡвѣліа.

Іерей: Ѡ лѣкѣ стѣгъ ѡвѣліа чтѣніе. [Зач. 5]

Во днѣхъ ѡнѣхъ, ѡзвѣде повелѣніе ѡ кесара августѣ, написати во вселеннѣю. Сіе написаніе первое бысть, владащѣ ирїею кѣрнїю. И ѡдѣхъ во написатиѣ, кождо во своѣмъ градѣ. Кзвѣде же и іосифъ ѡ галїлен, ѡзвѣде градъ назарѣта во іудею, во градѣ дѣдовъ, ѡже нарицаетсѣ вндлеѣмъ, занѣ быти ѡмъ ѡ доми ѡ отчѣствѣ, дѣдова, написатиѣ еъ марїею, ѡбрѣченною ѡмъ женою, ѡццею непраздною. Бысть же, ѡгда быша тѣмъ, ѡполнишасѣ днѣ родити ѡнѣ. И родѣ сѣа своего первенца, и повѣтъ ѡго, и положи ѡго во яслехъ: занѣ не бѣ ѡмъ мѣста во ѡбнѣтелн. И пѣстырїе бѣхъ во тоѣже странѣ едѣще, и стрегѣще стѣжѣ ноцнѣю ѡ стѣдѣ своемъ. И сѣ аггѣлъ гдѣнь стѣ во нѣхъ, и слава гдѣна ѡсѣ ѡнѣ: и ѡбрѣшасѣ стѣхѣмъ вѣліиѣмъ. И рече ѡмъ аггѣлъ: не бойтесѣ, сѣ во благовѣствѣю вѣмъ радостъ вѣлію, ѡже бѣдетъ вѣмъ людемъ, ѡкѣ родиѣ вѣмъ днѣсь спсѣ, ѡже сѣтъ хрѣтоѣвъ гдѣ, во градѣ дѣдовѣ. И сѣ вѣмъ знаменїе: ѡбръщете мѣнца повѣта, лежѣща во яслехъ. И везѣшѣ бысть со аггѣломъ множетво вѣнѣнѣхъ, хвалѣщнхъ бга, и глаголющнхъ: слава во вышннхъ бгѣ, и на землѣ нѣрѣ, во чѣловѣцѣхъ благоволенїе. И бысть, ѡкѣ ѡндѣша ѡ нѣхъ на нѣо аггѣлн, и чѣловѣцы пѣстырїе рѣша дрѣгъ ко дрѣгѣ: прѣидемъ до вндлеѣма, и внднмъ глаголы сѣи бывшїи, ѡгоже гдѣ казѣ намъ. И прѣндѣша поспѣшшесѣ, и ѡбрѣтоша марїамъ же и іосифѣ, и мѣнца лежѣща во яслехъ. Вндѣвшѣ же казѣша ѡ глаголѣ глаголанномъ ѡмъ ѡ ѡтрѣчѣнїемъ. И вои слышавшїи днѣвшасѣ ѡ глаголаннѣхъ ѡ пѣстырїей кз нѣмъ. Марїамъ же соблюдѣше вѣдѣ глаголы сѣа, слагѣющн во сѣрдцы своемъ. И возвратншасѣ пѣстырїе, славѣще и хвалѣще бга ѡ вѣхъ, ѡже слышашѣ и вндѣшѣ, ѡкоже глаголаво бысть кз нѣмъ.

Тѣже:

Гдѣ бгѣ блгословѣнъ, блгословѣнъ гдѣ дѣнь днѣ, поспѣшнѣтъ намъ бгѣ спсѣніи нашнхъ, бгѣ нашѣ, бгѣ спсѣтн.

Чтец из десне певнице наставља ТРИСВЕТО и остало. По Оче наш ... јереј Јер Твоји су царство, сила и слава ..., појци Амин, па први чтец чита КОНДАК навечерја празника (глас 3.):

Дјева данас иде да превечну Реч у пећини неизрециво роди. Играј васељено чувши за ово, прослави са анђелима и пастирима Онога који изволе да се јави као млађано детенце, а превечни је Бог.

Други чтец Господе, смилуј се, (40 пута), па молитву:

У свако време и свакога часа, и на небу и на земљи, Теби се исказује поштовање и слављење, Христе, Боже наш, јер си дуготрпљив, пун си милости и милосрђа, љубиш праведнике а сажаљив си према грешницима и све зовеш спасењу обећањем будућих добара. Ти Господе, прими и молитве што Ти их ми овога часа упућујемо и усмери нас животу по заповестима Твојим; освети нам душе, очисти тела, исправи расуђивања, разбистри мисли и избави нас од сваке жалости, зла и болести; огради нас Својим светим анђелима да би под њиховим окриљем чувани и вођени достигли јединство у вери и познање Твоје неприступне славе; јер си благословен у векове векова. Амин!

Затим први чтец Господе, смилуј се, (три пута), Слава ..., И сада ..., Тебе часнију од херувима ..., Именом Господњим благослови, оче!

Јереј Молитвама светих отаца наших ... и по Амин молитву трећег часа (св. Мардарија):

Владару Боже Оче Сведржитељу, Господе Сине Јединче Исусе Христе, и Свети Душе – једно Божанство, једна Сило, смилуј ми се и, судећи како знаш, спаси ме, недостојног слугу Свога, јер си благословен у векове векова. Амин!

Посѣмѣ Трѣтѣо̀е, нѣ по Оѣче нѣшѣ: Кондакъ, гласѣ гѣ:

Дѣла днѣсъ превѣчноѣ сло̀во въз верѣтѣпѣ гѣрдѣтѣ родиѣти неизрѣчѣннѣ: ликѣи вѣселѣннаѣ о̀у̀сла̀бѣшѣвѣши, просла̀бѣи со а̀ггѣлы нѣ па̀стѣрьми, хотѣ́ѣцаго ѡ̀бвѣтѣнѣса о̀трочѣ мла̀до, превѣчнаго бѣа.

Гдѣн, помѣлѣи, мѣ. нѣ мо̀лиѣтѣвѣ: Нѣже на вѣсѣкѣое вѣрема: Гдѣн, помѣлѣи, трѣ́ѣждѣ. Сла̀бѣ, нѣ ны̀нѣ: Чѣстѣнѣѣишѣю хѣрѣвѣи: Нѣ менема гдѣннѣмѣ благословѣнѣ, Оѣче. Іѣрѣѣи:

Мо̀лиѣтѣвамѣи о̀тѣѣѣцѣ нѣшнѣхѣ: Посѣмѣ мо̀лиѣтѣвѣ:

Вѣлѣко бѣже Оѣче всѣдерѣжитѣлю, гдѣн спѣ ѣдннорѣднѣѣ ѿна хрѣтѣ, нѣ о̀тѣѣѣи дѣше, ѣдннѣо бѣжѣтѣво̀, ѣдннѣа спѣла, помѣлѣи мѣ грѣшнѣаго: нѣ ѿмноже вѣѣси сѣдѣбѣамѣн, спѣси ма̀ недосто́ѣннаго ра̀ба тѣвоего̀, ѣѣкѣ блѣгословѣнѣз ѣнѣ во вѣѣкѣн вѣѣкѣвъз, а̀мѣнѣ.

[Зрѣн] **На трѣ́тѣемѣ нѣ шѣстѣомѣз часѣ кадѣтѣ дѣа̀кѣнѣз ѣвѣлѣе нѣ іѣкѣны, нѣ нарѣчо̀ѣтѣла, нѣ ликѣи тѣокѣмѣ. Нѣ гла̀го̀лемѣз часѣз шѣстѣѣѣѣ. Прѣндѣѣтѣ, по̀клонѣмѣса: трѣ́ѣждѣ.**

ШЕСТИ ЧАС

Исто као на почетку трећег часа јереј (а уколико му саслужује ђакон онда он) кади јеванђеље, затим иконе, настојатеља и појце, док чтец из десне певнице чита **Ходите**, поклонимо се ..., на уобичајени начин, три пута, па следећа три псалма:

Псалм 71.

Боже, дај своју пресуду Цару и своју правду Сину Царевом, да суди народу Твоме по правди и сиромасима Твојим како је право. Завладао народу мир на горама и правда на бреговима! Судиће народним сиромасима и спасаваће синове убогих, а унизиће подлаца. Живеће док је Сунца, надживеће Уз сво поштовање према традиционалном читању властитих имена и географских назива у књигама Светог писма – упркос чињеници да је оно због посредништва бар језика предлошка, грчког (о посредовању свеколиких редакција старословенског да и не говоримо) више или мање искривљено и стога није оправдано (то се пре свега односи на јеврејске речи, а затим на латинске) – речи које се у модерном српском језику одступиле од те традиције и у таквом облику су општепознате и општеприхваћене и ми смо у таквом облику са истог разлога – поштовања језичког стандарда – употребили. Исп. ниже *Либан*, *Набукодоносор*. поколења и поколења више од Месеца. Сићи ће као киша на кошевину, као кап кад капље на земљу. За његове владавине цветаће правда и општи мир и тако ће бити докле год Месец буде излазио. Власт ће му се протезати од мора до мора и од река до краја васељене. Пред Њим ће Етиопљани попадати и непријатељи Његови прашину ће лизати. Владари таршански и острвљани дарове ће Му доносити, владари Арабије и Сабел*29 дарове ће Му слати. И клањаће Му се сви владари на земљи, сви народи биће Му поданици. Јер избави од насилника сиромаша, убогога који не налажаше помоћи. Поштедеће сиромаша и убогог и спашће душе убогим. Од тлачења и неправде избавиће им душе и име ће Му бити у части код њих. Желеће Му да живи, даваће Му од злата арабијског и молиће се свагда за Њега, по читав дан ће Га благосиљати. Он ће бити тврђава на земљи, по горским врховима њеним; на висини вишој од Либана плод Његов висиће, а становници града процветаће као усеви земљини. Име ће Му бити благословено у векове; дуже од Сунца име ће Му трајати. Преко Њега ће сва племена на земљи постати благословена; сви народи ће Га сматрати блаженим. Благословен је Господ Бог Израилев, једини који чини чудеса! Благословено је име славе Његове у векове и у векове векова! Да се испуни славом Његовом сва земља! Да буде тако! Да буде тако!

Члсз шестичій.**Шлбмз бл.**

Бѣже, сѣдз тѣбой царѣвн дѣждь, н прѣвдѣ твоѣмъ сынѣ царѣвѣ: сѣдѣти людемъ твоимъ въ прѣвдѣ, н нѣщымъ твоимъ въ сѣдѣ. Да воспрѣимѣтъ горы мѣръ людемъ, н холмн прѣвдѣ. Сѣдѣтъ нѣщымъ людскѣмъ, н спасѣтъ сыны оубоѣнхъ, н смнрѣтъ клеветникѣ. Н прѣвдѣтъ съ солнцемъ, н прѣжде лѣны рѣда родѣвѣ. Снѣдѣтъ ѣакъ дѣждь на рѣно, н ѣакъ капла каплюща на зѣмлю. Возѣѣтъ во днѣхъ сѣгѣ прѣвдѣ н мнѣжѣтво мѣра, дѣндеже шнметѣ лѣна. Н шладѣтъ ш мѣра до мѣра, н ш рѣкѣ до конѣцѣ вѣлѣнныа. Прѣдъ нѣмъ припадѣтъ сѣдѣоплане, н вразнѣ сѣгѣ перѣтъ полнѣдѣтъ. Царѣе дѣрсѣнѣтн н сѣтровн, дѣры принѣдѣтъ. Царѣе ѣравѣтн н слѣвѣ, дѣры привѣдѣтъ. Н поклонѣтъ сѣмѣ всн царѣе зѣмѣтн, всн ѣзыцы порабѣтѣтъ сѣмѣ. Уакъ н зѣвѣн нѣща ш снѣвна, н оубѣга, сѣмѣже не бѣ помѣщннка. Пошадѣтъ нѣща н оубѣга, н дѣшы оубоѣнхъ спасѣтъ. Ш лѣхвы н ш непрѣвды н зѣвѣнѣ дѣшы нѣхъ: н чѣстнѣ нма сѣгѣ прѣдъ нѣмн. Н жнѣвѣ сѣдѣтъ, н дѣсѣтъ сѣмѣ ш златѣ ѣравѣнѣска, н помѣлѣтъ ш нѣмъ вѣнѣ: вѣсѣ дѣнѣ благословѣтъ сѣгѣ. Бѣдѣтъ оутѣвержѣнѣе на зѣмлѣ на верѣхѣхъ горѣ: перевознѣтъ пѣче лѣвана плодъ сѣгѣ. Н процвѣтѣтъ ш градѣ, ѣакъ травѣ зѣмнѣа. Бѣдѣтъ нма сѣгѣ блѣгословѣнно во вѣкн, прѣжде солнца прѣвѣвѣтъ нма сѣгѣ: н благословѣтъ въ нѣмъ всѣ квѣтна зѣмнѣа, всн ѣзыцы оуѣлѣжѣтъ сѣгѣ. Блѣгословѣнъ гдѣ бѣз ѣн лѣвѣ, творѣн чѣдѣлѣ сѣднѣ. Н блѣгословѣно нма слѣвы сѣгѣ во вѣкѣ, н въ вѣкѣхъ вѣкѣ: н нѣполнѣтъ слѣвы сѣгѣ всѣ зѣмнѣа: вѣдн, вѣдн.

Псалам 131.

Сети се, Господе, Давида и све благодости његове, јер се заклео Господу, заветовао се Богу Јаковљевом: „Нећу ући у шатор дома свог, нити ћу лећи на постелју одра свог, нећу очима дати сна, нити веђама починка, нити слепоочницама одмора, док не нађем место за Господа, шатор за Бога Јаковљевог.“ Ево, чусмо да је у Ефрати, нађосмо га у доловима горе [Јарима]. Ући ћемо у шаторе Његове, поклонимо се до земље на месту где стадоше ноге Његове. Устани, Господе, [усели се] у пребивалиште Своје, Ти и ковчег Твоје светиње! Свештеници Твоји обући ће се у правду, преподобни Твоји клицаће. Због Давида, слуге Свог, не одврати лице Своје од Помазаника Твог. Закле се Господ Давиду искрено и Своју заклетву неће погазити: „Потомка твог на престо твој поставићу. Ако синови твоји буду чували Савез Мој и завештања моја којима их будем научио, онда ће и њихови синови седети до века на престолу твојем. – Јер Господ изабра Сион, њега зажеље Себи за пребивалиште. Он ми је пребивалиште у векове векова, на овом месту ћу се настанити, јер њега пожелех. Врата његова благословићу благословом, сиромаше његове нахранићу хлебом. Свештенике његове обући ћу у спасење, преподобни његови од радости клицаће. Ту ћу подићи рог Давиду, спремићу светиљу за Помазаника Свог. непријатеље Његове обући ћу у срамоту, а на Њему ће процветати моје освеђење.“

Псалам 90.

Онај који живи под заштитом Вишњега, настањен је под кровом Бога небескога. Он ће рећи Господу: „Избавитељ си ми и уточиште, Бог мој у кога се уздам.“ Јер Он ће те избавити од ловачке замке и од сплеткарења. Леђима Својим ће те заклонити, а под крилима Његовим наду ћеш имати. Искреност Његова биће оружје за твоју заштиту. Нећеш се бојати страха ноћних, ни стрела што лете по дану, ни подвале што се шуња у мраку, ни незгоде и напасти подневне. Хиљада ће пасти крај тебе и десет хиљада с твоје десне стране, а тебе се неће дотаћи, него ћеш се очима обазрети и видети одмазду над грешницима. – Ти си, Господе, узданица моја! – Вишњега си изабрао себи за уточиште – зло те неће снаћи, озледа се неће дотаћи твога шатора, јер анђелима својим наредиће да те сачувају на сваком кораку твојем. На рукама ће те носити да ти се ноге никада о камен не спотакну. Стаћеш на аспиду и василиска, згазићеш лава и змаја. „Избавићу га јер у мене се уздао. Заклонићу га јер је Моје име спознао. Завапиће Ми и услышићу га. С њим сам у невољи, из ње ћу га избавити и славним ћу га учинити. Наградићу га дугим животом и показаћу му Своје спасење.“

Псаломъ рѣ.

Поманнѣ, гдѣн, дѣда, ѿ вѣдѣ крѣтѣ ѣгѣ. Їѣкѣ клѣтѣа гдѣвн, ѡбѣщѣа еѣ ѡ ѡбѣщѣа: ѡце внидѣ вѣ селѣнѣ домѣ моѣгѣ, ѿ нѣ взыдѣ на ѡдрѣ постѣлн моѣа: ѡце дѣмѣ оѣнѣ ѡчнѣ моѣмѣ, ѿ вѣждѣ моѣмѣ дреманѣе, ѿ покѣнѣ скрѣнѣмѣ моѣмѣ, дѣндеже ѡбѣщѣ мѣсто гдѣвн, селѣнѣ еѣ ѡбѣщѣа. Сѣ сѣмѣшѣомѣ ѡ во ѣвѣрѣдѣ: ѡбѣщѣомѣ ѡ вѣ полѣхѣ дѣрѣвѣ. Внидемѣ вѣ селѣнѣ ѣгѣ, поклонѣмѣ на мѣсто, ѡдѣже стоѣтѣ нѣзѣ ѣгѣ. Вѣскрѣнѣ, гдѣн, вѣ покѣнѣ тѣоѣнѣ, тѣ ѿ кѣвѣтѣ сѣтѣнѣ тѣоѣа. Сѣмѣнѣнѣ тѣоѣ ѡбѣщѣа прѣвѣдѣ, ѿ прѣнѣнѣ тѣоѣ вѣзрѣдѣтѣа. Дѣда рѣдн рѣкѣ тѣоѣгѣ не ѡвѣратнѣ лицѣ помѣзанѣгѣ тѣоѣгѣ. Клѣтѣа гдѣ дѣдѣ ѡстѣнѣ, ѿ не ѡвѣрѣтѣа ѣа, ѡ плодѣ чрѣвѣ тѣоѣгѣ погѣдѣ на прѣтѣлѣ тѣоѣмѣ. ѡце сохрѣнѣтѣ сѣнове тѣоѣнѣ зѣвѣтѣ моѣнѣ, ѿ сѣдѣнѣа моѣа сѣа, ѿмѣже надѣлѣ ѡ: ѿ сѣнове (сѣ) ѡхѣ до вѣка сѣдѣтѣ на прѣтѣлѣ тѣоѣмѣ. Їѣкѣ ѡзѣрѣ гдѣ сѣоѣнѣ, ѡзѣболнѣ ѿ вѣ жнлѣнѣ сѣтѣ. Сѣнѣ покѣнѣ моѣнѣ во вѣкѣ вѣка, зѣ вѣсѣлѣа, ѡкѣ ѡзѣболнѣ ѿ. Лѣвѣтѣ ѣгѣ блѣгѣсѣлѣа блѣгѣсѣлѣнѣ, ѿнѣцѣа ѣгѣ на сѣщѣ хлѣбѣа. Сѣмѣнѣнѣнѣ ѣгѣ ѡбѣщѣ во сѣсѣнѣе, ѿ прѣнѣнѣ ѣгѣ рѣдѣстѣ вѣзрѣдѣтѣа. Тѣмѣ вѣзрѣтѣ рѣгѣ дѣдовнѣ, ѡгѣтѣбѣхѣ сѣтѣнѣнѣ помѣзанѣомѣ моѣмѣ. Врѣгнѣ ѣгѣ ѡбѣщѣ сѣдѣомѣ, на нѣмѣже процѣтѣтѣ сѣтѣнѣа моѣа.

Псаломъ ѣ.

Жнвѣнѣ вѣ помѣщнѣ вѣшнѣагѣ, вѣ крѣвѣ еѣа нѣнагѣ водѣкрѣтѣа. Рѣчѣтѣ гдѣвн: зѣтѣнѣнѣ моѣнѣ ѣснѣ, ѿ прѣнѣжнѣ моѣ, еѣ моѣнѣ, ѿ ѡповѣа на нѣгѣ. Їѣкѣ тѣоѣ ѡзѣвѣнѣтѣ тѣа ѡ сѣтѣ лѣвѣнѣ, ѿ ѡ словѣсѣ мѣтѣжнѣа. Пѣщѣа сѣоѣмѣ ѡсѣнѣтѣ тѣа, ѿ подѣ крѣлѣ ѣгѣ надѣшнѣа, ѡрѣжѣемѣ ѡбѣдѣтѣ тѣа ѡстѣнѣ ѣгѣ. Не ѡѣоѣшнѣа ѡ сѣрѣа нѣщнѣагѣ, ѡ сѣрѣлѣ лѣтѣщѣа во днѣ, ѡ вѣщнѣ во тѣмѣ прѣходѣщѣа, ѡ сѣрѣа ѿ вѣка полѣденнѣагѣ. Падѣтѣ ѡ сѣрѣнѣ тѣоѣа тѣсѣщѣа, ѿ тѣмѣ ѡдѣснѣо тѣеѣ, кѣ тѣеѣ же не прѣнѣжнѣтѣа. ѡбѣче ѡчнѣа тѣоѣмѣ сѣтѣнѣнѣ, ѿ вѣздѣнѣ грѣшнѣнѣкѣ ѡзѣрнѣнѣ. Їѣкѣ тѣа, гдѣн, ѡповѣанѣе моѣ, вѣшнѣагѣ положнѣа ѣснѣ прѣнѣжнѣ тѣоѣ. Не прѣнѣдѣтѣ кѣ тѣеѣ сѣдѣ, ѿ рѣна прѣнѣжнѣтѣа тѣеѣнѣ тѣоѣмѣ. Їѣкѣ ѡгѣлѣмѣ сѣоѣнѣа зѣповѣтѣ ѡ тѣеѣ, сохрѣнѣтѣ тѣа во вѣкѣхѣ пѣтѣхѣ тѣоѣнѣхѣ. На рѣкѣхѣ вѣзѣдѣтѣ тѣа, да не когдѣ прѣтѣнѣшнѣ ѡ кѣмѣнѣ нѣгѣ тѣоѣнѣ. На

**Слава ... , И сада ... , Алилуја, Алилуја, Алилуја, слава Теби, Боже. (три пута)
Затим Господе, смилуј се, (три пута), Слава ... и (чита) ТРОПАР навечерја
празника (глас 4.):**

Беше некад у Витлејему на попису Марија заједно са старцем Јосифом – јер он беше из Давидова потомства – а била је у трудноћи без семена зачетој. Утом јој дође време да се породи, но нигде не беше места да одседне. Али, као удобна палата, указа се царици пећина. Христос се рађа да палог човека опет уздигне у свој лик.

И сада ... , БОГОРОДИЧАН (убичајени 6. часа):

Пошто ми немамо смелости – због мноштва наших сагрешења – ти моли Онога кога си родила, Богородице Дјево, јер Мајчина молба може много да учини на потицању Господарева благонаклоности. Не превиди обраћања која су ти од нас грешних упућена, Свечасна, јер Онај који је изволео да ради нас пострада милостив је и у могућности је да спасе.

Затим се певају САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ.

Десна певница:

глас 1:

Ходите, верни, Богом надахнути уздигнимо се и промотримо божанско силажење с висине које нам је објављено у Витлејему, па разбистрена ума, уместо мирисног уља животу подаримо врлине, спремајући наступајуће рођенданско славље с вером, од добара из духовних ризница, уз клицање: „Слава на висини Богу у Тројици који је људима исказао благонаклоност ослобађањем Адама од првобитне клетве, као Човекољубац!“.

Лева певница пева исту стихиру, без стиха.

Десна певница:

Стих: Бог ће доћи из Темана, Свети из горе покривене честаром. (Авакум 3,3)

и стихира

глас 4:

Чуј небо! Послушај земљо! Да се заљубају темељи! Да дрхтање обузме подземље! Јер Бог и Створитељ обуче се у створено тело, Онај који је моћном руком саздао творевину показује себе као саздање створене утробе. О силнога богатства мудрости и познања Бога! Како су недокучиве пресуде Његове и

ѡспѣда и вастїиска настѣпнши, и попереши львѣ и змїа. Їѡкѡ на ма ѡповѣл, и ѡзбѣлю и: покрѣю и, ѡкѡ познѣ ѡма моѣ. Воззовѣтѣ ко мнѣ, и ѡрѣлышѣ ѣгѡ: сѣ нїмѣ ѣемь вѣ скорѣн, ѡзмѣ ѣгѡ, и прослѣблю ѣгѡ. Долготѡю днѣй ѡсполню ѣгѡ, и ѡблю ѣмѣ спасѣнїе моѣ.

Слава, и нынѣ, ѡллиѡїа, трїжды. Гдї, помїлѡї, трїжды.

Слава, тропарь, глас 4:

Написовѣшеѡ ѡногдѣ со стѣрцемѣ ѡснѡмѣ, ѡкѡ ѡ стѣмене дѣдова, вѣ вѣдлѣемѣ марїамѣ, чревоногѡци везрѣменное рождѣнїе: настѣ же вѣрема рождѣствѣ, и мѣсто ни ѣднїоже бѣ ѡвѣнтѡлнѣ: но ѡкоже крѣснаѡ палѣта, вѣртѣпѣ црїцѣ показѡшеѡ. хрїтѡсѣ рѡждѣтѣѡ, прѣжде пѡдшїй вокрѣвнїтн ѡбразѣ.

И нынѣ, ѣгорѡднїчнѣ:

Їѡкѡ не ѡмамы дерзновѣнїѡ за премнѡгїѡ грѣхнѣ нѡша: тѣ иже ѡ тѣбѣ рѡждѣшагѡѡ молн, бѣѣ дѣо, мнѡгѡ во мѡжетѣ молѣнїе мѣрнее ко ѣлгѡсѣрдїю вѣлн. не прѣзрн грѣшннѣх мольбѣ, вѣсѣтѡѡ, ѡкѡ мїлѡстнѣвѣ ѣсть, и спѣстн мѡгн, иже и стѣдѣтн ѡ нѣѣ ѡзвѡлнѣн.

Тѣже тропарн ѣѡ, глас 4:

Прїднїтѣ, вѣрнн, возведѣмѡ ѣжтѣвннѣ, и вїднмѣ сѡждѣнїе ѣжтѣвнное свѣше, вѣ вѣдлѣемѣ кѣ нѣмѣ ѡвлѣннѣ: и ѡмѡмѣ ѡчнстнѣшеѡ жнтїѣ прннесѣмѣ добродѣтели, вѣмѣтѡ мѣра прѣдѡгѡтовлѡюще вѣрнѡ рождѣствѣннѣмѣ вхѡды, ѡ дѣшеѣннѣх скорѡвннѣх зѡвѣще: вѣ вѣшннѣх слава бѣѣ, ѡцѣмѣ вѣ трїцѣ: ѣгѡже рѡдн вѣ челѡвѣцѣхѣ ѡлгѡволѣнїе ѡвнѣѡ, ѡдѡма ѡзбѡвлѡѡ прѣворѡднѣмѣ клѣтѣвѣ, ѡкѡ члѣвѣколнѣецѣ. [дѡѡжды]

Стих: Бѣѣ ѡ ѡга прїдѣтѣ, и стѣнн ѡзѣ горѣ прнѡсѣннѣмѣ чѡци.

Глас 4:

Слѣшн, нѣо, и вѣшн, землѣ, да подвїжатѣ ѡснѡвннѣ, да прїймѣтѣ трѣпетѣ прнспѡднѣѡ: ѡкѡ бѣѣ же и тѡрѣецѣ вѣ плѡтскѡѣ ѡдѣѡѡ зѡднїе, и иже дерѡжѡвнѡ рѡкѡю сѡздѡвннѣ тѣѡрѣ, ѡтѣрѡбѣ зрнѣтѣ зѡднїе. ѡ глѣбннѣ богѡтѣтѣѡ, и

неистраживи путеви Његови!

Лева певница:

Стих: Господе, чуо сам реч Твоју и препао се. Господе, спознао сам дело Твоје и избежумио се. (*Авакум 3,1*)

и иста стихира још једном.

Десна певница: Слава ...,

глас 5:

Ходи, христоносни народе! Осмотримо чудо које збуњује и заокупља сваки ум и побожно се клањајући с вером запевајмо! Данас бременита Девојка иде у Витлејем да роди Господа, а пред њом наступају хорови анђела. То гледајући вереник Јосиф клицао је: „Какво се то чудесно тајанство збива с тобом, Дјево? Како ћеш да родиш кад си као неујармљена јуница?“

И сада ..., **лева певница исто.**

Одмах затим канонарх десне певнице узима

ПРОКИМЕН пророштва, глас 4:

„Из утробе пре Данице родила Те утроба Моја“, заклео се Господ и неће се покајати. (*Пс.109,3*)

Стих: Рече Господ Господу моме: „Седи с Моје десне стране!“ (*Пс. 109,1*)

ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ИСАИЈЕ

(гл. 7,10-16; 8,1-4; 9-10):

Настави Господ да говори Ахазу речима: „Затражи од Господа Бога свога знак, било из дубине, било са висине.“ А Ахаз рече: „Нећу да тражим, нити ћу да кушам Господа.“ Онда рече *[Исаија]*: „Чујте, доме Давидов! Зар вам је мало што досађујете људима, него досађујете и Господу? Зато ће вам сâм Господ дати знак: ето, девојка ће зачети и родиће сина и даће му име Емануил. Он ће се хранити маслацем и медом пре него се, спознавши или одбацивши лоше, определи за добро. Јер пре него дете буде спознало шта је добро а шта зло, одбациће лоше и определиће се за добро. [...] Онда ми рече Господ: „Узми нову, велику плочу и напиши на њој људским писмом: „Брзо извршити одузимање плена. А то се ближи, па ми начини сведоке од верних људи – Урије свештеника и Захарије, сина Варахијиног.“ И ја дођох пророчици и она заче и роди сина. Онда ми рече Господ: „Назови га: Брз на пљачку – хитар на плен; јер пре него дете буде научило да дозива оца или мајку однеће се пред цара асирског моћ Дамаска и плен Самарије.“ [...] – Бог је са нама! Схватите то незнабошци и покорите се! Чујте до краја земље ви силни – покорите се! Јер ако се опет осилите, опет ћете се покорити, ако договор склапате, Господ ће вам договор покварити, ако реч дајете, од ње неће ништа бити, јер – Бог је са нама!“

премудрости, и разума вѣта! ѧκω неиспытаны сдѣбѣи сѣгѡ, и неизследованны пѣтии сѣгѡ.

Стихъ: Гдѣ, оубѣлѣшахъ слѣхъ твоѣи, и оубоахъ: гдѣ, раздѣхъ дѣла твоѣа, и оужасоухъ.

И пакѣ тоѣже. Слава, гласъ 5:

Прѣидѣте хрѣтоносѣни люде, да видѣмъ чдо, всѣкѣи раздѣмъ оужасѡюще и ѡбдержѡюще: и благочѣстнѡ воспѣванѣе вѣрѣи, поклонѣмъ. днѣсь кѡ видѣемъ непраздана сѣщѣ дѣла прѣходѣтъ родѣти гдѣ: лицѣ же аггѣстѣи предѣтектѣ. и сѣлѣ видѣвѣ, вопѣашѣ іѡсѣфъ ѡбрѣчѣннѣ: что сѣже въ тебѣ странное чѣнство, дѣо; и кѡкѡ хочѣши родѣти, неискобръчѣла юнице;

И нынѣ, пакѣ тоѣже.

Таже прокименъ, гласъ 4:

Изъ чрева прѣжде денѣцы родѣхъ тѣа, клѡчѣа гдѣ и не раскѣтѣа.

Стихъ: Рече гдѣ гдѣви моемъ: сѣдѣи ѡдеснѡ менѣ. И паремѣа.

Прѣрѣчетѣа исаѣина чтѣнѣе. [Глава 3]

Приложѣи гдѣ глѣбѡлѣти ко ахазѣ, глѣбѡлѣ: просѣи себѣ знаменѣа оу гдѣ бѣа твоегѡ, во глѣбѣнѣ, или въ высотѣ. И рече ахазъ: не ѣмамъ просѣти, ниже искѣнѣти гдѣ. И рече исаѣа: оубѣлѣшѣте оубо, доме дѣдовъ: сѣдѣа малѣ вѣмъ трѣдѣ дѣлѣти чѡловѣкѡмъ, и кѡкѡ гдѣ трѣдѣ дѣтѣ; сѣгѡ радѣ дѣтѣ гдѣ сѣмъ вѣмъ знаменѣе. сѣ дѣа во чревтѣ прѣимѣтѣ, и родѣтѣ сѣа, и нарекутѣ ѣма сѣгѡ сѣмманѡлѣ: малѡ и мѣдѣ ѣмѣтѣ сѣстѣи, прѣжде неже оубѣдѣтѣи сѣмъ, или ѣзвѡлѣти лѣкѡвое, ѣзверѣтѣа блѡгое: занѣ прѣжде неже раздѣмѣти ѡтрѡчѣти блѡгое или слѡе, ѡрѣнетѣ лѣкѡвалѣ, ѣзверѣтѣа блѡгое. [Глава ѣ] И рече гдѣ ко мнѣ: прѣимѣи себѣ свѣтѡкѡ нѡвѣ, велѣнѣ, и напиши въ нѣмъ писѡломъ чѡловѣчѣскимъ, сѣже искѡрѡ плѣнѣнѣе сотворѣти корѣстѣи, нарѡчѣтѣа бо. И свѣдѣтелѣ мнѣ сотворѣи вѣрѣны чѡловѣки, оурѣио іерѣа, и захарѣио сѣна варахѣина. И прѣстѣпѣхъ ко прѣрѡчѣтѣ, и во чревтѣ прѣлѣтѣ, и родѣи сѣина. И рече мнѣ гдѣ: нарѣцѣи ѣма сѣмъ, искѡрѡ плѣнѣи, и нарѣсишѡ ѣспровѣрѣзи. занѣ прѣжде неже раздѣмѣти ѡтрѡчѣти нарѣчѣти ѡтѣцѣ или мѣтерѣ, прѣимѣтѣ сѣлѣ дѣмѣсковѣ, и корѣстѣи самарѣнскѣа, прѣлѣмѡ царѣи агѣрѣнскомъ. Сѣ

ЧИТАЊЕ ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ЈЕВРЕЈИМА
СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА
(1,10-2,3 = зач. 304):

„Ти, Господе, у почетку основа земљу и небеса су дело Твојих руку. Они ће проћи, а Ти остајеш. Све ће овештати као хаљина; савићеш их као плашт и измениће се, а Ти се не мењаш и Твојим годинама неће бити краја“. А коме је од анђела икада рекао: „Седи с Моје десне стране док Ти непријатеље не положим под ноге“? Нису ли сви они духови – служитељи који се шаљу на службу ради оних који ће бити деоници спасења? Стога треба да што боље пазимо на оно што смо чули – да никад не изгубимо [спасење]. Јер, ако се реч саопштена преко анђела показала чврстом, а сваки преступ и непослушност добили заслужену казну, како ћемо је избећи ми, ако занемарујемо толико спасење, које је почело проповедањем од стране Господа, а утврђено за нас од стране оних који су чули?

ЧИТАЊЕ ИЗ СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ
(2,1-12 = зач. 3):

Кад се Исус родио у Витлејему јудејском, у време краља Ирода, где, дођоше маги са Истока у Јерусалим и почеше да говоре: „Где је цар јудејски што се родио? Видели смо Његову звезду на Истоку, па дођосмо да Му се поклонимо.“ Чувши ово узнемири се краљ Ирод, а с њим и сав Јерусалим. Он сакупи све свештеничке главаре и писмознанце*38 из народа па се стаде код њих пропитивати где Христос треба да се роди. Они му рекоше: „У Витлејему јудејском. Јер овако пише код пророка: „А ти Витлејеме, земљо Јудина, нипошто ниси најнезатнији међу Јудиним градовима, јер из тебе ће потећи вођа који ће напасати народ мој Израил.“*39 Тада Ирод у тајности дозвола маге и пажљиво их испита о времену појаве звезде. Онда их посла у Витлејем с речима: „Идите и добро се распитајте за дете, па када га нађете јавите ми да и ја одем да му се поклоним.“ Они, саслушавши краља, пођоше. И где, звезда коју су угледали на Истоку ишла је пред њима док не дође до места где беше

најми бѣх, раздѣлѣйте ꙗзыцы, и покарꙗйтеа. Оуслышите даже до послѣднихъ земли, могущи покарꙗйтеа: ꙗче бо ꙗки възможете, и ꙗки побѣждени бѣдете. И ꙗже ꙗче совѣтъ совѣщаваете, разоритъ гдѣ: и слово, ꙗже ꙗче възглаголете, не пребдетъ въ вѣкъ, ꙗкѡ съ нами бѣх.

Въ ѡбръѣмъ посланіа свѣгво ꙗпа павла чтеніе. [Зач. ꙗа]

Въ началѣ тѣх, гдѣ, землю ѡсновалъ єси, и дѣла рѣкъ творѣю єтъ нѣсѣ. Та погнѣнѣтъ, тѣ же пребывалѣши, и всѣ ꙗкоже рѣза ѡбѣтшꙗютъ: И ꙗкѡ ѡдѣждѣ свѣшн ꙗхъ, и ѡзмѣнѣтъа: тѣ же тѡѡжде єси, и лѣта твоѣ не ѡкѡдѣютъ. Комѣ же ѡ ꙗгъа рече когдѣ: єдѣ ѡдѣнѣю менѣ, дѡндеже положѣ врагѣ твоѣ поднѡжїе ногъ твоѡхъ; Не ви ли єтъ сдѣжѣнн дѣи, въ сдѣженїе посылѣми за хотѣщихъ наследовати спасенїе; Сегѡ радн подѡветъ нами лишше внимѣти слышаннымъ, да не когдѣ ѡпаднемъ. ꙗче бо глаголанное ꙗгъа слово бытъ ѡзвѣстн, и всѣко прѣтѣпленїе и ѡслѣшанїе, праведное прѣтъ мздовоздаанїе: ꙗкѡ мы ѡбѣжнмъ ѡ толнѣмъ нераднѣше спасенїн, ꙗже зачѣло прѣемше глаголатиа ѡ гдѣ, слышавшии въ насъ ѡзвѣстїа;

Діаконы: Премѡдростъ, прѡстн оуслышнмъ свѣгво ѡвѣа.

Іерей: Ѣ матѣа свѣгво ѡвѣа чтенїе. [Зач. ꙗ]

Исѣ рѡждшѣа въ вѣдѣемѣ ѡдѣнѣтѣмъ, во днн ꙗрѡа царѣ, єе колѣн ѡ востѡкъ прѣдѡша во іерѣалїмъ, глаголюще: гдѣ єтъ рѡжденїа црѣ ѡдѣнѣтїи; вѣдѣхомъ бо свѣздѣ єгѡ на востѡцѣ, и прѣдѡхомъ поклонїтїа ємѣ. Слышавъ же ꙗрѡа царѣ, смѣтїа, и вѣсѣ іерѣалїмъ съ нїмъ. И собравъ всѣ первѡсѡщеннїкн и кнїжнїкн людскїа, вѡпрѡшѣ ѡ нїхъ: гдѣ хртѡсѣ рѡждѣтъа; Онн же рекѡша ємѣ: Въ вѣдѣемѣ ѡдѣнѣтѣмъ; тѣкѡ бо пїсано єтъ прѡкомъ: и тѣ, вѣдѣеме, землѣ ѡдова, нннїмже мѣншн єси во владѣкѣхъ ѡдовѡхъ: ѡзъ тѣсѣ бо ѡзѣдетъ бѡждѣ, ꙗже ѡпасѣтъ лѡдн моѣ ꙗпа. Тогдѣ ꙗрѡа тѣн прѣзѣа волхѡвѣ, и ѡпытѡваше ѡ нїхъ вѣмѣ ꙗвльшїа свѣзды. И послѣа ꙗхъ въ вѣдѣемъ, рече: шѣдше ѡпытѣйте ѡзвѣстнѡ ѡ ѡтрѡчѣнн: єгдѣ же ѡбѣщете,

дете. Кад видеше звезду маги се много обрадоваше. И ушавши у кућу угледаше дете са Маријом, његовом мајком, па падоше и поклонеше му се. Онда отворише своје ризнице и принеше му на дар злато, тамјан и смирну. Иза тога у сну добише упутство да се не враћају Ироду те другим путем одоше у своју земљу.

Одмах затим чтец из десне певнице чита:

Брзо да нам стигне Твоје сажалење, Господе, јер смо веома осиромашили. Помози нам, Боже, Спаситељу наш, због славе имена Свога. Господе избави нас и од греха нас очисти, због имена Свога. (Пс. 78,8-9)

Чтец из леве певнице наставља ТРИСВЕТО и остало. По Оче наш ... јереј Јер Твоји су царство, сила и слава ..., појци Амин, па први чтец чита КОНДАК навечерја празника (глас 3.):

Дјева данас иде да превечну Реч у пећини неизрециво роди. Играј васељено чувши за ово, прослави са анђелима и пастирима Онога који изволе да се јави као млађано детенце, а превечни је Бог.

Други чтец Господе, смилуј се, (40 пута), па молитву:

У свако време и свакога часа, и на небу и на земљи, Теби се исказује поштовање и слављење, Христе, Боже наш, јер си дуготрпљив, пун си милости и милосрђа, љубиш праведнике а сажалив си према грешницима и све зовеш спасењу обећањем будућих добара. Ти Господе, прими и молитве што Ти их ми овога часа упућујемо и усмери нас животу по заповестима Твојим; освети нам душе, очисти тела, исправи расуђивања, разбистри мисли и избави нас од сваке жалости, зла и болести; огради нас Својим светим анђелима да би под њиховим окриљем чувани и вођени достигли јединство у вери и познање Твоје неприступне славе; јер си благословен у векове векова. **Амин!**

Затим први чтец Господе, смилуј се, (три пута), Слава ..., И сада ..., Тебе часнију од херувима ..., Именом Господњим благослови, оче!

Јереј Молитвама светих отаца наших ... и по Амин молитву шестога часа (св. Василија Великог):

Боже и Господе сила и Творче свега створенога, Ти си, из Своје милости којој по дубини нема премца, у циљу спасења нашега рода, послао Свог Сина јединца, а нашег Господа, Исуса Христа, и Његовим часним крстом поцепао листу са нашим гресима, те на њему тријумфовао над властима и силама мрака. Ти Господару, Човекољупче, прими и ове молитве којима Ти ми грешни

возвратити мѣ, ѡтѣмъ да ѡ ѡзъ шѣдъ поклонѣа ѡмѣ. Оні же поглядѣахше царѣ, ѡдѣша. И еѣ свѣздѣ, ѡже видѣша на вѣстѣцѣ, ѡдѣше предъ нѣми, дѡндеже пришедши стѣа верхѣ, ѡдѣже бѣ ѡтрѣчѣ. Видѣвше же свѣздѣ, возрадѡвашасѣ радѡстѣю велїю сѣлѡ. И пришедше въ храмннѣ, видѣша ѡтрѣчѣ съ марїю, мѣтрїю ѡгѡ: ѡ пѣдше поклонїшасѣ ѡмѣ: ѡ ѡверзше окрѡвнїца своѣ, принесѡша ѡмѣ дѣры, златѡ, ѡ лїбанѣ, ѡ смѣрнѣ. И вѣстѣ прїемше во снѣ не возвратити мѣ ко ѡрѡдѣ, ѡнѣмъ пѣтемъ ѡдѣша во стѣрнѣ своѣ.

Тѣже:

Скѡрѡ да предварѣтѣ нѣи ѡдрѡтѣ твоѣ, гдѣ, ѡтѣ ѡвннїахѡмъ сѣлѡ: помѡзи намъ, бѣже спѣе нашѣ, славы радѣ ѡмене твоегѡ, гдѣ, ѡзѣаби нашѣ, ѡ ѡчнїтн грѣхѣ нашѣ, ѡмене радѣ твоегѡ.

Тѣже трнѣтѡе, ѡ по Оѣе нашѣ: Кондѣкъ, гласѣ г.

Дѣа днѣсь превѣчное слѡво въ вѣртѣпѣ гадѣтѣ роднїтн нѣнзрѣчѣннѡ: лнѣдѣ вселѣннѣ ѡгѣлашавши, прослави со ѡгѣлы ѡ пѣстѣрьмн хотѣацаго ѡвнїтнѣа ѡтрѣчѣ мѣдѡ, превѣчнаго бѣа.

Гдѣ, помнїдѣ, мѣ. **И молитѣа:** ѡже на всѡкое времѣ:

Гдѣ, помнїдѣ, **трнѣдѣ:** Слава, ѡ нѣнѣ, Четнѣншѡ херѡвїмъ: ѡменемъ гдѣннѣмъ благословн, Оѣе. **Јерѣй:** Молнѣамн стѣхѣ ѡтѣцѣ нашнхѣ:

Пѡсемъ молнѣа велїкагѡ вселїа:

Бѣже ѡ гдѣн спѣа ѡ всѣдѣ тѣарн содѣтѣлю, ѡже за мнѡгѣрдїе безпрнклѣднѣмъ мнѡстн твоеѣ, ѡдннорѡднаго спѣа твоегѡ, гдѣ нашѣго иѣа хрѣта, ннзпѡславынѣ на спѣенїе рѡдѣ нашѣгѡ, ѡ четнѣмъ ѡгѡ крѣтѡмъ рѡкопнїнїе грѣхѣ нашнхѣ растѣрзѣвынѣ, ѡ

захваљујемо *[на поме]* и преклињемо Те да нас избавиш од сваког погубног и мрачног прегрешења и од свих видљивих и невидљивих непријатеља који настоје да нам науде. Страхопоштовањем према Теби обуздај наша тела и не допусти нашим срцима да се одају лошим речима или мислима, но љубављу према Теби освоји наше душе да би увек ка Теби упртих очију и с Твојом светлошћу као водилом, гледајући у Теби неприступну и вечну светлост, непрекидну хвалу и благодарност узносили Теби, беспочетном Оцу, са Твојим јединим Сином и свесветим, добрим и животворним Духом, сада и увек и у векове векова. **А**мин!

поѣѣдѣвый тѣмъ нача́ла и влѣсти тмы. Сѣмъ, вѣко чѣвѣкомѣче, прѣимнѣ и на́ез грѣшныхъ, благодарѣтвенныа еѣа и молѣбныа молѣтвы, и и́збави на́ез ѿ всѣкагѣо воегѣбнѣтельнагѣо и мрѣчнагѣо прегрѣшенѣа, и вѣѣхъ ѡ́слобѣти на́ез и́щѣщнхъ, вѣднмыхъ и невѣднмыхъ вѣрѣхъ. Прегвоздѣ стрѣхѣ твоёмѣ плѣти на́ша, и не о́клонѣ сердце́з на́шнхъ вѣ словеса́ илѣ помышлѣнѣа лѣкавѣтѣа: по любѣвѣи твоѣю о́уавѣи дѣшы на́ша, да ка тебе́ воегѣдѣ взира́юще, и ѣже ѿ тебе́ вѣѣтомъ нартавлѣемн, тебе́ непрѣстѣпнаго и прѣносѣщнаго зра́ще вѣѣта, непрѣстѣнноѣ тебе́ и́сповѣданѣе и благодарѣнѣе возсыла́емъ, безнача́льномѣ о́цѣ, со ѣдннороднымъ твоимъ сѣомъ, и воегѣтымъ, и бѣгнѣмъ и живѣотворѣщнымъ твоимъ дѣхомъ, нынѣ и прѣсно, и во вѣки вѣкѣвъ, а́минь.

ДЕВЕТИ ЧАС

Јереј (а ако му саслужује ђакон, онда он) кади јеванђеље, затим иконе, настојатеља, појце и цео храм док чтец из леве певнице чита Ходите, поклонимо се ..., на уобичајени начин, три пута, па следећа три псалма:

Псалам 109.

Рече Господ Господу моме: „Седи с Моје десне стране док Ти непријатеље не положим под ноге!“ Скиптар моћи даће Ти Господ са Сиона, па господуј међу непријатељима Својим. Посилни Твоји уз Тебе су у дан Твоје моћи, свети Твоји у красоти својој. „Пре Данице родила Те утроба Моја,“ заклео се Господ и неће се покајати: „Ти си свештеник до века по чину Мелхидседековом.“ Господ Ти је с десне стране, потукао је царево у дан гнева Свога. Биће судија међу народима, мноштво ће у трупла претворити, многима ће главе на земљу оборити. На путу ће се напоити из потока. Због тога ће уздићи главу.

Псалам 110.

Хвалићу Те, Господе, од свег срца у већу и сабору правих. Велика су дела Господња, у њима се огледају сва Његова хтења. Признање и велики углед има дело Његово, а правда Његова до века остаје. Оставио је спомен на чудеса Своја. Милостив је и милосрдан Господ, даје храну онима који Га се боје. Сећаће се довека завета Свог. Обзнанио је народу Свом моћ подвига Својих, [моћ] да им да у наслеђе земље незнабожаца. Дела руку Његових су искреност и исправност. Све наредбе Његове поуздане су, утврђене су до века векова, саздане су на истини и правди. Избављење послао је народу Свом. Свето и страшно је име Његово. Почетак мудрости је страх пред Богом. Разборито поступају они који се држе Завета Његовог. Хвала Његова остаје до века векова.

Псалам 85.

Приклони, Господе, ухо своје и чуј ме – јер сам сиромаш и убог. Сачувај ми душу – јер Теби се посветих. Спаси слугу Свога који се у Тебе узда, Боже мој. Смилуј ми се, Господе, јер Теби ћу вапити по читав дан. Развесели душу слуге Свога, јер Теби уздигох душу своју. Ти си, Господе, благ и саосећајан и имаш пуно милости према свима који Те призивају. Обазри се, Господе, на молитву моју, обрати пажњу на глас молбе моје. У дан невоље своје завапио сам Ти, јер си ме услышио. Нема међу боговима Теби равного, ни дела каква су Твоја. Сви народи које си створио доћи ће и покљониће Ти се, Господе, и славиће име Твоје. Јер си велики, јер чиниш чудеса, јер си једини Бог. Упути ме, Господе, на стазу Своју и искрено ћу ићи њоме. Да је радосно срце моје што се боји имена

ЧАСЪ ДЕВЯТЫЙ.

Пріидіте, поклонімся: **трижды.**

Псаломъ ѿд.

Рече гдѣ гдѣвн моемѣ: стѣдн ѡдеснѣю менѣ, дондеже положѣ врагн твоѡ подножіе ногъ твоихъ. Жезлъ силы послетъ тн гдн ѡ сіѡна, и господстѣвн поередѣ враговъ твоихъ. Сѣ твоѡю начіло въ день силы твоѡѡ, во свѣтлостехъ стѣихъ твоихъ. Нѣхъ чрево прежде денницы роди хъ тѡ. Клатца гдѣ и не расклетца, ты іерей во вѣкx, по чинѣ мелхиседекѡвѣ. Гдѣ ѡдеснѣю тебѣ, сокрѣшилъ ѣсть въ день гнѣва своегѡ царн. Сзднть во ізѡицѣхъ, исполннть падѣніѡ, сокрѣшилъ главы на землі многихъ. Ѡ потѡка на пѣтн піетъ, егѡ радн вознесѣтъ главы.

Псаломъ ѿ.

Исповѣмся тебѣ, гдн, вѣмъ іерѡцѣмъ моимъ, въ свѣтѣ прѡвѣхъ и соимѣ. Вѣла дѣла гднѡ, изыкана во вѣхъ болахъ ѣгѡ. Исповѣданіе и великолѣпіе дѣло ѣгѡ, и прѡвда ѣгѡ пребывѣтъ въ вѣкx вѣка. Платъ сотвори хъ ѣсть чдѣеъ своихъ: милостивъ и щедръ гдѣ: пнцѣ даде боѡщымъ ѣгѡ, поманѣтъ въ вѣкx завѣтъ своѡ. Врѣпортъ дѣла своихъ возвѣстн людемъ своимъ, дѣти имъ достѡініе ізѡицъ. Дѣла рѣкъ ѣгѡ, истнна и сдѡх: вѣрны всѡ заповѣдн ѣгѡ, ѡтѣержѣны въ вѣкx вѣка, сотворѣны во истннѣ и правѡтѣ. Избавленіе послѡ людемъ своимъ, заповѣда въ вѣкx завѣтъ своѡ, свѡто и стѡшно нма ѣгѡ. Начіло премѡдрѡстн стѡхъ гдѣнъ, рѡзѡмъ же блѡгъ вѣмъ творѡщымъ н. Хвалѡ ѣгѡ пребывѣтъ въ вѣкx вѣка.

Псаломъ ѿѣ.

Приклонн, гдн, ѡрхо твоѡ, и ѡглыши ма, ѡкв ннцн и ѡгѡгъ ѣель ѡзъ. Сохранн дѡшѡ моѡ, ѡкв преподѡбенъ ѣель: іпн равл твоегѡ, ѣже моѡ, ѡповѡцѡго на тѡ. Помнѡдн ма, гдн, ѡкв кз тебѣ воззовѣ весь день. Возвелн дѡшѡ равл твоегѡ, ѡкв кз тебѣ взѡхъ дѡшѡ моѡ. ѡкв ты, гдн, блгъ и крѡтокъ, и многімлоостивъ вѣмъ призывѡщымъ тѡ. Внѡшн, гдн, молнтьѡ моѡ и воннн глѡѣ молѣніѡ моегѡ. Кз день ікѡрѣн моѡѡ воззѡхъ кз тебѣ, ѡкв ѡглышмѡ ма ѣнн. Нѣсть подѡбенъ тебѣ въ вѡзѣхъ, гдн, и нѣсть по дѣломъ твоимъ. Внн

Твога. Хвалићу Те, Господе, од свег срца, славићу име Твоје до века. Велика је Твоја милост према мени, јер си ми избавио душу из дубине пакла. Боже, безаконици се дигоше на мене, гомила силника хоће да ми душу узме, а немају Тебе пред очима. Но Ти си Господе, Боже мој, милосрдан, милостив, срдчан, пун милости и искрености. Погледај на мене и смилуј ми се. Дај снаге Своје служи Своме, спаси сина слушкиње Своје. Начини на мени знамење добротe Своје, да виде они који ме мрзе и буду посрамљени. Јер Ти си ми, Господе, помогао, Ти си ме утешио.

Слава ..., И сада ..., Алилуја, Алилуја, Алилуја, слава Теби, Боже. (три пута) Затим Господе, смилуј се, (три пута), Слава ... и (чита се) ТРОПАР навечерја празника (глас 4.):

Беше некад у Витлејему на попису Марија заједно са старцем Јосифом – јер он беше из Давидова потомства – а била је у трудноћи без семена зачетој. Утом јој дође време да се породи, но нигде не беше места да одседне. Али, као удобна палата, указа се царици пећина. Христос се рађа да палог човека опет уздигне у свој лик.

И сада ..., БОГОРОДИЧАН (убичајени 9. часа):

Ти си се – ради нас – родио од Дјеве, Ти си – о Добри – поднео и распеће, Ти си – смрћу Својом – разоружао смрт, па очигледно – као Бог – си устао. Ти не презри оне које си руком Својом створио, но покажи своје човекољубље, Милостиви: прихвати заузимање за нас Родитељке Твоје – Богородице, и спаси, Спаситељу наш, народ који очајава.

Затим се певају САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ.

Лева певница:

глас 7:

Ирод беше узнемирен гледајући побожност мага и срдњом распаљиван помно се распитиваше које је отприлике годиште [депе]. Мајке остају без деце, а одојчад узраста до године сурово се косе. Грудни ухањују, извори млека пресушују – страха велика! Стога, верни, побожно се скупивши, поклонимо се Христовом рођењу.

ИЗЪЦЫ, СЛІКН СОТВОРИЛЪ СІИ, ПРИИДѢТЪ, И ПОКЛОНАТЦА ПРЕДЪ ТОВОЮ, ГДН, И ПРОСЛАВѢТЪ ИМА ТВОЕ: ІАКВ ВЕЛІЙ СІИ ТЫ И ТВОРАИ ЧДЕЛА, ТЫ СІИ БГЪ СДНН. НАСТАВН МЪ, ГДН, НА ПЪТЬ ТВОЮ, И ПОИДѢ ВО ИСТИНѢ ТВОЕЙ: ДА ВОЗВЕЕЛИТЦА СЕРДЦЕ МОЕ ВОАТНЦА ИМЕНЕ ТВОЕГВ. ИСПОВѢМЦА ТЕБѢ, ГДН БЖЕ МОИ, ВСКМЪ СЕРДЦЕМЪ МОИМЪ: И ПРОСЛАВЮ ИМА ТВОЕ ВЪ ВѢКЪ. ІАКВ МИЛОСТЬ ТВОА ВЕЛІА НА МНѢ, И ИЗБАВИЛЪ СІИ ДШЪ МОЮ Ш АДА ПРЕСПОДНѢИШАГВ. БЖЕ, ЗАКОНОПРЕСТѢПНИЦЫ ВОСТАША НА МЪ, И СОНМЪ ДЕРЖАВНЫХЪ ВЪСЫКАША ДШЪ МОЮ, И НЕ ПРЕДОЖИША ТЕБѢ ПРЕДЪ СОБОЮ. И ТЫ, ГДН БЖЕ МОИ, ЦЕДРЫЙ И МИЛОСТИВЫЙ, ДОЛГОТЕРПѢЛИВЫЙ И МНОГОМИЛОСТИВЫЙ И ИСТИННЫЙ, ПРИЗРН НА МЪ, И ПОМИЛѢИ МЪ, ДАЖДА ДЕРЖАВЪ ТВОЮ СЪТРОКЪ ТВОЕМЪ, И СПСИ СЫНА РАБЫ ТВОЕА. СОТВОРИ СО МНОЮ ЗНАМЕНІЕ ВО БЛАГО, И ДА ВИДАТЪ НЕНАВИДАЦІИ МЪ, И ПОСЪДАДѢТЦА, ІАКВ ТЫ, ГДН, ПОМОГЛЪ МН И ОУТѢШИЛЪ МЪ СІИ.

Слава, и нынѣ, Аллилуја, трижды, Гдн, помилуй, трижды.

Слава, тропарь, гласъ 4:

НАПИСОВАШАСА ИНОГДА СО СТАРЦЕМЪ ІОСИФОМЪ, ІАКВ Ш СЕМЕНЕ ДѢДОВА, ВЪ ВИДЛЕЕМѢ МАРИАМЪ, ЧРЕВНОСАЦІИ БЕЗСЕМЕННОЕ РОЖДЕНІЕ: НАСТА ЖЕ ВРЕМЪ РОЖДЕТВА, И МЧЕСТО НИ СДННОЖЕ БѢ ОБИТАЛНЦЪ: НО ІАКОЖЕ КРАСАА ПАЛАТА, ВЕРТЕПЪ ЦРІЦѢ ПОКАЗАШАСА. ХРІТОСЪ РАЖДАЕТЦА, ПРЕЖДЕ ПАДШИИ ВОСКРЕСИТИ ОБРАЗЪ.

И нынѣ, еѣородиченъ:

ИЖЕ НАСЪ РАДН РОЖДЕИСА Ш ДѢВЫ, И РАСПАТІЕ ПРЕТЕРПѢВЪ БЛГІИ, ИСПРОВЕРГИИ СМЕРТІЮ СМЕРТЬ, И ВОСКРЕСЕНІЕ. ВЛІИ ІАКВ БГЪ, НЕ ПРЕЗРН ІАЖЕ СОЗДАЛЪ СІИ РАКОЮ ТВОЕЮ. ІАВН ЧЛѢВКОЛЮБИЕ ТВОЕ, МИЛОСТИВЕ. ПРИМН РОЖДШЮ ТЪ ВЦѢ, МОЛАЦЮСА ЗА НЫ. И СПСИ, СПСЕ НАШЪ, ЛЮДН ШЧАДНЫА.

Таже тропарь еѣ, гласъ 3:

ОУДНВАШАСА ИРОВА, ЗРАЪ ВОЛХВѢВЪ БЛАГОУСТІЕ, И ГНѢВОМЪ ПОБѢЖДАЕМЪ, ЛѢТЦА ИСПЫТАША РАЗСТОАНИА: МАТЦРН БЕЗЧАДСТВѢСМЫ БЫВАХЪ, И БЕЗВРЕМЕННЫЙ ВОЗРАСТЪ МЛАДЕНЦЕВЪ ГОРЦѢ ПОЖНИАШАСА, СОЦЫ СЫХАХЪСА, И ИСТОЧНИЦЫ МЛЕЧИИ ОУДЕРЖАВАХЪСА, ВЕЛІЕ БАШЕ ЛЮТОЕ. ТѢМЖЕ БЛГОУСТНВ, ВѢРНІИ, СОШЕДШАСА, ПОКЛОНИМЦА ХРІТОВЪ РОЖДЕТВА. [Дважды]

Десна певница пева исту стихиру, без стиха.

Лева певница:

Стих: Бог ће доћи из Темана, Свети из горе покривене честаром. (Авакум 3,3)

и стихира

глас 2:

Кад је Јосиф, идући ка Витлејему, био сломљен тугом, ти си му, Дјево, викала: „Што си мрзовољан и потиштен гледајући ме бремениту, а уопште не знајући за страшно тајанство у вези са мнош? Убудуће одагнај сваку бојазан, разумевајући за разум неприхватљиво: Бог из милости силази на земљу, у утроби мојој сада је и тело на Себе примио је. Њега ћеш видети кад се буде родио, јер је тако изволео, и пун радости ћеш Му се поклонити као своме Творцу. Њему анђели без престанка певају и славе Га заједно са Оцем и Светим Духом.“

Десна певница:

Стих: Господе, чуо сам реч Твоју и препао се. Господе, спознао сам дело Твоје и избежумио се. (Авакум 3,1)

и иста стихира још једном.

Лева певница:

Слава ...,

глас 6:

Данас се рађа од Дјеве онај који у шаци држи сву творевину; у пелене је повијен као новорођенче онај који је по природи недодирљив; Бог је положен у јасле, а утврдио је небеса на самом почетку; млеко из груди храни се Онај који је у пустињи маном окрепио народ; маге Себи дозива Женик Цркве; даре њихове прима Син Дјеве. Клањамо се рођењу Твом, Христе! Клањамо се рођењу Твом, Христе! Клањамо се рођењу Твом, Христе! Покажи нам и Твоја божанска богојављења!

Тајке стіхъ: БѢЗЪ ѿ ѿга прїидетъ, и стїгїи ѿзъ горы прїишѣнїеныа чїци.

Тропáрь, гласъ бѣ:

БѢДА ІѡАНФЪ, ДБѦ, ПЕЧАЛІЮ ОУАВЛАШЕСА, КЪ ВІДЛЕЕМЪ НДА, ВОПІАЛА СїИ КЪ НЕМЪ: ЧТО МА ЗРА НЕПРАЗДНЪ ДРАХЛДЕШН И СМЪЩАЕШИСА, НЕ ВѢДЫИ ВСАКЪ СѢЖЕ ВО МНѢ СТРАШНАГВ ТАНСТВА; ПРОЧЕЕ ѿЛОЖИ СТРАХЪ ВСАКЪ, ПРЕЛВНОЕ ПОЗНАВАА: БѢЗЪ БО ННЗХОДНТЪ НА ЗЕМЛЮ МИЛОТИ РАДИ, ВО ЧРЕВѢ МОЕМЪ НЫНѢ, АЩЕ И ПЛОТЬ ПРІАТЪ. СГОЖЕ РАЖДАЕМА ОУЗРИШИ, ІАКОЖЕ БЛАГОЗВОЛН, И РАДОТИ НПОЛННІЕСА ПОКЛОНИШИСА ІАКЪ ЗИЖДНТЕЛЮ ТВОЕМЪ, СГОЖЕ АГГЛН ПОЮТЪ НЕПРЕСТАННВ, И СЛОВОСЛОВАТЪ СО ОЦЕМЪ И ДХОМЪ СГЫМЪ.

Стіхъ: Гдїи, оубльшахъ слѣхъ твоѡи, и оубоахса: гдїи, развмѣхъ дѣла твоа, и оужасоахса.

Паки тоѡже тропáрь.

Тајке стáвъ поредѣ цѣркве каншнархъ, прочнтетъ велегласнв вѡ стїхїрѡ сїи.

Гласъ бѣ:

ДНЕСЪ РАЖДАЕТСА ѿ ДБЫ, РДОЮ Вѡ СОДЕРЖАН ТВАРЬ, ПЕЛЕНАМН ІАКОЖЕ ЗЕМЕНЪ ПОВНВАЕТСА, НЖЕ СЩЕИТВОМЪ НЕПРКОСНОВЕНЕНЪ БѢЗЪ. ВЪ ІАЕЛХЪ ВОЗЛЕЖНТЪ, ОУТВЕРДНВЫИ НБСА СЛОВОМЪ ВЪ НАЧАЛѢХЪ: ѿ СОЦСВЪ МЛЕКОМЪ ПИТАЕТСА, НЖЕ ВЪ ПДЕТЫИИ МАННЪ ѡДОЖДВЫИ ЛОДЕМЪ: ВОЛХВЫ ПРИЗЫВАЕТЪ ЖЕННХЪ ЦРКОБНЫИ, ДАРЫ ЕИХЪ ПРІЕМЛЕТЪ ЕИЗЪ ДБЫ. ПОКЛАНАЕСА РЖТВЪ ТВОЕМЪ, ХРІТЕ: ПОКЛАНАЕСА РЖТВЪ ТВОЕМЪ, ХРІТЕ. ПОКЛАНАЕСА РЖТВЪ ТВОЕМЪ, ХРІТЕ. ПОКАЖИ НАМЪ И БЖТВСННАА ТВОА БГОВАЛСїНА.

И творїмъ трїи поклбны.

Потбмъ чтѣтъ дїаконъ такожде велегласнв сїе [многалѣтїе]:

ВЕЛІКОМЪ ГОСПОДНЪ И ОТЦЪ НАШЕМЪ СГѢИШЕМЪ ПАТРІАРХЪ СЕРВЕСКОМЪ (ИМѢКЪ), СЦІЕННОМЪ С҃НОДЪ, ПРЕСВЩЕННЫМЪ МИТРОПОЛІТѦМЪ, АРХІЕПІСКОПѦМЪ И СІПІСКОПѦМЪ, И ГОСПОДНЪ НАШЕМЪ ПРЕСВЩЕННОМЪ (ИМѢКЪ, СГОЖЕ СІТЬ ОБЛАСТЬ), НАСГОАЧТЕЛЮ СВАТІГВ ХРАМА СЕГѡ И ВСЕМЪ ѡСВЩЕННОМЪ СЕБОРЪ, БГОХРАНИМѢИ

И сада ..., десна певница исто.

глас 6:

Данас се рађа од Дјеве онај који у шаци држи сву творевину; у пелене је повијен као новорођенче онај који је по природи недодирљив; Бог је положен у јасле, а утврдио је небеса на самом почетку; млеком из груди храни се Онај који је у пустињи маном окрепио народ; маге Себи дозива Женик Цркве; даре њихове прима Син Дјеве. Клањамо се рођењу Твом, Христе! Клањамо се рођењу Твом, Христе! Клањамо се рођењу Твом, Христе! Покажи нам и Твоја божанска богојављења!

Одмах затим канонарх леве певнице узима

ПРОКИМЕН пророштва, глас 4:

За Сион ће се говорити да је мати, да се у њему овај и онај родио. (Пс. 86,5)

Стих: Темелји су му на горама светим. (Пс. 86,1)

ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ИСАИЈЕ

(гл. 9, 6-7):

Дете нам се роди, Син нам се дарова. Власт Му је на плећима, име Му је Гласник великог савета, Диван Саветник, Силан Бог, Владалац, Господар мира, Отац будућег века. „Јер ћу донети мир владарима, мир и здравље преко Њега.“ Велика је власт Његова и миру Његовом нема краја. Уздићиће га на престо Давидов, на царство његово. Утврдиће се у правди и правичности од сада па до века. Учиниће то ревност Господа Саваота.

странѣ нашеи, влаетѣмъ и воннетвѣ ѣд, мнѡга лѣта.

Вѣѣмъ правослѣвнымъ хрѣтіанѡмъ подѣждь, гдѣн, тишинѣ и благодѣнствѣи, и нѣзвѣнїѣ плодѡвъ земныхъ, и мнѡга лѣта.

ИЦЕ ЛН ВЗ МОНАСТЫРѢ:

Спаси, хрѣте бже, прѣвнаго ѡтца нашего и гдмена (имѣ: архимандрѣта), (имѣ) ѣже ѡ хрѣте съ братїю, и свѣтѡю ѡбнѣтель сїю въ мнрѣ сохрани, и храмъ сѣи стѣи ѡутверди во вѣки вѣковъ, аминь.

И ПОЮТЪ ТРИЖДЫ: Спаси, хрѣте бже [и помнѣи]:

Вѣдомо же вѣдн, ѣкѡ сѣ многолѣтне поздравленїе въ соборныхъ цѣрквахъ при архїереехъ, и индѣ, гдѣ прилично, творѣтѣ въ навечерїи по ѡпѣтїѣ стѣиѣ литургїи, илї по вечерни, ѣгда бывѣтѣ навечерїе въ сѣвѡтѣ и недѣлю: во ѡбнѣтелехъ же во вѣхъ чтїицахъ чннъ положѣнъ семѣ бывѣти на часѣхъ въ семъ мѣстѣ.

ТАЖЕ ѦВА ЛНКА ВКѢПѢ ПОЮТЪ ПРЕДРЕЧЕННЮ СТИХИРѢ.

Глѣва, и нынѣ, гласъ ѣ:

Днѣсь раждѣтѣ ѡ дѣвы, рѣкою вѣо содержѣи тѣлѣр, пленѣми ѣкоже зѣменъ повнѣтѣтѣ, иже сѣщестѣомъ непркоинобѣненъ бѣ. въ ѣлехъ возлежитѣ, ѡутвердѣннѣи нѣсѣ слѡвомъ въ началѣхъ: ѡ соцѣвъ млекѡмъ питѣтѣтѣ, иже въ пѣтїи мѣнѣ ѡдождѣннѣи людемъ: волхѡвѣ призывѣтѣтѣ женїхъ цѣрковннѣи, дѣры сїхъ прїемлетѣ сїхъ дѣвы. поклонѣмѣ рѣтѣ твоемѣ, хрѣте: поклонѣмѣ рѣтѣ твоемѣ, хрѣте: поклонѣмѣ рѣтѣ твоемѣ, хрѣте: покажи намъ и бжѣтѣснна тѡѡ бгѡвлѣнїѣ.

НА ДЕВЯТОМЪ ЧАСѢ КАНТЪ ДѢКОНЪ ВѢСЪ ХРАМЪ.

ТАЖЕ ПРОКИМЕНЪ, ГЛАСЪ Д:

Мѣти сїѡнъ, рѣтѣтѣ чловѣкѣ, и чловѣкѣ родиѣ въ нѣмъ.

Стихъ: Ѧсновѣнїѣ ѣгѡ на горѣхъ стѣихъ.

Прѣрѡчѣства исаїина чтѣнїе. [Глѣва д.]

Ѧтрѡчѣ родиѣ намъ, сїхъ, и дѣдѣѣ намъ, ѣгѡже началѣство бытѣ на рѣмѣ ѣгѡ. и нарицѣтѣтѣ има ѣгѡ, великагѡ совѣта ѣгѣлъ, чѣденъ совѣтннѣкѣ, бѣ крѣпокѣ, влаетнѣтель, началѣннѣкѣ мнра, ѡцѣ вѣдѣцагѡ вѣка: привѣдѣтѣтѣ во мнрѣ на

**ЧИТАЊЕ ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ЈЕВРЕЈИМА
СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА
(2,11-18 = зач. 306):**

[Браћо!] Онај који посвећује и они који се посвећују од једнога су [Оца]. То је разлог што се се не стиди да их зове браћом говорећи: „Разгласићу име Твоје браћи мојој, усред скупштине хвалићу Те“. И још: „У Њему ће ми бити поуздање“. И још: „Ево мене и деце коју ми је дао Бог“. А пошто деца имају заједничко тело и крв, тако и Он то исто узме – да смрћу сатре онога који има власт над смрћу, то јест ђавола, те да избави оне који услед страха од смрти читавог живота беху подвргнути робовању. Јер не заузима се за анђеле, него се заузима за Авраамове потомке. Стога је требало да у свему постане сличан браћи, да буде милостив и веран првосвештеник који служи Богу, да окајава грехе народа. А будући да је сâм трпео кад је био искушан, може да помогне онима који су изложени искушавању.

**ЧИТАЊЕ ИЗ СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ
(2,13-23 = зач. 4):**

Пошто [маги] одоше, анђео Господњи јави се Јосифу у сну и рече: „Устани, узми дете и мајку његову, па бежи у Египат и буди онде док ти не кажем, јер ће Ирод тражити дете да га погуби!“ И он устаде и у ноћи узме дете и мајку његову и оде у Египат и беше онде до смрти Иродове. Тако се испунило оно што је Господ рекао преко пророка који каже: „Из Египта дозвах Сина Свога.“*46 Тада Ирод, видевши да су га маги преварили, веома се расрди и нареди да се поубијају сва деца у Витлејему и свој његовој околини од две године наниже према времену које је пажљиво испитао од мага. Тада се испунише речи пророка Јеремије који каже: „У Рами се чуо глас – плач, јаук и риданье много. Рахила плаче за својом децом и не жели да се утешу – јер их нема.“*47 А по смрти Иродовој анђео Господњи јави се у сну Јосифу и рече: „Устани, узми дете и мајку његову и иди у земљу Израилеву, јер умреше они који су тражили душу детињу.“ И он устаде и узме дете и мајку његову и дође у земљу Израилеву. Али када чу да у Јудеји влада Архелај на месту оца свога Ирода побоја се да иде онамо. Пошто у сну доби од Бога упутство, оде у покрајину Галилеју. Дошавши тамо настани се у граду званом Назарет; да се испуни што су казали пророци – да ће Га звати Назарећанин.

начальники, и здравіе егво. И келіе начальство егво, и міра егво нечеть предѣла. На престолах дѣдовъ, и на царство егво, исправити е, и зачѣпнѣти е съдѣбою и правдою ѿ нынѣ и до вѣка. Ревностъ гда еваѡда сотвориѣтъ еѡ.

Къ евреємъ посланіа еѡгво ѡпа павла чтеніе. [Зач. 306]

Брачїе, еѡн и ѡсващїемн, ѿ единагво вѡн, еѡже радн вннѡ не стѣдїтїа братїю нарицати нѡхъ, глагола: возвѣщѡ нма твоѡ братїи моѡй: посредѣ цркви воспоѡтѡ. И пакн: ѡзъ еѡдъ надѣла ннѡ. И пакн: еѡ ѡзъ и дѣтн, ѡже мн дѡлз еѣтъ еѡхъ. Понѡже ѡѡв дѣтн пришещїишага плѡтн и крѡвн, и тѡй прїискрениѣ пришещїиша тѣхъже, да смертїю ѡпразднїѣтъ нмѡцѡго державѡ смертн, сїрѣчь діавѡла: и нзѡбнѣтъ сїхъ, елїцы стрѡхомъ смертн чрезъ вѡ жнїтїе повнннн еѣша рабѡтѣ. Не ѿ ѡггѡз ѡѡв когдѡ прїемлетъ, но ѿ еѡмене ѡвраѡмова прїемлетъ: ѡнѡдѡже дѡлженъ еѣ по всемѡ подѡбнїиша братїн, да мїлостнвѡ еѡдетъ и вѣренъ первоѡсващїенннкъ вѡ тѣхъхъ, ѡже къ еѡдъ, во еѡже ѡнїстнїтн грѣхн людїкѡ. Вѡ неѡже во пострѡдѡ сѡмъ ннѡдшѡнъ бѡвѡ, мѡжетъ и ннѡдшѡсмымъ помѡщн.

Дїаконъ: Премѡдрѡстѡ, прѡстн ѡѡсѡбнннмъ еѡгво еѡлїа.

Іерїї: Ѣ матѡеѡ еѡгво еѡлїа чтеніе. [Зач. 4]

Ѣшедшымъ волхѡвѡмъ, еѡ ѡггѡз гдѡнъ во снѣ ѡвнѡ ѡѡнѡдъ глагола: вѡстѡвѡ, понмн ѡтрѡчѡ и мѡрѡ егво, и еѡжн во егѡпетъ, и еѡдн тѡмѡ, дѡндеже рекѡ тн: хѡщѣтъ во нрѡдъ нскѡтн ѡтрѡчѡтѡ, да погѡбнѣтъ е. Ѣнѡ же вѡстѡвѡ, поѡтѣ ѡтрѡчѡ и мѡрѡ егво нѡщїю, и ѡнѡде во егѡпетъ. И еѡ тѡмѡ до ѡѡмертѡвїѡ нрѡдова, да еѡдетѡ речѡннѡе ѿ гдѡ прѡрокомъ, глаголющнмъ: ѿ егѡпта вѡззѡвѡхъ еѡа моѡгѡ. Тѡгдѡ нрѡдъ внѣѡвѡ, ѡкѡ порѡганъ бѡстѡ ѿ волхѡвѡвъ, разгнѡвѡса еѡлѡ, и послѡвѡ, нзѡбн еѡл дѣтн еѡцѡмъ вѡ внѡлеѡмѣ, и во вѡсѣхъ предѣлѣхъ егво, ѿ двѡн лѣтѡ и ннѡлїнше, по врѡмени, еѡже нзѡвѡстнѡ нспытѡ ѿ волхѡвѡвъ. Тѡгдѡ еѡвѡстѡ речѡннѡе іерїїемъ прѡрокомъ, глаголющнмъ: глѡзъ вѡ рѡмѣ слышѡнъ бѡстѡ, плѡчь, и рыдѡнїе, и бѡплъ мнѡгъ. Рѡхїлѡ плѡчѡщнса чѡдъ своѡхъ, и не хѡтѡше ѡѡтѡшнїтнѡ, ѡкѡ не еѡтъ. Ѣѡмершѡ же нрѡдѡ, еѡ ѡггѡз гдѡнъ во снѣ ѡвнѡ ѡѡнѡдъ во егѡптѣ, глагола: вѡстѡвѡ, понмн ѡтрѡчѡ и мѡрѡ егво, и нѡдн

Одмах затим чтец из леве певнице чита (Песма тројице младића [апокрифна] 11-12):

Не напусти нас заувек, због [светог]а имена Свог! Не раскини Завет Твој и не ускрати нам милост Твоју, због Авраама Твога љубљенога, Исаака, слуге Твога, и Израиља Твога светога.

Чтец из десне певнице наставља ТРИСВЕТО и остало. По Оче наш ... **јереј** Јер Твоји су царство, сила и слава ..., **појци Амин**, **па први чтец чита КОНДАК** навечерја празника (глас 3.):

Дјева данас иде да превечну Реч у пећини неизрециво роди. Играј васељено чувши за ово, прослави са анђелима и пастирима Онога који изволе да се јави као млађано детенце, а превечни је Бог.

Други чтец Господе, смилуј се, (40 пута), **па молитву:**

У свако време и свакога часа, и на небу и на земљи, Теби се исказује поштовање и слављење, Христе, Боже наш, јер си дуготрпљив, пун си милости и милосрђа, љубиш праведнике а сажалив си према грешницима и све зовеш спасењу обећањем будућих добара. Ти Господе, прими и молитве што Ти их ми овога часа упућујемо и усмери нас животу по заповестима Твојим; освети нам душе, очисти тела, исправи расуђивања, разбистри мисли и избави нас од сваке жалости, зла и болести; огради нас Својим светим анђелима да би под њиховим окриљем чувани и вођени достигли јединство у вери и познање Твоје неприступне славе; јер си благословен у векове векова. **Амин!**

Затим први чтец Господе, смилуј се, (три пута), **Слава** ..., **И** сада ..., **Тебе** часнију од херувима ..., **Именом** Господњим благослови, оче!

Јереј Молитвама светих отаца наших ... и по **Амин** молитву трећег часа (св. Василија Великог):

Владару, Господе Исусе Христе, Боже наш, који си великодушно прешао преко наших огрешења и довео нас до овога часа у коме си на животворном крсту висио, разборитом разбојнику улазак у рај прокрчио и смрћу смрт сатро, очисти нас – Своје понизне, грешне и недостојне слуге. Јер греху и преступу се одасмо и нисмо достојни да подигнемо очи и погледамо у висину небеску. Скренусмо с пута Твоје правде и пођосмо за прохтевима својих срца. Ипак се обраћамо Твојој доброту којој нема равне: поштеди нас, Господе, по обилју Своје милости! Спаси нас, због светог имена Свог, јер испразно нам дани прођоше! Из руке противничке отргни нас, грехе нам опрости и дух путености који је у нама умртви – да одбацимо старог човека и обучемо се у новог, па живимо сагласно с Тобом, нашим Господаром и Заштитником, те да тако, следећи Твоје заповести, стигнемо у вечни покој, где је боравиште свих који се радују! Јер Ти си права и истинска радост и весеље оних који Те љубе, Христе,

вз зѣмлю иілевѢ: иізомроша ко иіцѢции дѢши ѡтрочѣте. Ѣнз же корѣвз, поѡтѣ ѡтрочѣ и мѣрь ѣгѡ, и прїиде вз зѣмлю иілевѢ. Слышавз же, ѡкѡ архелїи царствѢвѣтѣ во іѢденѣ, влѣбѣтѡ иірода ѡтѣцѣ своегѡ, ѡубѡдѣѡ тѣмѡ иітї. Вѣбѣтѣ же прїемѣ во снѣ, ѡнде вз предѣлы галїлѣнскїѡ. И прншѣдз вселїнѣѡ во градѣ нарицѣемѣмз назарѣтѣ: ѡкѡ да свѢдетѣѡ речѣнноѡ прѣрѡкнї, ѡкѡ назѡрѣи наричѣтѣѡ.

Тѡже:

Не предѡждѣ нас до концѣ иімене твоегѡ радї, и неразорїи завѣтѣѡ твоегѡ, и не ѡстѣѡи мїлостї твоеѡ ѡ нас, іѡраїма радї возлюбленнагѡ ѡ тебе, и за іѡїка ракѣ твоегѡ и ііла сѣѡго твоегѡ.

Тѡже, трїнѣтоѡ, по Ѣче нашѣ: Кондакѣ, гласѣ 6:

ДѢѡ днѣсь превѣчноѡ слѡво вз вертѣпѣ градѣтѣ родїтїи неизречѣнноѡ: лнкѢи вселѣннаѡ ѡслѣшавши, прослѡвї со ѡглы и пѡстырьмн хотѣѡцаго іѡвїтнѣѡ ѡтрочѣ мѡдо, превѣчнаго бѣѡ.

Гдїи, помїлѢи, мї. **И молитѡва:** Иже на всѡкое врѣмѡ: Гдїи, помїлѢи, **трїѡжды** Слѡѡ, и нынѣ. Честнѣнїшю херѢвїмз: Иіменем гдїнїмз благословїи, Ѣче. **Іерѣи:** Молїтѡвѡмн сѣѡих ѡтѣцѣѡ нашнх:

Тѡже молитѡва великагѡ влїїѡ:

Влїко гдїи іісе хрїтѣ бѣже нашѣ, долготерпѣвїи ѡ нашнхѣ согрѣшѣнїнхѣ, и дѡже до нынѣшнѡгѡ чѡлѣ привѣдїи нас, вз ѡньже на живѡтѡврѡщѣмз дрѣвѣ вїсѡ, блѡгорѡзѡмноѡ разбѡннїкѡ, иже вз рѡи пѡтѣсѡтѡврїлѣ ѣсїи вхѡдѣ, и смѣртїю смѣртѣ разрѢшїлѣ ѣсїи: ѡчїстїи нас грѣшнхѣ, и недѡстѡйнхѣ рѡѡѣ твоеїхѣ, согрѣшїнхѡмз во иі вѣззѡкѡннѡвѡхѡмз, и нѣсмѡ достѡйннїи возвѣстїи ѡчѣѡї нашѡ, и воззрѣтїи на вѡсѡтѢ нѣнѢю: знѣ ѡстѡвнхѡмз пѡтѣѣ прѡѡдѡ твоеѡ, и ходїнхѡмз вз бѡлѡхѣ сѣрдѣцѣѡ нашнхѣ. но мѡлїмз твоѡ вѣзмѣрнѢ блѡгѡстѣ: пощѡдїи нас, гдїи, по мнѡжѣствѢ мїлостї твоеѡ, и спѡсїи нас иімене твоегѡ радї сѣѡгѡ, ѡкѡ иічѣзѡша вз сѢвѣтѣ днѣ нашн: иізмїи нас иіз рѡкнї согрѡтїѡннѡгѡ, и ѡстѡвнїи намз грѣхнї нашѡ, и ѡфѡртѣвнї плѡтѣскѡѡе нашѣ мѡдрѡвѡнїѡ, да вѣтѡгѡ ѡлѡжнїѡѡѡ

Боже наш, и Теби славу узносимо, са Твојим беспочетним Оцем и Твојим свесветим, добрим и животворним Духом, сада и увек и у векове векова.

Амин!

Следи

человѣка, въ нѣбѣхъ ѡблецѣмса: и тебѣ поживѣмъ нашемѸ въцѣхъ и бѣгодѣтелю. и тако твоимъ повелѣнїемъ, въ вѣчный покой достигнемъ: и дѣже сѣсть вѣхъхъ бжедѣщихъ жнлице. ты бо сѣи конитиннѸ истинное веселїе и радость любящихъ тѣ, хрїстѣ бже нашъ: и тебѣ слава воздаемъ, со значальнымъ твоимъ оцѣмъ, и пресвѣтымъ, и бѣгимъ, и животворѣющимъ твоимъ дхомъ, нынѣ и присно, и во вѣки вѣкѡвъ, аминь.

Поѣмъ

ИЗОБРАЗИТЕЉНИ

Најпре чтец из десне певнице чита (Пс. 102.),

Благосиљај, душо моја, Господа, и све што је у мени свето име његово. Благосиљај, душо моја, Господа, и не заборављај ниједнога добра што ти је учинио. Он ти прашта све гријехе и исцјељује све болести твоје; Избавља од гроба живот твој, вјенчава те добротом и милошћу; Испуња добрим жеље твоје, понавља се као у орла младост твоја. Господ твори правду и суд свима којима се криво чини. Показа путове своје Мојсију, синовима Израилевим дјела своја. Милостив је и добар Господ, спор на гњев и веома благ. Не гњеви се једнако, нити се довијека срди. Не поступа с нама по гријесима нашим, нити нам враћа по неправдама нашим. Него колико је небо високо од земље, толика је милост његова к онима који га се боје. Колико је исток далеко од запада, толико удаљује од нас безакоња наша. Како отац жали синове, тако Господ жали оне који га се боје. Јер зна грађу нашу, опомиње се да смо прах. Дани су човјечији као трава; као цвијет у пољу, тако цвјета. Дуне вјетар на њ, и нестане га, нити ће га више познати мјесто његово. Али милост Господња остаје од вијека и до вијека на онима који га се боје, и правда његова на синовима синова, Који држе завјет његов, и памте заповијести његове, да их извршују. Господ на небесима постави пријесто свој, и царство његово свијем влада. Благосиљајте Господа анђели његови, који сте силни крјепошћу, извршујете ријеч његову слушајући глас ријечи његове. Благосиљајте Господа све војске његове, слуге његове, које творите вољу његову. Благосиљајте Господа сва дјела његова, по свијем мјестима владе његове! Благосиљај, душо моја Господа!

затим чтец из леве певнице: Слава ..., (Пс. 145.),

Хвали, душо моја, Господа. Хвалићу Господа за живота својега, пјеваћу Богу својему док ме је год. Не уздајте се у кнезове, у сина човјечијега, у којег нема помоћи. Изиђе из њега дух, и врати се у земљу своју: тај дан пропадну све помисли његове. Благо ономе, којему је помоћник Бог Јаковљев, којему је надање у Господу, Богу његову, Који је створио небо и земљу, море и све што

Послѣдованіе ѿзобрази́тельныхъ.

Ѵсло́мъ рѣ.

Благословѣн, дѣше моѣ, гдѣ, ѿ всѣхъ внѣтрѣннихъ моѣ ѿма еѣоѣ еѣгѣ. Благословѣн, дѣше моѣ, гдѣ, ѿ не забываѣнъ всѣхъ воздаѣнѣи еѣгѣ. Учищающаго всѣхъ беззакѣнѣа твоѣ, ѿчищающаго всѣхъ недѣлн твоѣ. ѿзбавляющаго ѿ истлѣнѣа живѣотѣ твоѣ, вѣнчающаго тѣ мѣлѣстѣи ѿ щедрѣтѣми. ѿполнѣющаго во благѣхъ желѣнѣе твоѣ, ѿбновѣтѣа ѿкѣ ѿрла ѿностѣ твоѣ. Творѣнѣи мѣлѣстѣи гдѣ, ѿ еѣдѣбѣ всѣхъ ѿбѣднѣмихъ. Сказаѣа пѣтѣи твоѣ мѣлѣстѣи, сыновѣмъ ѿнѣсѣмихъ хотѣнѣа твоѣ. Щедрѣи ѿ мѣлѣстѣи гдѣ, долготѣрпѣлѣи ѿ многомѣлѣстѣи. Не до концѣа прогнѣваѣтѣа, ниже всѣхъ враждаѣтѣа. Не по беззакѣнѣемъ нашимъ сотворѣнѣа еѣтѣ нами, ниже по грѣхѣмъ нашимъ воздаѣа еѣтѣ нами. ѿкѣ по высотѣ нѣнѣи ѿ землѣ, ѿтверѣнѣа еѣтѣ гдѣ мѣлѣстѣи твоѣ на боѣщицѣа еѣгѣ. ѿнѣкѣ ѿстоѣтѣа вѣстѣи ѿ зѣпадѣ: ѿдалѣнѣа еѣтѣ ѿ насъ беззакѣнѣа наша. ѿкоже щедрѣтѣа ѿтѣцѣа сыны, ѿщедрѣи гдѣ боѣщицѣа еѣгѣ. ѿкѣ тѣмъ познѣа создѣнѣе наше, помѣнѣа, ѿкѣ перѣтѣа еѣмы. Челѣвѣкѣа ѿкѣ тѣрѣа днѣ еѣгѣ, ѿкѣ цвѣтѣа еѣлѣнѣи, тѣкѣ ѿцвѣтѣтѣа. ѿкѣ дѣхъ прѣѣде всѣхъ, ѿ не еѣдетѣа, ѿ не познѣетѣа кѣмѣ мѣстѣа своѣгѣ. Мѣлѣстѣи же гдѣна ѿ всѣхъ ѿ до всѣхъ на боѣщицѣа еѣгѣ. ѿ прѣвѣа еѣгѣ на сынѣхъ сынѣмъ храниѣщицѣа завѣтѣа еѣгѣ, ѿ помѣнѣщицѣа зѣповѣднѣ еѣгѣ творѣнѣи ѿ. Гдѣ на нѣсѣи ѿгѣтѣѣа прѣтѣѣа твоѣ, ѿ цѣрѣтѣво еѣгѣ всѣхъ ѿбладѣетѣа. Благословѣнѣе гдѣ всѣхъ ѿгѣн еѣгѣ, силѣнѣи крѣпѣстѣи, творѣнѣи слѣво еѣгѣ, ѿслѣшѣтѣи гдѣ слѣвѣа еѣгѣ. Благословѣнѣе гдѣ всѣхъ ѿнѣа еѣгѣ, слѣгѣ еѣгѣ, творѣнѣи волю еѣгѣ. Благословѣнѣе гдѣ всѣхъ дѣлѣ еѣгѣ: на всѣхъ мѣстѣа вѣчѣстѣа еѣгѣ, блѣгословѣн, дѣше моѣ, гдѣ. Слава ѿцѣ, ѿ сѣнѣ, ѿ сѣѣмѣ дѣхъ.

Ѵсло́мъ рѣѣ.

Хвалѣн, дѣше моѣ, гдѣ, возхваляѣи гдѣ всѣхъ живѣотѣ моѣмъ. Поѣ еѣѣ моѣмъ, дождеже еѣмѣ. Не надѣнѣтѣа на кнѣзнѣа, на сыны чѣлѣвѣчѣскѣа, всѣхъ ниже нѣстѣа спасѣнѣа. ѿзѣдетѣа дѣхъ еѣгѣ, ѿ возвратѣтѣа всѣхъ землѣа твоѣ, всѣхъ тѣмъ дѣнѣа погнѣнѣтѣа всѣхъ

је у њима; који држи вјеру увијек, Чини суд онима којима се чини криво; даје храну гладнима. Господ дријеши свезане, Господ отвора очи слијепцима, подиже оборене, Господ љуби праведнике. Господ чува дошљаке, помаже сироти и удовици; а пут безбожнички превраћа. Господ је цар довијека, Бог твој, Сионе, од кољена до кољена. Алилуја.

па чтец из десне певнице: **И** сада ..., **Сине** Јединче и Речи Божја

Иза тога се чита, наизменично, један стих један, други стих други чтец:

У царству Своје сети меа се, Господе, када дођеш у царство Своје!

Блажени су сиромашни духом јер је њихово царство небеско!

Блажени су уплакани јер ће бити утешени!

Блажени су кротки јер ће земљу наследити!

Блажени су гладни и жедни Божје правде јер ће бити насићени!

Блажени су милостиви јер ће бити помиловани!

Блажени су чистога срца јер ће Бога гледати!

Блажени су миротворци јер ће бити названи синовима Божјим!

Блажени су прогнани на правди јер је њихово царство небеско!

Блажени сте кад вас награде, кад вас прогнају и кад вас, лажући, набеде сваки злом – мене ради!

Радујте се и веселите јер је велика ваша награда на небесима!

Слава ..., **И** сада ...,

Сети нас се, Господе, када дођеш у царство Своје!

Сети нас се Господару, када дођеш у царство Своје!

Сети нас се, Свети, када дођеш у царство Своје!

помышленѣа ѣгѡ. Блаженъ, ѣмѡже бѣз ѣакѡвль помощникъ ѣгѡ, оупоканіе ѣгѡ на гдѣ бѣа евогѡ, сотворшаго нѣо и зѣмлю, море и всѣ, ѣже въ нѣхъ, хранѣщаго истинѣ въ вѣкѣхъ, Творѣщаго едѣхъ ѡбѣднѡмымъ, даѡщаго пициѣ ѡчѣвѣдымъ. Гдѣ рѣшнѣтъ ѡкованныа, гдѣ оумѡдрѣетъ слѣпцы, гдѣ возводѣтъ ннзверженныа, гдѣ любитъ прѣвннкѣ, гдѣ хранѣтъ пришельцы, сѣра и вдовѣ прѣиметъ, и пѣтъ грѣшныхъ погубѣтъ. Коцрѣтѣа гдѣ во вѣкѣхъ, бѣз твоѣ, сѣѡне, въ рѡдѣхъ и рѡдѣхъ.

И нынѣ, и пригнѡ, и во вѣкѣхъ вѣкѡвѣхъ, ѡмнѣ.

Ѣдннородный сѣе, и слѡве бѣжѣ, беземѣртенъ сынъ, и нзѡланѡый спасѣнѣа нашего раднѣ воплотнѣтѣа ѡ сѣѡна еѣы и принодѣѡ мариѣ, непреложнѡ во члѡвѣчнѡмыа, распнѡый же, хрѣтѣ бѣже, смѣртѣю смѣртѣ поправѡый, ѣдннъ сынъ сѣѡна трѣцы, спрославлѣемый оцѣмъ, и сѣѡмъ дѣхъ, сплѣнѣ насъ.

Тѣже:

Во црѣтѣнѣ твоѣмъ поманѣ насъ, гдѣ, ѣгдѣ прѣидѣши во црѣтѣнѣ твоѣмъ.

Блаженнѣ ннцѣнѣ дѣомъ, ѣакѡ тѣхъ ѣсть црѣтѡ нѣное.

Блаженнѣ плачѣщнѣ, ѣакѡ тѣнѣ оутѣшатѣа.

Блаженнѣ кротѣцынѣ, ѣакѡ тѣнѣ наследѣатъ зѣмлю.

Блаженнѣ ѡчѣвѣдѣнѣ и жѣждѣщнѣ правды, ѣакѡ тѣнѣ насытѣатѣа.

Блаженнѣ мнѡгѡтѣвѣнѣ, ѣакѡ тѣнѣ помнѡлованнѣ едѣтъ.

Блаженнѣ чнѣстѣнѣ ердѣцемъ, ѣакѡ тѣнѣ бѣа оѣзраѣтъ.

Блаженнѣ миротѡворѣцы, ѣакѡ тѣнѣ сынове бѣжѣнѣ нареѣдѣтѣа.

Блаженнѣ нзгнѣннѣ правды раднѣ, ѣакѡ тѣхъ ѣсть црѣтѡ нѣное.

Блаженнѣ ѣстѣ, ѣгдѣ понѡсѣатъ вѣмъ, и нзженѣдѣтъ, и рекѣтъ въ ѡдѣхъ сѡлѣхъ глаголѣхъ на въ, лѣждѣце менѣ раднѣ.

Рѣдѣнѣтѣа и веселѣтѣа, ѣакѡ мздѣ вѣша мнѡга на нѣрѣхъ.

Не глаголѣмъ же на блѣженнѡхъ пѣсней, ѣже въ мнѣнѣ, нн ѡплѣ, нн ѣвѣла.

Слава, и нынѣ:

Поманѣ насъ, гдѣ, ѣгдѣ прѣидѣши во црѣтѣнѣ твоѣмъ.

Поманѣ насъ, вѣко, ѣгдѣ прѣидѣши во црѣтѣнѣ твоѣмъ.

Поманѣ насъ, сѣѡнѣ, ѣгдѣ прѣидѣши во црѣтѣнѣ твоѣмъ.

Хор небески пева Ти и говори: „Свет, свет, свет је Господ Саваот! Пуни су небо и земља славе Твоје!“

Стих: Приступите Му и просветлите се, а лица се ваша неће постидети!

Хор небески пева Ти и говори ...

Слава ...,

Хор светих анђела и арханђела заједно са свим небеским силама пева Ти и говори: „Свет, свет, свет је Господ Саваот! Пуни су небо и земља славе Твоје!“

И сада ...,

Остави, отпусти, опрости, Боже, огрешења наша, намерна и ненамерна, она на делу и она у речи, она у знању и она у незнању, она у ноћи и она по дану, она наумљена и она помишљена, све њих нам опрости, као добар и човекољубив.

Ако неће бити литургије, тј. када ова служба не бива дан уочи празника, већ у петак пред празник, најпре читамо **ИСПОВЕДАЊЕ ВЕРЕ** (Верујем у једнога Бога ...), па тек онда ову молитву.

Затим **О**че наш ..., а по возгласу **Јер** Твоје је царство, сила и слава ... и **А**мин, **КОНДАК** навечерја празника (глас 3.):

Дјева данас иде да превечну Реч у пећини неизрециво роди. Играј васељено чувши за ово, прослави са анђелима и пастирима Онога који изволе да се јави као млађано детенце, а превечни је Бог.

Затим **Г**осподе, смилуј се, (четрдесет пута), и **молитва:**

Свесвета Тројице, једносушна моћи, неразделива власти, узроче свакога добра, укажи своју доброту и мени грешном. Утврди и уразуми моје срце и уклони од мене сваку поквареност. Просветли мој ум да бих [Те] увек славио, хвалио и поштовао говорећи: једини је свет, једини је Господ Исус Христос, на славу Бога Оца. **А**мин!

Потом се пева **Д**остојно је уистину ... и бива отпуст.

Ако неће бити литургије, на овом месту говоримо најпре **Б**лагословено да је име Господње ..., (три пута), затим **С**лава ..., **И** сада ..., па **Б**лагосиљају Господа у свако доба ... (псалм33). Тек иза тога **Д**остојно је уистину ... и отпуст.

ЛѢ́КЪ НѢ́НЫИ ПОЕ́ТЪ ТѢ́, И́ ГЛ҃ГО́ЛЕТЪ: СѢ́Ъ, СѢ́Ъ, СѢ́Ъ ГДѢ́ СЛ҃ВѠ́ДЪ, И́ПО́ЛНЬ НѢ́О И́ ЗЕМЛѢ́ СЛ҃ВЫ ТВОЕ́А.

ПРИСТѢ́ПИТЕ КЪ́ НЕМѢ́, И́ ПРОСВѢ́ТІТЕ́СА, И́ ЛИЦѢ́ ВА́ША НЕ ПОСТЫ́ДА́ТЕ́СА.

ЛѢ́КЪ НѢ́НЫИ ПОЕ́ТЪ ТѢ́, И́ ГЛ҃ГО́ЛЕТЪ: СѢ́Ъ, СѢ́Ъ, СѢ́Ъ ГДѢ́ СЛ҃ВѠ́ДЪ, И́ПО́ЛНЬ НѢ́О И́ ЗЕМЛѢ́ СЛ҃ВЫ ТВОЕ́А.

Слава:

ЛѢ́КЪ СѢ́ЪХЪ А́ГГЛЪ́ И́ А́РХА́ГГЛЪ́, СО́ ВСѢ́МИ НѢ́НЫМИ СІ́ЛАМИ, ПОЕ́ТЪ ТѢ́, И́ ГЛ҃ГО́ЛЕТЪ: СѢ́Ъ, СѢ́Ъ, СѢ́Ъ ГДѢ́ СЛ҃ВѠ́ДЪ, И́ПО́ЛНЬ НѢ́О И́ ЗЕМЛѢ́ СЛ҃ВЫ ТВОЕ́А.

И́ ны́нѣ:

Исповѣданіе православныхъ вѣры, перваго собора.

[Ѣ́ЩЕ́ Ѣ́СТЬ ЛІ́ТЪР҃ГІА́, ЗА́ТѢ́ НЕ́ ГЛ҃ГО́ЛЕМЪ, НО́ ПО́ И́ ны́нѣ, ГЛ҃ГО́ЛЕМЪ: Ѡ́СЛА́ВН, Ѡ́СТА́ВН: И́ ПРѠ́ЧАА.]

ВѢ́РЮ́Ю ВО́ Ѣ́ДИ́НАГО́ Б҃ГА́ Ѡ́ЦѢ́А́ ВСЕ́ДЕРЖИ́ТЕЛА, ТВО́РИЦѢ́А́ НЕ́БЪ́ И́ ЗЕМЛѢ́, ВИ́ДИМЫМЪ́ ЖЕ́ ВѢ́ЕМЪ́ И́ НЕВИ́ДИМЫМЪ́. И́ ВО́ Ѣ́ДИ́НАГО́ ГДА́ И́И́СА ХР҃СТА́, СІ́А Б҃ЖІ́А, Ѣ́ДИ́НОРО́ДНАГО́, И́ЖЕ́ Ѡ́ЦѢ́А́ РО́ЖДЕ́ННАГО́ ПРѢ́ЖДЕ́ ВѢ́СЪ́ХЪ ВѢ́КЪ. СВѢ́ТА Ѡ́ СВѢ́ТА, Б҃ГА́ И́СТИ́ННА, Ѡ́ Б҃ГА́ И́СТИ́ННА, РО́ЖДЕ́ННА, НЕ́ СОТВО́РЕ́ННА, Ѣ́ДИ́НОСЪ́ЩНА Ѡ́ЦѢ́У́, И́МЖЕ́ ВСѢ́ БЫ́ША. НА́СЪ РА́ДИ ЧЕЛОВѢ́КЪ́, И́ НА́ШЕГО́ РА́ДИ СПАСЕ́НІА́, СШЕ́ДШАГО́ СЪ́ НЕ́БЪ́, И́ ВОПЛО́ТНІ́ВШАГО́СА Ѡ́ А́ДѢ́ СІ́А И́ МР҃И́И ДѢ́ВЫ, И́ КО́ЧЛІ́ВѢ́ЧШАГО́СА. РА́СПѢ́ТАГО́ ЖЕ́ ЗА́ НЫ́, ПРИ́ ПОНТІ́ЙСѢ́МЪ́ ПІ́ЛѢ́ТѢ́, И́ СТРА́ДА́ВША, И́ ПОГРЕ́БѢ́ННА, И́ ВОСКРЕ́СШАГО́ ВЪ́ ТРЕ́ТІ́И ДѢ́НЬ, ПО́ ПИСА́НІЕМЪ́. И́ ВОЗШЕ́ДШАГО́ НА́ НЕ́БѢ́, И́ СѢ́ДА́ЩА Ѡ́ДЕ́СНЮ́ Ѡ́ЦѢ́А́. И́ ПА́КН ГРА́ДЪЩАГО́ СО́ СЛ҃ВѠ́Ю́, СЪ́ДА́ТИ ЖИ́ВЫМЪ́ И́ МЕР́ТВЫМЪ́, Ѣ́ГѠ́ЖЕ́ ЦР҃КВІ́Ю́ НЕ́ ВЪ́ДЕ́ТЪ́ КОНЦѢ́. [ВТО́РА́ГѠ́ СОБО́РА.] И́ ВЪ́ А́ДѢ́ СІ́АГО́, ГДА́, ЖИ́ВОТВО́РА́ЩАГО́, И́ЖЕ́ Ѡ́ЦѢ́А́ И́СХО́ДА́ЩАГО́, И́ЖЕ́ СО́ Ѡ́ЦѢ́МЪ́ И́ СП҃ОМЪ́ СПОКЛІ́НА́ЕМА, И́ СЛ҃АВНМА́ ГЛ҃ГО́ЛѢ́ВШАГО́ ПРѠ́РѠ́КН. ВО́ Ѣ́ДИ́НѢ́ СѢ́ШЮ́, СОБО́РНЮ́ И́ А́ПѠ́ТО́ЛЬСКѢ́Ю́ ЦР҃КОВЬ́. И́СПОВѢ́ДЮ́ Ѣ́ДИ́НО КРЕ́ЩЕ́НІЕ́ ВО́ Ѡ́СТАВЛѢ́НІЕ́ ГРѢ́ХѠ́ВЪ́. ЧА́Ю ВОСКРЕ́СѢ́НІА́ МЕР́ТВЫХЪ́: И́ ЖИ́ЗНИ́ БЪ́ДУ́ЩАГО́ ВѢ́КА, А́МИ́НЪ.

Та́же моли́тва:

Ѡ́СЛА́ВН, Ѡ́СТА́ВН, ПРО́СѢ́Н, Б҃ЖЕ́, ПРЕГРѢ́ШЕ́НІА́ НА́ША, ВѠ́ЛЬНАА́ И́ НЕВѠ́ЛЬНАА́, І́ЖЕ́ ВЪ́ СЛО́ВѢ́ И́ ВЪ́ ДѢ́ЛѢ́, І́ЖЕ́ ВЪ́ ВѢ́ДѢ́НІИ́ И́ НЕ́ ВЪ́ ВѢ́ДѢ́НІИ́, І́ЖЕ́ ВО́ ДНѢ́ И́ ВЪ́ НО́ЦИ́, І́ЖЕ́ ВО́ ОУ́МѢ́ И́ ВЪ́ ПОМЫ́ШЛѢ́НІИ́, ВСѢ́А́ НА́МЪ́ ПРО́СѢ́Н, І́А́КѠ́ БЛ҃ГЪ́ И́ ЧЛ҃ВѢ́КОЛЮ́БЕЦЪ́.

И́ по О́че на́шз: конда́кз, гласъ ѿ:

Дѣла́ днѣсь превѣчное сло́во въ вертѣпѣ граде́тъз роди́ти неизрече́ннз: ликѸи́
вселе́ннаа оубы́шавши, просла́ви со а́гглы и́ па́стырьми хотѣ́щаго я́вити сеа
о́троча́ младо, превѣчнаго бѣа.

Гди́, помилѸи́, м. Та́же моли́тъсѸ и́и:

Всегѣ́ла трѣ́це, е́диносу́щнаа держа́во, неразда́льное ца́рство, вѣ́хзз благи́хз ви́на:
благово́ли же и́ ѿ ми́ѣ грѣ́шнѣмз. оубѣра́ди, вразѸми́ е́раце моѣ, и́ вѣю́ мою́
ѡнми́ еквѣ́риѸ. просѣ́тѣи мою́ мы́сль, да вы́иѸ сла́влю, пою́, и́ поклоня́ю сеа, и́
глаго́лю: е́динз свѣ́тъз, е́динз гди́, и́ииз хрѣ́тоиз, во сла́вѣ бѣа о́ца, а́минь.

Та́же, догто́нно ѡ́тъ: И́ ѡпѸе́тъз днѣ.

**И́ выва́еъзз роу́одоу до часа́ вѣ́чернагоу. Вѣ́черна же выва́еъзз съ ли́тѸргию васи́ла
вели́кагоу во своѣ вре́ма: Ѳло́мз же, Благосло́ваю гда́: Глаго́лемз на ли́тѸрги́и по
замво́ннои моли́тъѣ.**

А́ще же нѣсть ли́тѸрги́и. глаго́лемз за́ѣ:

БѸди́ и́ма гди́не благосло́вено ѡ́ ны́нѣ и́ до вѣ́ка. [Три́жды]

Сла́ва, и́ ны́нѣ: **Ѳло́мз а́г:**

Благосло́ваю гда́ на вса́кое вре́ма, вы́иѸ хва́ла е́гѸ во оубѣ́хзз мо́ихз. Ѱ гди́ѣ
похва́ли сеа дѸша́ моа́, да оубы́шатъз кро́тцыи, и́ возведе́а сеа. Возвели́чили сеа
гда́ со мно́ю, и́ вознесе́мз и́ма е́гѸ вѣ́спѣ. Взыска́хз гда́, и́ оубы́ша мѧ, и́ ѡ
вѣ́хзз екорѣ́и мо́ихз и́збѧви мѧ. ПристѸпи́те къ немѸ, и́ просѣ́тѣи сеа, и́ лица
ва́ша не постыда́те сеа. Се́й ни́щии воззва́, и́ гди́ оубы́ша и́, и́ ѡ вѣ́хзз екорѣ́и
е́гѸ спа́е и́. Ѱполчи́ сеа а́ггыз гди́нь о́крестъз боа́щи сеа е́гѸ, и́ и́збѧви́тъз и́хз:
вѣ́дѣте, и́ ви́дите, я́кѸ блѧз гди́. Блаже́нз мѸяз, и́же оубѧе́тъз на́нь. Бо́йте сеа
гда́ ви́и е́гѸ, я́кѸ нѣсть лише́ниа боа́щым сеа е́гѸ. Богѧ́тѣи ѡ́бнища́ша и́
взала́ша: взыска́ющѣи же гда́ не лиша́ сеа вса́кагоу блага́. При́идѣте, ча́да,
посла́шайте мене́, стра́хѸ гди́ню на́дѸѣ́ вѧез. КтѸ́ е́сть челове́кз, хотѧ́и жнѸбо́тъ,
любѧ́и днѣи ви́дѣти блага́и; оубѣржи́ а́зыкз твоѸи ѡ́ сла́, и́ оубѣтѣ́ твоѸи, ѡ́же не
глаго́лати льсти́. Оубкло́ни сеа ѡ́ сла́, и́ сотвори́ блага́: взыщи́ ми́ра, и́ пожени́ и́.
Очи́ гди́ни на пра́ведныа, и́ оубши́ е́гѸ въ моли́тъѣ и́хз. Лице́ же гди́не на

творѣцыа елѣа, ѣже потребѣти ѡ землѣ пѣмать ѡхъ. Воззвѣша праведнѣи, ѡ гдѣ оуслѣша ѡхъ, ѡ ѡ вѣхъ скорѣѣи ѡхъ ѡзвѣи ѡхъ. Близъ гдѣ сокрѣшенныхъ сѣрдцемъ, ѡ смиренныхъ дѣхомъ спасѣтъ. Мнѡги скѡрѣи праведныхъ, ѡ ѡ вѣхъ ѡхъ ѡзвѣитъ ѡ гдѣ. Храниѣтъ гдѣ всѣа кѡрѣи ѡхъ, ни ѣдина ѡ ниѣхъ сокрѣшитѣа. Смерѣтъ грѣшникѡвъ люѣа, ѡ ненавѣдѣциѣи праведнаго прегрѣшитѣа. ѡзвѣитъ гдѣ дѣшы рѣкъ своѣхъ, ѡ не прегрѣшитъ всѣа оупѡвѣюциѣи на него.

Достѡйно ѣтѣ: **Ѡ ѡпѣтѣ.**

[Зрѣ] Подѡкѣтѣ вѣдѣти: Ѡце въ сѣвѣтѣ, ѡлѣ въ недѣлю вѣдетъ навѣчерѣе, лѣтѣргѣа златѡсѣтѡва поѣтѣа. Великаго же васѣлѣа лѣтѣргѣа поѣтѣа на сѣмый прѣздникъ. Такоже творѣи ѡ на прѣздникѣ сѣхъ еѣовлѣнѣи. Блюди, ѣкѡ ѣгда нѣсѣтъ сѣвѣты, ѡлѣ недѣла, въ навѣчерѣе, тогда бывѣтѣ лѣтѣргѣа васѣлѣа великаго, ѡ въ дѣнь прѣздника лѣтѣргѣа златѡсѣтѡва бывѣтѣ. Сѣце же ѡ въ прѣздникѣ еѣовлѣнѣа.

[Зрѣ] Развѣмно же вѣди ѡ ѡ сѣмъ, ѣкѡ ѡ хрѣтѡва рѣтвѣа, ѡ до сѣхъ еѣовлѣнѣи, ниѣкоже поѣтѣ, ни колѣнопоклонѣнѣа бывѣютъ, ниже въ цѣркви, ниже въ кѣлѣихъ.

Вѣдомо же вѣди: Ѡце сѣдѣтѣа рѣтвѣо хрѣтѡво, ѡлѣ еѣовлѣнѣе въ недѣлю, воѣрѣно ниѣтѡже поѣмъ.

**ВЕЧЕРЊЕ
(СА ЛИТУРГИЈОМ)**

Уколико дан уочи празника Христовог рођења буде субота или недеља, онда се уместо литургије св. Василија Великог, чији је уводни део ово вечерње, служи литургија св. Јована Златоустог, у своје време, без вечерњег, са уобичајеним почетком, а литургија св. Василија Великог се служи на сам празник са празничним антифонима и осталим што долази на почетку литургије на дан празника. У овом случају почетак литургије у суботу бива са овим изменама: **Блажени ...** – у суботу из канона претпразништва, а у недељу из канона св. Отаца и канона претпразништва; по малом входу – у суботу тропар претпразништва (навечерја, 24. децембра), **Слава ...**, **И сада ...**, кондак претпразништва, а у недељу васкрсан, св. Отаца, претпразништва, **Слава ...** св. Отаца, **И сада ...**, претпразништва; прокимен – у суботу дана, у недељу св. Отаца; апостол суботе пред празником Рођења Христовог, односно недеље св. Отаца; причастан – у суботу **Радујте се праведни ...**, у недељу **Хвалите име Господње ...** и **Радујте се праведни ...** Вечерње пак бива у своје време или непосредно после ове литургије, по реду који је доле изложен, осим следећег: почетак бива као на обичном вечерњу возгласом **Благословен је Бог наш ...**, пред читање апостола се не пева Трисвета песма, за апостол се узима зач. 207. из Посланице Галаћанима, после јеванђеља сугуба јектенија, **Удостоји нас, Господе ...**, прозбена јектенија и одмах отпуст са чином изношења празничне иконе.

Када је празник рођења Христовог у недељу васкрсна служба се потпуно изоставља.

Када ово вечерње бива истога дана када и Царски часови и на њега се наставља литургија, онда се, с обзиром на тежобност касног причешћивања, може уместо у време предвиђено за служење вечерњег служити раније, када и свака литургија, односно непосредно након Царских часова.

Почетак бива као на свакој литургији: јереј, обухвавши се у потпуно одејање и обавивши проскомидију (у случају да се вечерње служи у непосредно након Царских часова то чини у току читања Изобразитељних). Пошто ђакон (уколико саслужује) произнесе **Благослови, Господару, говори почетни возглас литургије Благословено је царство ...** и појци одговоре **Амин** даље се говори исто као на почетку сваког вечерња: **Ходите, поклонимо се ...на уобичајени начин, три пута, па уводни псалом (103.) Благосиљај, душо моја ...и остало по реду.**

Ако је субота, по обичају говоримо **Блажен је човек ...**, целу катизму, ако је недеља само први антифон. У друге дане нема катизме.

На **Господе, завапих Ти ...** на осам стихова певамо

Вечерња (из литургије)

При часѣ 3-мх дне, оудараетъ въ великіи кампанъ, и во всѣ тѣжкая: и собравшеся во храмъ, начинаемъ вечерню по обычаю. Діаконъ глаголетъ: **Благословѣ, владыко. Іерей: Благословенно црѣтво: и по ѿминѣ, предметоачель: Црѣ нѣнній: Трисѣбе, и по ѿче нашъ. Гди, помилуй, ѿ, Слава, и нынѣ, Прїидїте, поклонїмся: трижды. и ѿломъ: Благословѣ, дшѣ моѡ, гда: Поѡмъ діаконъ глаголетъ ѡктенїю великую. И ѡце оубо въ сѣвѣтѣ вечера, поѡмъ Блаженъ мѡжъ, кадысмѡ вѣю: ѡце же въ недѣлю вечера, поѡмъ тѣчїю ѡ-н антифѡнъ. ѡце ли ннъ дѣнь, стѣхологіа не бываетъ, но по ѡктенїи ѡце поѡмъ: Гди, воззвахъ, къ тебѣ: на гласъ ѿ. Іерей же творитъ прокомїдію. Тѡже діаконъ кадытъ храмъ по обычаю, ликове же поѡтъ стѣхїры прїздника, на ѿ. Гласъ ѿ, самогласны.**

САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ, глас 2., два пута сваку.

(Германова):

Ходите, обрадујмо се Господу, разматрајући тајанство које је пред нама! – Преградни је зид порушен, пламени се мачеви дају у бег и од дрвета живота уклања се херувим, а ја рајском храном се частим, које бејаш лишен због непослушности. Јер непроменљив лик Оца, одраз његове вечности, узима обличје слуге*56 излазећи из Мајке која не окуси брака, а не подлеже промени. Јер какав је био, такав је и остао, будући истински Бог, а какав није био прихвата да буде, да постане човек из љубави према човеку. Њему узвикнимо: „Боже, који си се родио од Дјеве, смилуј нам се!“

(Анатолијева):

Кад се Господ Исус родио од свете Дјеве све се просветли. Док пастири на пољу бдију, а маги се клањају и анђели певају, Ирод је узнемирен – јер се Бог јавио у телу, Спас душа наших.

Царство Твоје, Христе Боже, царство је свих векова и власт Твоја над сваким је нараштајем. Оваплотивши се од Духа Светога и очовечивши се од Марије, увек Дјеве, светлостју нас обасја када дође Христе Боже, Светлости од Светлости, Сјају Очев*58 који сву творевину озари. Све што дише хвали Тебе, одраз славе Очеве. Боже који си онакав какав си био, какав и из Дјеве си засјао, смилуј нам се!

Шта да Ти, Христе, принесемо поводом јављања Твог ради нас као човека? Та свака од творевина Твојих захвалност Ти изражава: анђели певањем, небеса звездом, маги дарима, пастири дивљењем, земља пећином, пустош јаслама, ми пак Мајком-Девојком. Боже од пре векова, смилуј нам се!

Слава ..., И сада ..., исти (2.) глас

(Касијина):

Августовим успостављањем јединствене власти на земљи престало је многовлашће међу људима; Твојим очовечењем од Чисте уништено је идолско многобоштво. Под једно светско царство потпадоше градови; у власт једнога Божанства повероваше незнабошци. Пописа се народ по наређењу Цезаровом;*60 потписасмо се ми који верујемо именом Божанства на основу тога што си се Ти, Боже наш, очовечио. Велика је Твоја милост! Слава Ти!

Вход са јеванђељем. По „Радосна светлости“ прокимен дана са својим стиховима. Ако је пак петак онда се уместо прокимена дана узима прокимен, глас 7:

Германово:

Приндите, возрадѣемса гдѣви, настоащюу тѣиу сказѣюще: средотчѣнїе градежа разрѣшїеа, пламенное ѡрѣжїе плещїи даѣтѣ, и херѣвїмѣ ѡтѣплѣтѣ ѡ древа жїзни, и ѡз раїскїа пици причащїаеа, ѡ негѡже пронзгнѡнѣ быхѣ преелѣшїа рѣдї: нензмѣннїи бо ѡбразѣ ѡтѣ, ѡбразѣ прїсноелѣїа егѡ, зрѡкѣ раба прїемлетѣ, ѡ ненїкѣсѡбрѣчнїа мѣре прошѣдѣ, не преложѣнїе претерпѣвѣ: ѣже бо еѣ пребытѣ, бѣз сїи истиненѣ: и ѣже не еѣ прѣдѣтѣ, члѣкѣкѣ бывѣ члѣкѣколенїа рѣдї. томѣ возопїиѣм: рождѣнїа ѡ дѣви бѣже, помїлѣи нас. [Дѣвїжды]

Анатолїево:

Гдѣ ииу рождѣшѣа ѡ сѣбїа, дѣви, прїсвѣтїшїаеа всѡчїскаа: пѣтїрѣмѣ бо свїрѡщїмѣ, и волхѡвѣмѣ поклонѡщїмѣ, аггѡлѣмѣ воспѣвѡщїмѣ, ирѡдѣмѣ мѡтѡшеа, ѡкѡ бѣз бо плѡти ѡбнїа, спїсѣ дѣшѣ нашнѣх. [Дѣвїжды]

Црѣтѣво тѣвоѣ, хрїтѣ, бѣже, црѣтѣво вѣкѣх вѣкѡвѣ, и блѣстѣво тѣвоѣ бо всѡкомѣ рѡдѣ и рѡдѣ, воплотївнїа ѡ дѣа сѣгѡ, и ѡ прїснодѣ мѡрїнѣ вѡчлѣвнїнїа, свѣтѣтѣ намѣ возїа, хрїтѣ бѣже, тѣвоѣ прїшеѣтѣїе: свѣтѣтѣ ѡ свѣтѣа, ѡтѣе сїднїе, вїдѣ тѣврѣ прѡсвѣтїлѣ еїи, всѡкое дѣхнїе хѣлїтѣ тѣа. ѡбразѣ славы ѡтѣа, сїи, и прѣжде сїи, и возїа внїи ѡ дѣви бѣже, помїлѣи нас. [Дѣвїжды]

Чтѡ тѣбѣ прїнеїемѣ, хрїтѣ, ѡкѡ ѡбнїа еїи на землїи, ѡкѡ члѣкѣкѣ насѣ рѣдї: клѡждѡ бо ѡ тѣбѣ бывѣшнѣ тѣврѣи благодарѣнїе тѣбѣ прїнѡсїтѣ: аггѡлї, пѣнїе: нѣсїа, свѣздѣ: волкѣнї, дѣры: пѣтїрїе, чѣдо: землѣа, вѣртѣпѣ: пѣтїнѣа, ѡслнї: мѣже, мѣре дѣлѣ. иже прѣжде вѣкѣх бѣже, помїлѣи нас. [Дѣвїжды]

Слава, и нынѣ: гласѣ тѡїже.

Касїино:

Ипѣлѣтѣ еднїначѡлїеѣщїи на землїи, многѡначѡлїе чѡлѣкѡвѣ прїстѣа: и тѣбѣ вѡчлѣвнїа ѡ чѣтїа, многѡбѡжїа ідѡлѡвѣ ѡпразднїа, подѣ еднїнѣмѣ царѣтѡмѣ мїрѣкнїмѣ грднѣ быша, и бо еднїно блѣстѣво бѣстѣа ѡзѡпїи вѣрѡбаша. напїсѡшѣа лѡдїе повелѣнїемѣ кѣсарѣвїмѣ, напїсѡхомѣ вѣрнїи именемѣ бѣтѣа, тѣбѣ вѡчлѣвнїа бѣа нашѣгѡ. вѣлїа тѣвоѣ мїлѡстѣ, гднї, слава тѣбѣ.

Входѣ со еѣлїемѣ. Свѣтѣ тнїи:

Који је бог велики као наш Бог? Ти си Бог који чини чудеса. (Пс. 76,14-15)

1. стих: Исакао си силу Своју међу народима, мишицом Својом избавио си народ Свој. (Пс. 76,15-16)

2. стих: И рекох: „Сад схватам да је ову промену учинила десница Вишњега.“ (Пс. 76,11)

3. стих: Споменух дела Господња. Спомињаћу чудеса Твоја од почетка. (Пс. 76,12)

Потом следе читања по своме реду са тропарима и њиховим стиховима. Читања започиње канонарх десне певнице.

1. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПОСТАЊЕ

(1,1-13):

У почетку створи Бог небо и земљу. Земља беше безоблична и пуста. Мрак беше над безданом, а Дух Божји узношаше се над водом. Онда рече Бог: „Да буде светлост!“ И би светлост. И виде Бог да је светлост добра. И растави Бог светлост од таме. Светлост назва Бог дан, а таму назва ноћ. И би вече, и би јутро – један дан.*63 Онда рече Бог: „Да буде свод посред воде, да раставља воду од воде!“ И би тако. Начини Бог свод и растави Бог воду над сводом од воде под сводом. И назва Бог свод небо. И виде Бог да је добро. И би вече, и би јутро – други дан. Онда рече Бог: „Да се сакупи вода под небом на једно место и да се покаже копно!“ И би тако. Сакупи се вода под небом на зборишта своја и копно се показа. Копно назва Бог земља, а зборишта водена назва мора. Онда рече Бог: „Да проклија из земље трава пољска, у којој је семе њене врсте, и на земљи, исто тако, дрвеће плодносно, које даје плод своје врсте са семеном својим у њему.“ И виде Бог да је добро. И би вече, и би јутро – трећи дан.

2. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ БРОЈЕВИ

(24,2-3; 5-9; 17-18):

Дух Божји дође на Валаама и он стаде да пророкује речима: [...] „Како су дивни станови твоји, Јакове, шатори твоји, Израилу! Протежу се као долови, као вртови уз реке, као дрвореди које засади Господ, као кедре крај вода. Из

Прокіменз дне. Н чтєніа по чінѡ ѡхз, сз тропарн, н со стїхн ѡхз.

[Зрн] ѡще прилѡчнїтєл на вечерїе рѡчтєл хрїтѡка вз пачѡкз, прокіменз поѡтєл:

Ктѡ бѡгз вєліи, ѡкв бѡз нашз. Со стїхн своїмн. Дневнїи же ѡрєтавлєтєл.

БЫТІА ЧТЄНІЕ. [ГЛАВА А]

Вз начіаѡ сотворн бѡз нєбо н зємлю. Землѡ же бѡ невїднма н недєтроѡна, н тмѡ верхѡ бєзданы: н дѡх бѡїи ношѡшєсѡ верхѡ воды. Н рєчє бѡз: да бѡдєтз свѡтз: н бѡстѡ свѡтз. Н вїдѡ бѡз свѡтз, ѡкв добрѡ: н разлѡчн бѡз междѡ свѡтомз, н междѡ тмѡю. Н нарєчє бѡз свѡтз, дєнь: н тмѡ нарєчє, нѡць. н бѡстѡ вєчєрз, н бѡстѡ ѡѡтро, дєнь єдїнз. Н рєчє бѡз: да бѡдєтз твєрдѡ посрєдѡ воды, н да бѡдєтз разлѡчїюци посрєдѡ воды, н воды: н бѡстѡ тѡкв. Н сотворн бѡз твєрдѡ: н разлѡчн бѡз междѡ водѡю, ѡже бѡ подз твєрдїю, н междѡ водѡю, ѡже бѡ надз твєрдїю. Н нарєчє бѡз твєрдѡ нєбо: н вїдѡ бѡз, ѡкв добрѡ. н бѡстѡ вєчєрз, н бѡстѡ ѡѡтро, дєнь втѡрїи. Н рєчє бѡз: да соверєтєл водѡ, ѡже подз нєкєємз вз собрѡнїе єдїно, н да ѡвнїтєл єшѡ: н бѡстѡ тѡкв, н собрѡсѡ водѡ, ѡже подз нєкєємз вз собрѡнїа своѡ, н ѡвнїсѡ єшѡ. Н нарєчє бѡз єшѡ, зємлю: н собрѡнїа водз, нарєчє морѡ. н вїдѡ бѡз, ѡкв добрѡ. Н рєчє бѡз: да прѡрєчїтз землѡ бѡлїе травнѡе, єѡюсєє єѡмѡ по рѡдѡ н по подѡбїю, н дрєво плодѡвнїтѡе, твѡрѡсєє плѡдз, ємѡже єѡмѡ єгѡ вз нємз, по рѡдѡ на зємлн: н бѡстѡ тѡкв. Н нзнєє зємлѡ бѡлїе травнѡе, єѡюсєє єѡмѡ по рѡдѡ н по подѡбїю, н дрєво плодѡвнїтѡе, твѡрѡсєє плѡдз, ємѡже єѡмѡ єгѡ вз нємз по рѡдѡ на зємлн: н вїдѡ бѡз, ѡкв добрѡ. Н бѡстѡ вєчєрз, н бѡстѡ ѡѡтро, дєнь трєтїи.

ЧІСАЗ ЧТЄНІЕ. [ГЛАВА БД]

Бѡстѡ дѡх бѡїи на валѡамѡ, н воспрїємз прїчїн своѡ, рєчє: кѡль добрн дѡмн тѡн, ѡквкє, н скнїтѡ тѡѡ, їнлю; ѡкв стѡрнѡ ѡсѡнѡюсѡмѡ, ѡкв єдїє прн

потомства његовог подићи ће се човек и многим народима владаће, царство Његово узвисиће се и прошириће се. Бог га из Египта доведе, као слава једнорога Он му је. Он ће прождрети народе који су му непријатељи и кости ће им поломити, стрелама својим непријатеље гађаће. Полегао је и отпочинуо као лав, као лавић – ко га сме подићи? Благословени су који Те благосиљају, проклетни су који Те проклињу. [...] Од Јакова звезда изаћи ће, од Израиља човек подићи ће се. Он ће сатрти владаре моавске и погробити све синове Ситове. Едом ће му пасти у наслеђе и Исав, непријатељ Његов, пашће му у наслеђе, и Израиљ ће показати своју снагу.“

3. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА МИХЕЈА

(4,6-7; 5,2-4):

У дане оне – говори Господ – сакупићу сатрвено и прихватићу одбачено и оно што одбацих. И начинићу остатак од оних који су сатрвени, моћан народ од оних који су одбачени. И владаће Господ над њима на гори Сиону од сада па до века. А ти Витлејеме, доме Ефратов, ниси најнезнатнији међу хиљадама Јудиних [насеља], јер из тебе ће ми потећи онај који ће бити владар у Израиљу, коме су исходишта на почетку, у данима вечним. Због тога ће бити остављени до времена када ће она која рађа родити. Тада ће се вратити преостали од браће његове синовима Израиља. И он ће се учврстити и на оку ће држати и напасати стадо своје снагом Господњом, а они ће живети у слави имена Господа Бога свога, јер ће сада бити велики до краја земље.

Тада се устаје и канонарх започиње

ТРОПАР, глас 6:

У тајности родио си се под кровом пећине, али Те је небо свима разгласило попут уста, јер пред Себе, Спаситељу, послао си звезду.

Десна певница наставља тропар до краја:

А она Ти доведе маге да Ти се са вером поклоне. Скупа с њима и нама смилуј се!

Канонарх затим чита 86. псалом раздвојен на 5 стихова, а иза сваког стиха певнице наизменично певају завршетак тропара.

1. стих: Темели су му на горама светим, љуби Господ врата Сиона више од свих шатора Јаковљевих. (Пс.86,1-2)

2. стих: Величанствене се ствари говоре о теби, граде Божји! (Пс.86,3)

3. стих: Рахав и Вавилон бројаћу међу оне који ме знају; Филистејци, Тир и народ етиопски, и они су онде рођени. (Пс.86,4)

рѣкѣхъ, и ѣкѡ скѣнѣа, ѣже водрѣзѣ гдѣн, и ѣкѡ кѣдрн при водѣхъ. Нѣзѣдетъ чѡлѡвѣкѡ ѡ сѣмене ѣгѡ, и ѡбладѣетъ ѣзѣки многими, и возвыситѡ црѣтво ѣгѡ, и возрѣтетъ. Пѣхъ нарѣвѣтѡ ѣгѡ ѣзѡ ѣгѡпта, ѣкѡ славѣ ѣдннорога ѣгѡ. Поѡрѣтѡ ѣзѣки вѣргѡ своѣхъ, и тѡлщѣ ѣхъ ѣзможѣтѡ: и стрѣлами своѣими ѡстрѣлѣтѡ врагѡ. Возлѣгѡ почѣ, ѣкѡ лѣвѡ, и ѣкѡ скѣменѡ, ктѡ возрѣвѣтѡ ѣгѡ; Благословѣщѣи тѡ благословѣни, и проклѣнѣщѣи тѡ, проклѣтѣи. Возѣлѣетъ свѣзда ѡ ѣкѡвѡ, и востѣнетъ чѡлѡвѣкѡ ѡ ѣнѡ, и сѣчѣтѡ кнѣзѣи мѡавѣтѣи: и плѣнѣтѡ всѡ сыны еѣдовѡ, и вѣдетъ ѣдѡмѡ догѡдѡнѣ, и вѣдетъ насѣдѣѣ ѣсѡвѡ вѣргѡ ѣгѡ, и ѣнѡ сотворѣ крѣпѡстѡ.

Прѡрѡчѣствѡ мѣхѣнна чтѣнѣ. [Глѡвѡ ѡ]

Во днѣхъ ѡнѣхъ, глѡлетъ гдѣ: соберѣ сокрѣщенѣю, и ѡрѣновѣнѣю прѣимѣ, ѣже ѡрѣнѣхъ: И положѣ сотрѣнѣю во ѡстѣнокѡ, и ѡрѣновѣнѣю въ ѣзѣки крѣпокѡ, и воцѣрѣа гдѣ надѡ нѣми въ горѣ еѡвѣтѣѣ ѡ нынѣ и во вѣкѣи. [Глѡвѡ ѣ] И тѡ, вѣдѣеме, дѡме ѣвѣрѣдовѡ, ѣдѡ мѡлѡ ѣнѣ, ѣже бытѣи въ тѡвѣщѡхъ ѣдѡвѡхъ; Нѣзѡ тѡвѣсѡ во мнѣ ѣзѣдетъ стѡрѣѣшнѣа, ѣже бытѣи въ кнѣзѡ во ѣнѣи: и ѣсѡдѣи ѣгѡ ѣзѡ начѡла, ѡ днѣѣ вѣкѡ. Сегѡ рѡдѣи дѡстѡ ѡ, до вѣмене разѣдѡщѣа породѣтѡ, и прѡчѣи ѡ вѣрѣтѣи ѣгѡ ѡвѣрѣтѣа кѡ сыновѡмѡ ѣнѣсѡвѡмѡ. И стѡнетъ, и ѡзрѣтѡ, и ѡпасѣтѡ плѣтѣвѣ своѡ крѣпѡстѣю гдѣ. И въ славѣ ѣмене гдѡ бѣа своегѡ прѣвѣдѣтѡ, занѣ нынѣ возвѣлѣнѣа дѡже до кѡнѣцѡ землѣи.

Тѡже возгласѣтѡ чтѣцѡ, гласѡ ѣ: и ѣмѡ востѡвѡшѡмѡ, глѡлетѡ трѡпѡрѡ ѣнѣ:

Тѡнѡ родѣнѣа ѣнѣ въ вѣрѣтѣѣ, но нѣо тѡ вѣвѣмѡ проповѣдѡ, ѣкоже ѡрѣтѡ, свѣздѡ прѣдѡглѡа, еѣсе, и волѡвѡ тѣи прѣведѣ, вѣрою поклѣнѡщѡмѡ тѡвѣсѡ: сѡ нѣмѡже помѣнѣнѣи ѣсѡ.

Стѣхъ ѡ: ѡновѣнѣа ѣгѡ на горѡхъ стѣхъ, лѡвѣтѡ гдѣ вѣрѣтѡ еѡнѡ пѡче вѣкѡхъ сѡелѣнѣи ѣкѡвѡнѡхъ, прѣслѡвѣа глѡбѡлѡшѡмѡ ѡ тѡвѣсѡ, глѡде вѣжѣи. помѣнѣнѣ рѡвѡ и вѣвѣлѡнѡ, вѣдѣщѡмѡ мѡ.

И поѣмѡ кѡнѣцѡ:

И волѡвѡ тѣи прѣведѣ, вѣрою поклѣнѡщѡмѡ тѡвѣсѡ: сѡ нѣмѡже помѣнѣнѣи ѣсѡ.

4. стих: **За** Сион ће се говорити да је мати, да се у њему овај и онај родио, да га је сам Вишњи утемељио. (Пс.86,5)

5. стих: **Господ** ће казивати кроз попис народа и њихових вођа у Сиону рођених. Јер у Сиону су насеобине свих који се радују. (Пс.86,6-7)

Затим певница која је на реду Слава ... и опет завршетак тропара, а друга певница И сада ... исто.

Канонарх опет узима почетак тропара:

У тајности родио си се под кровом пећине, али Те је небо свима разгласило попут уста, јер пред Себе, Спаситељу, послао си звезду.

а певница која је на реду наставља тропар до краја:

А она Ти доведе маге да Ти се са вером поклоне. Скупа с њима и нама смилуј се!

Наредна читања преузима канонарх леве певнице.

4. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ИСАИЈЕ (11,1-10):

[Овако говори Господ:] изнићиће ст абљика из Јесејевог корена, развиће се цвет из њега. Дух Божји почиваће на Њему – Дух мудрости и умности, Дух савета и снаге, Дух познања и поштовања Бога. Дух страха према Богу испуниће Га. Он неће судити по нагађању, нити ће кажњавати по гласинама, него ће по правди суд судити понизнима и по правичности кажњавати славне на земљи. Ошинуће земљу речју уста Својих и побиће безбожнике дахом усана Својих. Правду ће опасати око бедара Својих и истину стегнути око бокова Својих. Тада ће вук пребивати заједно са јагањцима, рис ће лежати заједно са јаретом, теле, лав и бик у заједници ће боравити, младунчад њихова биће скупа, лав ће јести сламу као и говече. Нејако детенце увлачиће руку у рупу змијину, дете од дојења одбијено увлачиће је у легло змијског порода. Зло се више неће чинити и неће имати ко да се погуби на мојој светој гори. Јер сва земља биће испуњена познањем Господа, као море што је многим водом насуто. У тај дан корен Јесејев ће се уздићи да влада народима. Народи ће се у њега уздати и пребивалиште његово имаће углед.

Стихъ ѿ: Н ѿ иноплемѣнницы, и чуръ, и людѣ ѿ дѣопетѣи, сѣи быша тѣмъ. мѣи сѣиоуз, речѣтъ челоуѣкъ, и челоуѣкъ родиша въ нѣмъ, и тоу ѡновѣ и бышнѣи.

Н пакн:

Н волхвъи тѣи привѣдѣ, вѣроу поклонѣющыиасѣ тѣбѣ: сѣи нѣмъже помѣлѣи насъ.

Стихъ ѿ: Гдѣ повѣсть въ писанѣи людѣи, и кнѣзѣи сѣхъ бывшихъ въ нѣмъ: ѣкво вевелѣщихъ вѣхъ жилище въ тѣбѣ.

Н волхвъи тѣи привѣдѣ, вѣроу поклонѣющыиасѣ тѣбѣ: сѣи нѣмъже помѣлѣи насъ.

Тѣже, Слѣва: поѣтъ ликъ правый, конѣцъ тропарѣ. Н нынѣ: лѣвый поѣтъ тѣкоже конѣцъ. Посѣмъ глаголетъ чтѣцъ весь тропарь.

Н поѣтъ сѣмъ конѣцъ ѿгѣ.

Тѣинов родиша сѣи въ вертѣпѣ, но нѣо тѣ вѣемъ проповѣда, ѣкоже оуѣтѣ, свѣздѣ предлагѣ, сѣсе, и волхвъи тѣи привѣдѣ вѣроу поклонѣющыиасѣ тѣбѣ: сѣи нѣмъже помѣлѣи насъ.

Н чтѣтѣ пакн по ѡвѣчану чтѣнѣи сѣи.

Прѣрочѣтѣ и сѣи на чтѣнѣи. [Глава ѿ]

Тѣкво глаголетъ гдѣ: и зѣдетъ жѣлѣзъ ѡ корене исеѣова и цѣвѣтъ ѡ корене ѿгѣ възѣдетъ: и почѣтъ на нѣмъ дѣхъ вѣжѣи, дѣхъ мѣдрости и рѣдѣмѣ, дѣхъ совѣта и крѣпости, дѣхъ вѣдѣнѣи и благочѣстѣи: дѣхъ стѣрѣха вѣжѣи и сполнѣтъ ѿгѣ. Не по сѣлѣвѣ сѣдѣтъ, нѣже по глаголанѣи ѡбличѣтъ: но сѣдѣтъ правдоу смѣреннѣхъ сѣдѣ, и ѡбличѣтъ правостѣи сѣвнѣи землѣ: и поразѣтъ земљу сѣловомъ оуѣтъ сѣонѣхъ, и дѣхомъ оуѣтѣнъ оуѣтѣтъ нечѣстѣиво. Н сѣдетъ правдоу препѣсанъ по чрѣлѣхъ сѣонѣхъ, и истинноу ѡбвѣтъ по рѣбрѣмъ сѣонѣмъ. Тогда пожнѣтъ волкѣ со ѣгнѣемъ, и рысь почѣтъ сѣи кѣзѣи, и телѣцъ и лѣвъ и ѡнѣцъ вкѣпѣ пожнѣтъ, и ѡтрѣчѣ мѣло повѣдѣтъ ѣхъ. Телѣцъ и лѣвъ вкѣпѣ пѣсѣтѣ, и вкѣпѣ чѣда ѣхъ сѣдѣтъ: и лѣвъ ѣкво вѣлѣ сѣвѣтъ пѣсѣи. Н ѡтрѣчѣ мѣло на пѣсѣрѣ ѣпѣдѣ, и на лѣже плѣмене ѣпѣдика рѣкѣ возложѣтъ. Н не сотворѣтъ сѣи, нѣже ѣмѣтъ погѣбѣти ни сѣдинагѣ же на горѣ сѣвѣи моѣи: знѣеже напѣлнѣи вѣлѣ землѣ познѣти гдѣ, ѣкво водѣи мѣозѣи покрѣти морѣ. Н сѣдетъ въ дѣнь ѡнъ корень исеѣовъ, и возрѣтѣи владѣти ѣзѣки: на него ѣзѣи оуѣповѣтъ, и сѣдетъ покѣи ѿгѣ, чѣтъ.

5. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ВАРУХА

(3,36-4,4):

Ово је наш Бог, нико се с Њим не може упоредити. Он је открио сав пут знања и предао га Своме слози Јакову и Своме љубимцу Израилу. Потом се јавио на земљи и поживео међу људима. Ово је књига Божјих наредби и Закон који ће трајати до века. Сви који га се буду држали добиће живот, а који га напусте умреће. Јакове, врати се и прихвати ову књигу, упути се ка просветљењу, ка светлости њеној! Не уступај своју славу другоме, ни оно што ти је на корист туђем народу. Блажени смо, Израилу, јер нам је познато шта је угодно Богу!

6. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ДАНИЛА

(2,31-36; 44-45):

Рече Данило Набукодосору: „Ти си, царе, имао виђење – један лик. Тај лик беше велики, изузетно блистав, стајао је лицем према теби и беше страхан за гледање. Глава тога лика беше од чистог злата; руке, груди и рамена беху му од сребра; трбух и бедра од бронзе; голени од гвожђа; а стопала делом од гвожђа, делом од глине. Посматрао си га док се изненада не одвали камен од брега без ичије руке и удари лик у стопала од гвожђа и глине и до краја их смрви. Тада бише смрвљени у један мах и глина и гвожђе и бронза и сребро и злато. И посташе као плева на гумну лети те их однесе ветар без трага. А камен који удари лик поста велика гора и запосе сву земљу. То беше сан. Рећи ћемо цару и његово значење. Бог небески уздићи ће царство које неће пропасти до века, царство које неће бити препуштено другом народу. Оно ће разбити и уништити сва царства, а само ће стајати до века – као што си видео да се камен одвалио од брега без ичије руке и смрвио глину, гвожђе, бронзу, сребро и злато. Велики Бог је обзнанио цару шта треба да се догоди. Сан је истинит, а тумачење његово је верно.“

Тада се устаје и канонарх започиње

ТРОПАР, глас 6:

Засјао си, Христе, из Дјеве – Ти духовно Сунце правде – и звезда показа у пећини смештеног Тебе Несместивог.

Лева певница наставља тропар до краја:

Маге си дозвоао да Ти се поклоне. Са њима Те величамо: Даваоче живота, слава Ти!

Канонарх затим чита 92. псалм раздѐљен на 5 стихова, а иза сваког певнице наизменично певају завршетак тропара.

ПрѠочества варѠхова чтѠніе. [ВарѠ глава ѓ]

Сѣи бѣз насш, н не приложитѣа ннз кз немѠ. НзѠверѣте всѧкз пѠть хѠдѠжетѣа, н даде н іакѡвѠ ѠтрокѠ своемѠ, н іілю возлюбленномѠ ѡ негѡ. Посѣмз же на землн івнѣа, н из человекн поживѣ. Сѣа кнѣга повелѣннн бѣіхз, н законз сѣи во вѣкн: вѣн держѧщннса ѣа вз жнѡтѡз вннѠдѡтѡз, ѡстѧвнвшнн же іѡ ѡѡрѡтѡз. [ВарѠ ѧ] Ѡвратнѣа, іакѡвѣ, н нмнѣа ѣа. Пондн кз сѣаннѡ прѧмш свѣѣта ѣа. Не дѧждѡ ннѡмѠ славы тѡеѡд: н полѣзныхз тѡеѣ іазыкѠ чѠждѣмѠ. Блѧженн ѣсмн, іілю, іакѡ ѡѡгѡдннл бѣѠ намз разѠмна ѡть.

ПрѠочества даннѣлова чтѠніе. [Глава іѣ]

Рече даннѣлз навѠходосорѠ: тѡ царѡ, внѠвѧз ѣн, н іе Ѡбразз ѣаннз, Ѡбразз Ѡннн велнкз, н Ѡблнчѣе ѣгѡ ѠкрѠгло, стоѡше прѣдз лнцѣмз тѡонмз, н внѠвнѣе ѣгѡ стѠашно. Ѡбразз, ѣгѡже глава ѡ злѧта чнста: рѡцѣ н пернн н мышцы ѣгѡ іреѣрѧны: чѣеѡ н стѣгны мѣѠдѧны: гѡлѣнн желѣзны: нѡзѣ чѧстѣ ѡѡѡ желѣзна, н чѧстѣ нѣѡлз ікѠдѣльна. ВнѠвѧз ѣн, дѡндеже ѡторѡжѣа кѧмень ѡ горы безз рѡкз, н поразн Ѡбразз, на нѡгн желѣзныа н ікѠдѣльныа, н нстннн ѧ до концѧ. Тѡгда нстннншаа во ѣднѡ, ікѠдѣль, желѣзо, мѣѠдѡ, іреѣрѡ, злѧто, н бѡшл іакѡ прѧхз ѡ гѡмнѧ жѧтѡвеннѧгѡ, н вѡѡтѡз ѧ мнѡжетѡ дѠхнѡвѣннѧ, н мѣѣсто не ѡѡѡѣтѣа нмз: кѧмень же, поразннвнн Ѡбразз, бѡстѣ вз гѡрѠ вѣлнѡ, н нспѡлнн всѡ зѣмлю. Сѣе ѣстѣ іѡннѣ, н ікѧзѧннѣ ѣгѡ речѣмз прѣдз царѣмз: возстѧвнтѣ бѣз нѣннн цѣтѡ, ѣже во вѣкн не нстѧѡѡтѣз, н цѣтѡ ѣгѡ лѡдѣмз нннѧмз не ѡстѧвнтѣа. Н нстнннѡтѣз н нзможднѡтѣз всѧ цѧрствѧа, н тѡѡ возстѧвнтѣз во вѣкн. Нмже Ѡбразѡмз внѠвѧз ѣн, іакѡ ѡ горы ѡѡѡѣѣа кѧмень безз рѡкз, н іотрѡнн ікѠдѣль, желѣзо, мѣѠдѡ, іреѣрѡ, злѧто. Нѣз велнкнѧ ікѧзѧ царѡ, нмже подѡбѧѡтѣз бѡтн по іѡхз, н нстнннѡ іѡннѣ, н вѣрѡ ікѧзѧннѣ ѣгѡ.

Посѣмз чтѣѡз глѧгѡлетѡ трѡпѧрѡ сѣн, глѧз ѣ:

Возсѧлз ѣн, хрѣѣ, ѡ дѣвн, разѠмноѡ сннѡ прѧвды, н свѣѡдѧ тѡ показѧ вз вѡртѣпѣѡ вмѣѡцѧющѧа невмѣстнѧмаго. волѡвѡ настѧвнлз ѣн на поклонѣннѣ тѡеѡ, из ннмнже тѡ велнчѧемз: жнзнѡдѧѡѡѡ, слаѡа тѡеѣѡ.

1. стих: Господ се зацарио, у лепоту се обукао, у силу се Господ обукао и опасао. (Пс. 92,1)

2. стих: Јер васељену учврсти да се неће пољуљати. Од тада је престо Твој. (Пс. 92,2)

3. стих: Уздигоше реке, Господе, уздигоше реке гласове своје. Подижу реке своју хуку од гласова вода силних. (Пс. 92,3-4)

4. стих: Дивно је пропињање морских таласа, диван је Господ на висинама. (Пс. 92,4)

5. стих: Сведочанства су Твоја веома поуздана, Господе, Дому Твоме доликује светост у далеке дане. (Пс. 92,5)

Певница која је на реду Слава ... и опет завршетак тропара, а друга певница И сада ... исто.

Канонарх опет узима почетак тропара:

Засјао си, Христе, из Дјеве – Ти духовно Сунце правде – и звезда показа у пећини смештеног Тебе Несместивог.

Певница која је на реду наставља тропар до краја:

Маге си дозвоао да Ти се поклоне. Са њима Те величамо: Даваоче живота, слава Ти!

Следе даље читања.

7. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ИСАИЈЕ (9,6-7):

Дете нам се роди, Син нам се дарова. Власт Му је на плећима, име Му је Гласник великог савета, Диван Саветник, Силан Бог, Владалац, Господар мира, Отац будућег века. „Јер ћу донети мир владарима, мир и здравље преко Њега.“ Велика је власт Његова и миру Његовом нема краја. Уздићиће га на престо Давидов, на царство његово. Утврдиће се у правди и правичности од сада па до века. Учиниће то ревност Господа Саваота.

8. ЧИТАЊЕ ИЗ КЊИГЕ ПРОРОКА ИСАИЈЕ (гл. 7,10-16; 8,1-4; 9-10):

Настави Господ да говори Ахазу речима: „Затражи од Господа Бога свога знак, било из дубине, било са висине.“ А Ахаз рече: „Нећу да тражим, нити ћу да кушам Господа.“ Онда рече [Исаија]: „Чујте, доме Давидов! Зар вам је мало што досађујете људима, него досађујете и Господу? Зато ће вам сâм Господ дати знак: ето, девојка ће зачети и родиће сина и даће му име Емануил. Он ће се хранити маслацем и медом пре него се, спознавши или одбацивши лоше,

Стихъ ѿ, ѷсаломъ чѣ: Гдѣ воцрѣна, въ лѣпотѣ ѡбелеѣна, ѡбелеѣна гдѣ съ силѣ, и преподана: нбо оутверди велеѣннѣю, ѿже не подвижитса. Готѡвъ престѡлъ твоѡ ѡтѡлѣ, ѡ вѣка ты ѣси.

Тѡже пакн:

Волхвъ настѡвнѡвъ ѣси на поклонѣнїе твоѡ, съ нїмнѣже тѡ величѡемъ: жнзнодѡвче, слава тебе.

Стихъ ѣ: Воздвнгоша рѣкн, гдн, воздвнгоша рѣкн глаы евоѡ. Вѡзмѡтъ рѣкн сотрѣнїа евоѡ, ѡ глаывъ вѡдъ мнѡгнхъ.

Тѡже пакн:

Волхвъ настѡвнѡвъ ѣси на поклонѣнїе твоѡ, съ нїмнѣже тѡ величѡемъ: жнзнодѡвче, слава тебе.

Стихъ г: Днвны вышты морекн, днвнѣ въ выѡкнхъ гдѣ. Свндѣнїа твоѡ оутѣриша сѣлѡ: дѡмѣ твоѡмѣ подобѣтъ гѣнїа, гдн, въ долготѣ днї.

Слава, конѣцъ тропарѡ: И нынѣ, пакн конѣцъ. Тѡже тропарѣ еѣь:

Возсїалъ ѣси, хртѣ, ѡ дѣы разѡмноѡ елнцѡ правды, и свѣздѡ тѡ показѡ въ вертепѣ вѣщѡища е невѣстнмаго. Волхвъ настѡвнѡвъ ѣси на поклонѣнїе твоѡ, съ нїмнѣже тѡ величѡемъ: жнзнодѡвче, слава тебе.

Конѣцъ же тропарѡ поѣтъ чтецъ сѡмъ, и поѣмъ чтецъ:

Прѡбоцѣства нїсїнна чтѣнїе. [Глава д.]

Отрѡчѡ роднѡ намъ, снъ, и дадѣа намъ, ѣгѡже начѡльство бытъ на рѡмѣ ѣгѡ: и нарнѡѣтъ нма ѣгѡ: великагѡ совѣта аггѡлъ, чдѣнъ, совѣтннкъ, бгъ крѣпокъ, властнтель, начѡльннкъ мнра, ѡцѣ вѡдѡцагѡ вѣка: прнведѣтъ бо мнръ на начѡльннкн, и здравїе ѣгѡ. И елїе начѡльство ѣгѡ, и мнра ѣгѡ нѣтъ предѣла. На прѡтѡлъ дѣдовъ, и на царство ѣгѡ, нсправннн ѣ, и зарѡспнннн ѣ вѡдѡю и правдою, ѡ нынѣ и до вѣка. Рѣвноств гдѡ славоѡдѡ сотворннъ сїѡ.

Прѡбоцѣства нїсїнна чтѣнїе. [Глава з.]

Прнложн гдѣ глгѡлнн ко лхѡзѣ, глгѡла: просн себѣ знѡменїа оѷ гдѡ бѣа твоѡгѡ, во глѣбннѣ, нлн въ вышѡтѣ. И рече лхѡзъ: не нмамъ просннн, ннжѣ нскѣннн гдѡ. И рече нїсїа: оѷслышннн оѷбо, дѡме дѣдовъ: ѣдѡ мѡлѡ вѡмъ трѡдѡ дѡлнн

определи за добро. Јер пре него дете буде спознало шта је добро а шта зло, одбациће лоше и определиће се за добро. [...] Онда ми рече Господ: „Узми нову, велику плочу и напиши на њој људским писмом: „Брзо извршити одузимање плена. А то се ближи, па ми начини сведоке од верних људи – Урије свештеника и Захарије, сина Варахијиного.“ И ја дођох пророчици и она заче и роди сина. Онда ми рече Господ: „Назови га: Брз на пљачку – хитар на плен; јер пре него дете буде научило да дозива оца или мајку однеће се пред цара асирског моћ Дамаска и плен Самарије.“ [...] – Бог је са нама! Схватите то незнабошци и покорите се! Чујте до краја земље ви силни – покорите се! Јер ако се опет осилите, опет ћете се покорити, ако договор склапате, Господ ће вам договор покварити, ако реч дајете, од ње неће ништа бити, јер – Бог је са нама!“

Пошто се оконча читање паримија бива мала јектенија. По возгласу Јер си свет, Боже наш и Теби славу узносимо ...

пева се ТРИСВЕТА ПЕСМА.

Затим

ПРОКИМЕН апостола, глас 1:

Господ Ми рече: „Ти си Ми Син, данас сам Те родио“. (Пс. 2,7)

Стих: „Тражио си од мене и даћу ти многобошце у наслеђе, крајеве земље у посед.“ (Пс. 2,8)

ЧИТАЊЕ ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ЈЕВРЕЈИМА

СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА

(1,1-9; 1,10-2,3 = зач. 303 и 304)

Пошто се у давнини у више наврата и на више начина обраћао оцима преко пророка, у последње, ове [наше] дане Бог нам се обратио преко Сина, кога је поставио за Наследника свега, кроз кога је и створио векове. А Он, који је одсјај Његове славе и одраз Његовога бића и који све држи речју силе Своје, извршивши сâм наше очишћење од греха, седе с десне стране престола на висинама, поставши толико узвишенији од анђела колико је име које је наследио угледније од њиховог. Јер, коме је од анђела икада рекао: „Ти си ми Син, данас сам Те родио“? И још: „Ја ћу Њему бити Отац, Он ће Мени бити Син“? Опет, када Прворођенога уводи у васељену, каже: „Да Му се поклоне сви анђели Божји“. И док за анђеле говори: „Који ветрове чини својим гласницима и огњене пламенове својим служитељима“, за Сина пак [каже]: „Престо је Твој, Боже, у векове векова, скиптар правде је скиптар Твога царства. Заволео си праведност, а омрзнуо безакоње. Због тога Те, Боже, помаза Бог Твој уљем радости мимо другове Твоје“. Исто тако [каже]: „Ти,

человѣкъмъ, и како гдѣ трѣдѣ дмѣтѣ; Сегѡ рѣдн дѣтѣ гдѣ сѣмъ вѣмъ знѣменіе: сѣ дѣа во чрѣвѣ прїимѣтѣ, и роднѣтѣ сїа, и нарекѡтѣ ѡма сгѡ сѣмнѣннѣ: мѣло и мѣдѣ ѡмѣтѣ снѣстн, прѣжде нѣже ѡвѣдѣтн сѣмѣ, илн нѣзвѡлнтн лѣкѣвое, нѣзверѣтѣ благоѣ: Занѣ прѣжде нѣже разѡмѣтн ѡтрѡчѣтн благоѣ илн слѡбе, ѡрнѣтѣ лѣкѣвал, нѣзверѣтѣ благоѣ. [Глѡвѣ и] И речѣ гдѣ ко мнѣ: прїимѣ сѣвѣ свнѣтокѡ нѡвѣ, велнѣкѣ, и напншн вѣ нѣмѣ пнѣломѣ челѡвѣческнмѣ, сѣже скѡрѡ плѣнѣнїе сотворнѣтн корыстѣнѣ, настѡдѣтѣ во. И свнѣтѣлн мнѣ сотворнѣ вѣрнѣ челѡвѣкн, ѡрнїо іерѣа, и захѣрїо сѣна вѣрахннѣ. И прнстѡпнѣх ко прѣрѡчнцѣ, и во чрѣвѣ прїѡтѣ, и роднѣ сѣна. И речѣ мнѣ гдѣ: нарѣцѣ ѡма сѣмѣ, скѡрѡ плѣннѣ, и напншн нѣспровѣрѣн. Занѣ прѣжде нѣже разѡмѣтн ѡтрѡчѣтн назвѣтн ѡтѣдѣ илн мѣтерѣ, прїимѣтѣ снѣлѣ дамѣсковѣ, и корыстн самарнѣскѣа, прѣмѡ царѣ лѣрннѣкомѣ. Сѣ нѣамн бѣх, разѡмѣнѣтѣ ѡзѣцы, и покарѣнѣтѣа. ѡуслѣшнѣтѣ дѣже до послѣдннѣх землн, могѡщн покарѣнѣтѣа: ѡце во пѣкн возмѡжете, и пѣкн (с. ѡ) повѣждѣннѣ вѣдѣтѣ. И нѣже ѡце совѣтѣ совѣщѣвѣтѣ, разорнѣтѣ гдѣ: и слѡво, сѣже ѡце возгласѡлетѣ, не прѣвѣдетѣ вѣ вѣсѣ, ѡкѡ сѣ нѣамн бѣх.

Поіемъ сѣктенїа мѣла, и по возгласѣ трнѣтѡе.

И прокіменъ, гласъ ѡ:

Гдѣ речѣ ко мнѣ: Снѣ мѡн снѣ тѣ, ѡзѣ днѣвѣ роднѣх тѣа.

Сѣтѣхъ: Пронѣ ѡ менѣ, и дѣмѣ тнѣ ѡзѣкн, догѣтѡннѣ тѣвоѣ, и ѡдѣржѣннѣ тѣвоѣ конѣцѣ землн.

ѡплѣхъ кѣ сѣврѣсѣмѣ, зачѣло тѣг. Многѡчѣстнѣ и многѡсѣврѣзнѣ: Конѣцѣ: И лѣтѣа тѣвоѣ не ѡкѣдѣѣтѣ.

ѡлнѣдїа, гласъ сѣ: Речѣ гдѣ гдѣвн мѡемѣ: сѣдн ѡдѣснѣю менѣ, дѡндеже положѣ вѣрнѣ тѣвоѣ поднѡжїе нѡгѣ тѣвоѣхъ.

Господе, у почетку основа земљу и небеса су дело Твојих руку. Они ће проћи, а Ти остајеш. Све ће овештати као хаљина; савићеш их као плашт и измениће се, а Ти се не мењаш и Твојим годинама неће бити краја“. „Ти, Господе, у почетку основа земљу и небеса су дело Твојих руку. Они ће проћи, а Ти остајеш. Све ће овештати као хаљина; савићеш их као плашт и измениће се, а Ти се не мењаш и Твојим годинама неће бити краја“. А коме је од анђела икада рекао: „Седи с Моје десне стране док Ти непријатеље не положим под ноге“? Нису ли сви они духови – служитељи који се шаљу на службу ради оних који ће бити деоници спасења? Стога треба да што боље пазимо на оно што смо чули – да никад не изгубимо [спасење]. Јер, ако се реч саопштена преко анђела показала чврстом, а сваки преступ и непослушност добили заслужену казну, како ћемо је избећи ми, ако занемарујемо толико спасење, које је почело проповедањем од стране Господа, а утврђено за нас од стране оних који су чули?

Алилуја, глас 5:

Рече Господ Господу моме: „Седи с Моје десне стране док Ти непријатеље не положим под ноге!“ (Пс. 109,1)

1. стих: Скиптар моћи даће Ти Господ са Сиона. (Пс. 109,2)

2. стих: „Пре Данице родила Те утроба Моја.“ (Пс. 109,3)

ЧИТАЊЕ ИЗ СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО ЛУКИ

(2,1-20 = зач. 5)

У оно време догоди се да изађе заповест Цезара Августа да се изврши попис народа у целој земљи. Тај први попис био је за Квиринијеве управе Сиријом. Сви су ишли да се напишу, и то свако у свој град. Тако и Јосиф из Галилеје, из града Назарета, пошто је био из Давидовог дома и рода, оде да се напише горе у Јудеју, у град Давидов звани Витлејем, заједно са Маријом, женом вереном за њега, која беше трудна. Но десило се да док су били ту њој наступи време порођаја. И она роди сина свога првенца, па га пови у пелене и положи га у јасле – пошто за њих није било места у гостионици. У том крају пак беху пастири који су, бдијући на пољима, чували ноћну стражу крај својих стада. Наједном се пред њима појави анђео Господњи и обасја их слава Господња. Њих обузе велики страх, но анђео им рече: „Не бојте се. Јер ево, јављам вам велику радост, упућену целом народу: данас вам се у Давидовом граду родио Спаситељ – Христос Господ. А ово нека вам је знак: наћи ћете новорођенче повијено у пелене где лежи у јаслама.“ Одједном се анђелу придружи мноштво небеске војске која слављаше Бога речима: „Слава на висини Богу, а на земљи мир међу људима добре воље!“ И одоше од њих анђели на небо, а људи, они пастири, рекоше један другоме: „Пођимо до Витлејема, видимо то што је речено да се догодило, што нам је Господ обзнанио.“ И журно одоше и

Стих: Жезлѡ силы поблѡтѡ тѣ гдѣ ѡ ѡѡна.

Стих: Из чрѡба прѡжде денницѡ родихѡ тѡ.

Вѡлѡ лѡкнѡ, зачѡло ѣ: Во днѡхѡ ѡнѡхѡ и зѡде повелѡнѡ ѡ кѡслѡвѡ ѡвѡгѡ.

Вонѡцѡ: Гѡкоже глаголѡно бѡитѡ кѡ нѡмѡ.

нађоше Марију, Јосифа и новорођенче где лежи у јаслама. Пошто видеше, разгласише реч која им је казана за ово дете. И сви који чуше задивише се ономе што им рекоше пастири. А Марија је све ове догађаје памтила и држала у срцу. Пастири пак вратише се славећи и хвалећи Бога за све што су чули и видели онако како им је било речено.

(Уколико саслужује ђакон, онда он чита јеванђеље, као на свакој литургији.)

И следи божанствена литургија св. Василија Великог по својем поретку.

Уместо Достојно је уистину ... пева се овај богородичан, глас 8:

Због тебе се, Благодатна, радује све створено – анђелски збор и људски род. Освећени храм и духовни рају, дико девичанства! Од тебе се Бог оваплоти и постаде дете, а од пре векова је Бог наш, и утробу ти учини пространом од небеса. Због тебе се, Благодатна, радује све створено. Слава ти!

ПРИЧАСТАН: Хвалите Господа с небеса, хвалите Га на висини, (Пс. 148,1) једанпут, и три пута **А**лилуја.

По отпусту (који јереј, исто као и надаље на осталим богослужењима празника, почиње речима **У** пећини рођени и у јасле положени Христос, истински Бог наш ...) црквењак на средину храма постави налоњ и испред њега свећњак са упаљеном свећом. Јереј изнесе икону празника и стави је на налоњ па сви клирици, ставши заједно, певају

ТРОПАР ПРАЗНИКА, глас 4:

Рођење Твоје, Христе, Боже наш, обасја свет светлошћу познања, јер су, њему захваљујући, поклоници звезда од звезде научили да се Теби, Сунцу правде, клањају и да у Теби Исток с висине познају. Господе, слава Ти!

Затим

Слава ..., **И** сада ..., **КОНДАК ПРАЗНИКА, глас 3.**

(Романа Мелода):

Данас Дјева рађа Надсушнога, а земља пећину нуди Неприступном. Анђели и пастири заједно славе, а маги путују у друштву звезде. Ради нас се као мало дете роди превечни Бог.

Након тога икона се врати у олтар (да је неко не би пре времена целивао).

(**Д**не же раѡдѡ. Прокіменѡ, ѡплѡ, и ѡвѡліе вѡ нѡвечерїи рѡтвѡ хрѡтѡвѡ, и бѡгѡвлєніѡ, не чтєтєѡ.) **И** порѡдѡ бѡтвєннаѡ лїтѡргїѡ велїкаѡвѡ вѡсіліѡ. Вѡвѡстѡ доустѡнно: поѡмѡ ѡ тебѡ раѡдѡтєѡ: **П**рїчѡстєнѡ ѡдїнѡ: Хвалїтє гдѡ еѡ нѡбєѡ: ѡлїлїѡдїѡ, трїѡждѡ.

И по ѡпѡстѡтѡ лїтѡргїи вѡнїгѡтѡ парекклїсїѡрѡхѡ свѡщнїкѡ и поѡстѡвлѡетѡ ередѡ цѡркѡвѡ. Вѡнїрїцѡ же стѡвѡше ѡвѡ лїка вѡдѡпѡ, поѡтѡ възглѡенѡ трѡпарѡ прѡзднїка, глѡсѡ ѡ: **Р**ѡтвѡ тѡвѡ, хрѡтѡ бѡже нѡшѡ: Слѡвѡ, и нѡнїѡ, конѡѡкѡ, глѡсѡ гѡ: **Д**ѡѡ днєѡ прєѡцѡстѡвєннаѡ раждѡетѡ: По скѡнчѡнїи же конѡѡкѡ, многѡлѡтїє.

И вхѡднїѡ вѡ трѡпєдѡ, и гѡднїѡ вѡрєнїє еѡ ѡлєемѡ, рѡбы же не гѡднїѡ, вїнѡ же пїемѡ, бѡгѡдѡрѡцїє бѡ.

[Зрї] **В**ѡстѡно бѡдн:

Ицѡ слѡчїтѡ нѡвечерїє хрѡтѡвѡ рѡтвѡ вѡ ѡбѡвѡтѡ, илї недѡлю: поѡтѡ не бѡвѡетѡ, и трѡпарѡ цѡркѡнѡѡ чѡсѡвѡ со чтєнїѡлнї вѡ ѡбѡвѡтѡ и недѡлю не поѡтѡѡ: но поѡмѡ чѡсѡ цѡркѡѡ прєждє вѡ пѡтѡкѡ, по ѡбѡчѡю, ѡкоже ѡѡкѡзѡѡ на раѡдѡ, глѡгѡлемѡ же: **В**ѡрѡю во ѡдїнаѡ бѡ: и ѡлѡмѡ лїгѡ: Бѡгѡгѡвлѡнѡ гдѡ: и ѡпѡстѡтѡ. Лїтѡргїѡ же вѡ тѡѡ дєнѡ не бѡвѡетѡ: но поѡмѡ вєчєрнїю во своє вѡрємѡ: **В**ѡ ѡбѡвѡтѡ же и недѡлю лїтѡргїѡ бѡвѡетѡ во своє вѡрємѡ злѡтѡѡстѡгѡ. По ѡпѡдѡнїи же снѡдѡемѡ по ѡѡлѡмѡ хлѡѡ, и ѡ вїнѡ вѡдѡшѡемѡ мѡлѡ: и ѡхѡднїѡ вѡ кѡлїнї своѡ.

Прї чѡсѡ же ѡ-мѡ днє, начнїемѡ вєчєрнїю. **И**цѡ лн вѡ ѡбѡвѡтѡ вєчєрѡ, поѡмѡ: Бѡлѡжєнѡ мѡжѡ: кѡдѡемѡ вѡнѡ. **И**цѡ лн вѡ недѡлю вєчєрѡ, ѡ ѡнѡтїѡнѡѡ. Поѡмѡ на гдѡ, въззѡвѡхѡ: поѡмѡ стїхїрѡ на иѡ, глѡсѡ бѡ, самѡглѡсны: **П**рїндїтє, възрѡдѡемѡ: и прѡчѡѡ. Слѡвѡ, и нѡнїѡ, глѡсѡ тѡѡже: **И**нѡгѡтѡ ѡднѡначѡлѡствѡнїѡнѡ на зємлї: **В**хѡдѡ со ѡвѡліемѡ. Сѡвѡтє тнїхїнѡ: Прокїменѡ днє. **И**цѡ вѡ ѡбѡвѡтѡ вєчєрѡ, поѡмѡ прокїменѡ: **Г**дѡ воцѡрїѡѡ: и чтєнїѡ по чїнѡ иѡѡ. По скѡнчѡнїи же чтєнїи, **Т**рїстѡѡ не поѡмѡ, но бѡвѡетѡ по паремїѡхѡ ѡктєнїѡ мѡлѡѡ, и по възглѡѡтѡ прокїменѡ, глѡсѡ ѡ: **Г**дѡ рєчє ко мнѡѡ: сїѡ мѡѡ ѡнѡ тѡѡ: **С**тїхїѡ: Прѡсї ѡ мєнѡ: **И**плѡ кѡ глѡтѡмѡѡ, зѡчѡлѡ ѡѡ. По чѡлѡвѡкѡ глѡгѡлю: **И**лїлїѡдїѡ, глѡсѡ ѡ: Рєчє гдѡ гдѡѡнѡ

моємѸ: **Стѣхъ:** Жѣзлѣ силы послетѣ тѣ гдѣ: **Стѣхъ:** Иѣзъ чреба прѣжде денницы
 роднѣхъ тѣ: **Вѣліе матѣеа, зачало и҃г:** Подобно ѣсть црѣтѣе нѣное зернѸ
 горѣшнѣнѸ. **Поѣемъ ѣктенїа, Рцѣмъ вѣн:** **Тѣже,** Сподобн, гдѣн: и Исполнимъ
 вечернюю молѣтѣвѸ: и возгласѣ. **И поѣемъ дїаконъ глаголетѣ:** ПремѸдростѣ. **Анѣкъ,**
 Благословїи. **И прочее по ѡбычаю. И ѡпѣетѣ.** По ѡпѣетѣ же вжнглѣмъ свѣщникъ
 средѣ цѣркве, и стѣвшѣ ѡба лѣка вкѣпѣ, поѣтѣ тропѣрь прѣзданника, **Слава,** и
 нѣнѣ, **кондѣкъ.** **И вхѣднмъ въ трапѣзѸ,** и гдѣнмъ совершеннѣ: рѣбы же не гдѣнмъ,
 но со древномаглѣемъ, и сочнѣ ѡбваренѣ, илѣ кѣтѣнѣ со мѣдомъ: испнѣемъ же и
 вїна въ глѣвѸ ѣжїю: въ немѣднѣхъ же стѣнѣхъ пїемъ пѣво. предлагѣтѣ же и
 чтѣнїе, **подчѣнїе кѣрїлла архїепїскопа іерѣлїлїмскагѣ,** ѣмѣже начало: **Гдѣкоже оѣбѣ**
 во и҃са хрѣтѣ надѣемѣ.

СВЕНОЋНО БДЕНИЈЕ ВЕЛИКО ПОВЕЧЕРЈЕ

Пошто јереј произнесе **Благословен** је Бог наш ... и појци одговоре **Амин**, чтец из десне певнице почиње на уобичајени начин **Слава** Теби, Боже наш ..., **Царе** небески ..., а наставља чтец из леве певнице читањем **ТРИСВЕТОГ** и осталог. По возгласу **Јер** Твоји су царство, сила и слава ..., јереј врши кађење. За то време се најпре чита **Господе**, смилуј се, дванаест пута, **Слава** ..., **И** сада ..., а затим **Ходите**, поклонимо се ..., на уобичајен начин, три пута, и псалми, те све остало по поретку великог повечерја.

Бог је са нама ... се пева.

Уместо уобичајених тропара **Просвети** очи моје ... чита се тропар празника **Рођење** Твоје ..., а уместо **Смилуј** нам се, Господе, смилуј нам се ... **кондак** празника **Данас** Дјева ...

По малом славословљу излази се у припрату и бива литија, по истом поретку као на великом вечерњу. Излазећи певају се следеће

САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ, глас 1. (Јована Монаха):

Небо и земља данас, као што је пророковано, нека се обрадују! Анђели и људи нека духовно светкују! Јер Бог се јави у телу онима који седе у мраку и сенци, родивши се од жене. Пећина и јасле Га прихватају, пастири чудо разглашавају, маги са Истока у Витлејем даре доносе, а ми, недостојним устима, угледајући се на анђеле, хвалу му одајмо: „Слава на висини Богу, а на земљи мир!“ Дође очекивање многобожаца, дође, спасе нас од робовања врагу.

(Истог аутора):

Небо и земља данас су сједињени јер се Христос родио. Данас се Бог на земљи јавио, а човек се до небеса попео. Данас је, због човека, видљив у телу Онај који је по природи невидљив. Стога Му и ми одајмо славу ускликом: „Слава на висини Богу, а на земљи мир!“ Њега нам је донео Твој долазак, Спаситељу наш. Слава Ти!

(Истог аутора):

„Слава на висини Богу“ чујем како данас у Витлејему бестелесни певају Ономе који је изволео да на земљи буде мир. Данас је Дјева пространија од небеса. Засија светлост онима који су у тами и узвиси смерне који попут анђела певају: „Слава на висини Богу!“

ПОВЕЧЕРЈЕ ВЕЛІКОЕ

[Зрн] ВѢдати подобѣтъ, ѡкв прѣздникъ рѣчѣвѣ хрѣтѣва въ кѣи дѣнь нн слѣчнѣтъ, поѣтъ повечеріе велікое сѣце:

Ѡ часѣ деѣлѣтомъ нѣщн кѣвѣтъ блѣговѣтъ, н потѣомъ трезвѣнъ ко вѣл кампѣны: іерей же со діѣкономъ ѡбѣлшеѣа, тѣворѣтъ начѣло, ѡкоже во вѣл прѣздникъ вѣчнн.

Діѣконъ глаголетъ: Благословѣн, владѣко. Іерей: Блѣгословѣнъ бѣъ нашъ: Н кадѣщѣ іерейѣ, глаголемъ повечеріе велікое ѡ начѣла: Слава тѣбѣ, бжѣ нашъ, слава тѣбѣ. Црѣю нѣннѣ: Трнѣтѣѣ, н прочѣе. Сѣз намн бѣъ: поѣмъ сѣ пѣнѣемъ. н вѣчѣтъ тропарѣй ѡвѣчннѣхъ, Просѣвѣтн Ѧчн мон: глаголемъ тропарѣ прѣздникъ: н вѣчѣтъ, Помнѣнѣ насъ, гдѣн, помнѣнѣ насъ: глаголемъ кондѣкъ прѣздникъ. По Слава въ вѣшннѣхъ: нѣхѣдннѣ въ прѣтворѣ, поѣце.

На лѣтн стѣхѣры самогласны, гласъ ѡ. іѡанна монаха:

Нѣо н землѣ днѣсъ прѣроѣскн да возвѣелѣтъ, ѡггн н чѣловѣцы дѣхѣвн да торжѣствѣютъ, ѡкв бѣъ во плѣтн іѡвѣа, сѣщнмъ во тѣмѣ н сѣнн сѣдѣщнмъ, рѣждѣнѣа ѡ дѣы: вѣртѣпъ н ѡслн прѣѣша тогѣ: плѣтѣрѣ чѣдо проповѣдѣютъ: волѣвѣ ѡ вѣртѣкъ въ вѣдлѣемъ дѣры прннѣѣтъ. мѣ же хѣвлѣ недѣстѣннѣмн ѡѣтнѣамн, ѡггльскн томѣ прннѣемъ: слава въ вѣшннѣхъ бѣѣ, н на землѣ нѣръ: прѣнѣе ко чѣанѣ іѡзѣкѣвъ, прншѣдѣ спѣсѣ насъ ѡ рабѣтѣ вѣрѣжѣа.

Нѣо н землѣ днѣсъ совѣкѣпншѣа, рѣждѣнѣа хрѣтѣ. днѣсъ бѣъ на зѣмлю прѣнѣе, н чѣловѣкъ на нѣсѣ вѣзѣде. днѣсъ вѣднмъ сѣтъ плѣтнѣ, сѣтѣствѣомъ невѣднмнѣ, чѣловѣка рѣдн. сѣгѣ рѣдн н мѣ слаболѣкѣще возѣпнѣмъ сѣмѣ: слава въ вѣшннѣхъ бѣѣ, н на землѣ нѣръ, дарѣа ко прншѣствѣе тѣѣѣ, сѣсѣ нашъ, слава тѣбѣ.

Слава въ вѣшннѣхъ бѣѣ, въ вѣдлѣемѣ слѣшѣ ѡ вѣзплѣтнѣхъ днѣсъ, на землѣ нѣръ блѣговѣнѣвѣшѣмѣ вѣчнн. нѣнѣ дѣа нѣсѣ шѣршн: возѣѣа ко вѣчѣтъ ѡмѣрѣсннѣмъ, н смѣрсннѣмъ возѣвѣн, ѡггльскн поѣщнмъ: слава въ вѣшннѣхъ бѣѣ.

Видевши онога који Му је слика и прилика због преступа упропашћеног, Исус, нагнувши небеса, сиђе и усели се у девичанску утробу, не променивши се, да би кроз њу обновио пропалога Адама који кличе: „Слава јављању Твоме, Избавитељу мој и Боже!“

Слава ...,

глас 5.

(Јована Монаха):

Маги, владари из Персије, јасно увидевши да је на земљи рођен Цар небески, светлом звездом вођени дођоше у Витлејем, носећи биране дарове – злато, тамјан и измирну, па падоше и поклонеше се, јер видеше где Безвременни лежи у пећини као новорођенче.

И сада ...,

глас 6.

(Германова):

Плешу и кличу данас сви анђели на небесима и од радости трепти сва творевина због Спаситеља и Господа рођеног у Витлејему, јер неста свака идолска обмана и царује Христос у векове.

После литије певају се следеће стиховске САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ.

Глас 2.

(Германова):

Велико и несхватљиво чудо збило се данас! Дјева рађа, а утроба јој се не квари, Реч се оваплоћује, али се од Оца не одваја, анђели и пастири заједно славе. Скупа с њима кличемо и ми: „Слава на висини Богу, а на земљи мир!“

Стих: „Пре Данице родила Те утроба моја“, заклео се Господ и неће се покајати. (Пс. 109,3)

Глас 3.

(истог аутора):

Данас Дјева рађа Творца свега. Едем нуди пећину, а звезда објављује Христа – Сунце онима који су у тами. Маги, вером просветљени, поклонеше се с даровима, а пастири видеше чудо – анђеле који певају речи: „Слава на висини Богу!“

Стих: Рече Господ Господу моме: „Седи с Моје десне стране док Ти непријатеље не положим под ноге!“ (Пс. 109,1)

По ђеразѸ и по подобію, истрѣвша претѸпленіемъ, видѣвъ иіез, приклонівъ нѣса снѣде, и вселіса во оутрѡбѸ дѣвственицѸ неизмѣннѡ, да въ нѣй истрѣвшаго ѡдѡма ѡбновітѸ, зовѸща: слава явленію твоемѸ, избѡвнтелю мой и бже.

Слава, гласъ 5. Іованна монаха:

Колєвн, перїдєстїи царїе, познѡвше явѣ на землїи рѡждшагоа црѡ нѣнаго, ѡ свѣтлыа свѣзды водїмн, достїгѡша въ вндлєемъ, дѡры нѡрѡце и зєрїннѡ, златѡ, и лївїнъ, и смїрнѸ: и пѡдше поклонїшасѡ: видѣша бо въ вертєпѣ млѡдєнца лежѡща безлѣтнаго.

И нынѣ, гласъ 5. Германова:

ДнєшнѡтѸ ѡггїан вєн на нѣсїи, и рѡдѸтєа чєлѡвѣцы днєсѸ, игрѡтѸ же вєдѸ тѡарѸ рѡждшагоа рѡдн въ вндлєемѣ пїса гдѡ: якѡ вєѡкаѡ лєтѸ іѡвльскаѡ претѡ, и царєтѡвѡтѸ хрїтѡсѸ во вѣкн.

На стїхѡвнѣ стїхїры самогласны, гласъ 6. Германова:

Вєлїе и прєслѡвноє чѸдѡ совершїсѡ днєсѸ: дѡ раждѡтѸ, и оутрѡба не истрѣвѡтѸ: слѡво воплоцѡтєа, и оцѡ, не ѡлѸчѡтєа: ѡггїан єз пѡртѸрѸмн слѡвѡтѸ, и мы єз нїмн вѡпїемъ: слава въ вѡшннѸхъ бгѸ, и на землїи мїрѸ.

Гласъ 7:

Стїхъ: И зѸ чрѣва прєждє деннїцы роднѸхъ тѡ: клѡтєа гдѸ и не раскѡтєа.

ДнєсѸ раждѡтѸ дѡ тѡворцѡ всѣхъ, єдємъ прннѡснтѸ вертєпѸ, и свѣздѡ показѸтѸ хрїтѡ єѡнца євѡымъ во тмѣ: єз дѡры колєвн поклонїшасѡ, вѣрою прѡсѣцїемн. и пѡртѸрїе видѣша чѸдѡ, ѡггїамъ вѡспѣвѡщымъ и глагѡлющымъ: слава въ вѡшннѸхъ бгѸ.

Гласъ тѡїже. Стїхъ: Речє гдѸ гдєвн моемѸ: сѣдн ѡдєснѸ мєнѣ, [дѡндеже положѸ врагн тѡѡѡ поднѡжїе нѡгъ тѡѡїхъ.]

**исти (3.) глас
(Анатолијева):**

Кад се Господ Исус родио у Витлејему, у Јудеји, са Истока дођоше маги и поклонеше се очовеченом Богу, па несебично отворише своје ризнице и пружише скупоцене дарове: чисто злато – као Цару векова, тамјан – као Богу свега, смирну – као тродневном мртвацу – Њему бесмртноме. Ходите сви народи, поклонимо се Ономе који се родио да спасе душе наше.

Слава ...,

**глас 4.
(Јована Монаха):**

Весели се, Јерусалиме! Светкујте сви који љубите Сион! Данас је раскинута привремена уза Адамове осуде, отворен је рај, обеснажена је змија – јер ону коју превари некад спази да је Мајка Створитеља сад. О силнога богатства мудрости и познања Бога! Она преко које се, као оруђа греха, у сваком телу удомила смрт поста зачетак спасења свему свету преко Богородице. Из ње се рађа детенце а свесавршени Бог. Својим рођењем Он њено девичанство запечаћује, Својим пеленама узе греховне*88 дреши, а Својом детињом нејакошћу порођајне болове ожалошћене Еве лечи.*89 Да игра и плеше сва творевина! Христос је дошао да је Себи дозове и да спасе душе наше.

И сада ...,

**исти (4.) глас
(Анатолијева):**

У пећини си се настанио, Христе Боже, јасле су Те примиле, пастири и маги су Ти се поклонили. Тада се испуњаваше објава пророка и анђелске силе се дивљаху кличући речима: „Слава силаску Твоме, једини Човекољупче!“

Затим настојатељ говори молитву Сада отпушташ ..., а чтец наставља са читањем ТРИСВЕТОГ и осталог по поретку вечерња. После Оче наш ... јереј возглас Јер Твоји су царство, сила и слава ..., а појци одговоре Амин, па певају

ТРОПАР ПРАЗНИКА, глас 4 (три пута):

Рођење Твоје, Христе, Боже наш, обасја свет светлошћу познања, јер су, њему захваљујући, поклонници звезда од звезде научили да се Теби, Сунцу правде, клањају и да у Теби Исток с висине познају. Господе, слава Ти!

Крај по поретку великог вечерња: благосиљање хлебова, пшенице, вина и уља, Благословено да је име Господње ... и остало.

ИНАЧОЛІЕВО:

ГДВ ПСИВ РОЖДШДЕВ ВЗ ВИДЛЕЕМЧЕ ИЖДЕИЧТЧЕМЗ, Ш ВОИТЧКЗ ПРИШЕДШЕ ВОЛЕВН, ПОКЛОНІШАСА БГШ ВОЧЛОВЧШДЕВ. И СОКРВНИЦА СВОД ОУЧЕРДНВ ШВЕРЗШЕ ДАРЫ ЧЕСТНЫА ПРИНОШАХШ: ИСКУШЕНО ЗЛЧТО, ІАКВ ЦРЮ ВЧКВВЗ: И ЛІВАНЗ, ІАКВ БГШ ВЧФХЗ: ІАКВ ТРИДНЕВНОМШ ЖЕ МЕРТВЕЦШ, СМҮРНШ БЕЗСМЕРТНОМШ. ВСН ІЗЫЦЫ ПРИДНЧТЕ, ПОКЛОНІМСА РОЖДШЕМДЕВ, СПАСЧН ДШШЫ НАША.

Слава, глас 4. Іоанна монаха:

Веселіса, іерусалиме, торжествуйте вси любящїи ііѡна. днесь временный разрѣшиса созвз ѡсужденїа аамока. раїи намз шверзеса. смїи оупраздниса: іаже бо прельстїи первѣе, нынѣ оузрѣе содѣтелевѣ бывшѣ мѣрь. ѿ гл҃бннѣ богаг҃ствва, и премудростїи и разумѣе бж҃їа! іаже и҃сходѣтанвши смерть всей плочїи, грѣхѡвный создѣз, спасенїа начало бысть мїрѣ всемѣ, б҃цы радн. мл҃нцз бо раждѣтеса и҃зз неа, всеовершенный б҃гз: и рѣтворомз дѣвство печѣтствѣетз: плєнїцы грѣхѡвным разрѣшиаа и пеленамн: и младєнства радн є҃внны врачѣетз, іаже вз печѣлєхз колѣзнн: да ликоствѣетз о҃фєв всѣ тварь, и да и҃грѣетз ѡбновїтн бо іѡ прїидє хр҃тѡсз, и спасчн дшшы нашѣ.

И нынѣ, глас 4. Чојже:

Вз вертепз вселїса є҃сн, хр҃тєе бж҃е, іаєн тѣѣ вопрїаша, пѣстырїе же и колеви поклонїшаса. тогдѣ о҃фєв прорѡчєскаѣ и҃сполнєса прѡповѣдь, и аг҃льскїѣ є҃нлы двєлѣхдєв, вопїѡще и глаголюще: слава є҃хождєнїю твоємѣ, є҃дїне чл҃вѣколюбєе.

Тјже: Нынѣ ѡпѣщѣешн: Трїсѡе. По Оче наш:

Тропарь, глас 4:

РѢТВО ТВОЕ, ХРТЄЕ БЖЕ НАШЗ, ВОЗСІА МІРОВН СВѢТЧЗ РАЗУМА: ВЗ НЕМЗ БО СВѢЗДАМЗ СЛЖАЩІН, СВѢЗДОЮ ОУЧІХДСА, ТЕБѢ КЛАНАТНСА СІНЦШ ПРАВДЫ, И ТЕБѢ ВѢДѢЧН СЗ ВЫСОЧЫ ВОСТОКА: ГДН, СЛАВА ТЕБѢ. **[Трїжды]**

Тјже: Бѣдн іма гднє: пѣнїємз трїжды. Псаломз іг: Пѣгословлю гдѣ на всѣкоє врема: Конєцз: Не лишѣтєвє вѣкагѣв блага: Тјже чтєнїе прѣздннєкѣ вз толкованїн є҃же ѡ мат҃дєѣ, слово 4. Посємз, Слава вз вышннхз бгш: и є҃здѣ псалмы, по ѡбичаю.

ЈУТРЕЊЕ

Након шестопсалмија и велике јектеније на **Бог** је Господ ... певамо тропар празника **Рођење** Твоје ... на уобичајени начин, два пута, **Слава** ..., **И** сада ..., још једном.

После читања прве катизме дана пева се

СЕДАЛАН, глас 1.

(подобан: **Гроб** Твој, Спасе ...):

Ради нас био си положен у јасле за немуште [*живопање*], дуготрпљиви Спаситељу, својевољно Себе учинивши дететом, док Ти анђели певаху овим речима: „Слава и хвала Христу Богу нашем који се на земљи родио и наше земаљско биће обожио!“

Слава ..., **И** сада ..., **опет исто.**

После читања друге катизме дана пева се

СЕДАЛАН, глас 3.

(подобан: **Красоти** девичанства твога ...):

Превечног и недостижног, подједнако вечне природе с невидљивим Оцем, у утроби си носила, Богородице, јединствено и несливено Божанство. Твоја благодат, Свеопевана, свет је озарила. Стога ти без престанка узвикујемо: „Радуј се чиста Дјево-Мати!“

Слава ..., **И** сада ..., **опет исто.**

После читања треће катизме дана полијелејни псалми (134. и 135.).

Затим **ВЕЛИЧАНИЈЕ, глас 5.** (певају клирици који служе):

Величам Те, Христе, Даваоче живота, ради нас сада рођени од безвестне и пречисте Дјеве Марије!

Одмах затим певнице, **наизменично, почевши од десне, певају**

ИЗАБРАНИ ПСАЛАМ, исти (5.) глас:

– **Ускликни** Господу, сва земљо! Певајте имену Његовом! Одајте славу похвали Његовој! (*Пс. 65, 2*)

– **Приповедајте** сва чудеса Његова! Реците Богу: „Како су страшна дела Твоја!“ (*Пс. 104,2; 65,3*)

– **Да** се радују небеса, да се весели земља! Запевајте Господу, певајте имену Његовом! (*Пс. 95,11; 67,5*)

– **Признање** и велики углед има дело Његово. Избављење посла Господ народу Свом. (*Пс. 110,3; 110,9*)

– **Свето** и страшно је име Његово. Лепота Његова сија са Сиона. (*Пс. 110,9; 49,2*)

– **Бог** наш је на небесима и на земљи, све што хтеде Он учини. (*Пс. 113,11*)

– **О** милости Твојој, Господе, певаћу до века. (*Пс. 88,2*)

На оѣтренн

На **Бѣз** гдѣ: тропарь празника, трижды.

По љн стѣхологїн, сѣдѣленз, гласъ љ. Пѣ: Грѣбз тѣбѣ, сїсе:

Во љглекъ нѣсз рѣдн безеловѣсныхъ положїлса ѣсн, долготерпѣливѣ сїсе, младѣнствовавз вѣлен: пѣртырїе же тѣл вопѣша со љгглы, зовѣще. слава н хвала на землї рождѣнномѣ, н ѡбожнвшемѣ земнородныхъ сщестѣво, хрїтѣ бѣл нѣшемѣ. Слава, н нынѣ, **тѣѣже н чтѣнїе.**

По ѣн стѣхологїн сѣдѣленз, гласъ ї. Пѣ: Красотѣ дѣвства:

Превѣчнаго н непостыжїмаго, соприносѣщнаго невиднмомѣ ѡцѣ, во оѣтробѣ плѣтїкн носїла ѣсн, вѣе, ѣдино н неслїанное тѣцы бжтѣво. проїла бѣгодѣть тѣвоѡ вх мїрѣ, вепѣтла. тѣмже непрестѣннш вопїемз: рѣднїлса, ѣтла дѣо мїтн. Слава, н нынѣ, **тѣѣже н чтѣнїе.**

По полѣелѣн сѣдѣленз, гласъ д. Подѡбенз: Оуднїлса іѡсїфз:

Прїндїте, вїднмз вѣрнїн, гдѣ роднлса хрїтѣсз, послѣдѣемз прѣче, љможе љдетз свѣздѡ ех волхвѣ, востѣчнмн царї: ѣгѡже љгглан поѣтз непрестѣннш тѣмш, пѣснтырїе свирѣютз пѣснь достѡннѣю, слава вх вѣшннхъ, глаголюще, днѣсз вх вертѣпѣ рождшемѣл ѡ дѣвї н вѣцы, вх вѣдлѣемѣ іѡдѣнѣтѣмз.

Слава, н нынѣ, **тѣѣже:**

Степѣнна, љн антїфѡнз д-гш гласа.

Прокїменз, гласъ д: Нѣз чрѣва прѣжде деннїцы роднхъ тѣл, клѣтлса гдѣ н не раскѣтлса.

– Он ће Ме називати „Отац мој“, а ја ћу Га учинити првенцем и уздићи Га над царева земаљска. *(Пс. 88,27-28)*

– **И** поклониће Мусе сви владари земаљски. *(Пс. 71,11)*

Десна певница продужава да пева величаније:

Величам Те, Христe, Даваоче живота, ради нас сада рођени од безневестне и пречисте Дјеве Марије!

Лева певница почиње наизменично певање другог дела изабраног псалма:

– **Који је бог велики као наш Бог? Ти си Бог који чини чудеса.** *(Пс. 76,14-15)*

– **Силом своје мишице расуо си Своје непријатеље.** *(Пс. 88,11)*

– „Пре Данице родила Те утроба Моја“, заклео се Господ и неће се покајати. *(Пс. 109,3-4)*

– „Ти си свештеник до века по чину Мелхиседековом.“ *(Пс. 109,4)*

– **Господ Ми рече:** „Ти си Ми Син, данас сам Те родио.“ *(Пс. 2,7)*

– **Затражи од Мене и даћу Ти многобошце у наслеђе, крајеве земље у посед.** *(Пс. 2,8)*

– **У** свитку књиге пише за Мене: „Престо је Твој, Боже, у векове векова, скиптар правде је скиптар Твога царства.“ *(Пс. 39,8; 44,7)*

– **Због тога Те, Боже, помаза Бог Твој уљем радости.** Јер Твоји су по наследству сви народи. *(Пс. 44,8; 81,8)*

– **Благословен је Бог до века. Да буде тако! Да буде тако!** *(Пс. 88,53)*

Лева певница продужава да пева величаније:

Величам Те, Христe, Даваоче живота, ради нас сада рођени од безневестне и пречисте Дјеве Марије!

Слава ..., И сада ..., Алилуја, Алилуја, Алилуја, слава Теби, Боже. (три пута)

Затим мала јектенија, па

СЕДАЛАН, глас 4.

(подобан: Збуни се Јосиф ...):

Ходите да видимо где се родио Христос! Пођимо са магима, владарима са Истока, на место на које их води звезда! Ту анђели без престанка певају химне, а пастири бдију говорећи доличну песму: „Слава на висини данас рођеном од Дјеве Богородице у пећини у Витлејему јудејском!“

Слава ..., И сада ..., опет исто.

Потом СТЕПЕНА 4. гласа, први антифон.

ПРОКИМЕН, глас 4:

„Пре Данице родила Те утроба моја“, заклео се Господ и неће се покајати. *(Пс. 109, 3-4)*

Стих: Рече Господ Господу моме: „Седи ми са десне стране док ти непријатеље не положим под ноге!“ (Пс. 109,1)

ЧИТАЊЕ [ИЗ] СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ

(гл.1,18-1,25 = зач.2):

Рођење Исуса Христа било је овако. Када је мати Његова Марија била верена за Јосифа, али се још нису били састали, нађе се да је зачела од Духа Светога. Како је Јосиф, муж њен, био праведан и није хтео да је јавно осрамоти, науми да је потајно остави. Само што је он то смислио, кад му се у сну јави анђео Господњи и рече: „Јосифе, сине Давидов! Не бој се да доведеш к себи Марију, жену своју, јер оно што се у њој зачело од Духа је Светога. Она ће родити Сина, а ти му дај име Исус, јер Он ће спасти народ свој од греха његових.“ А све ово се догодило да се испуни оно што је Господ рекао преко пророка који каже: „Ето, девојка ће зачети и родиће сина и даће му име Емануил“, што значи „Бог је са нама“. Кад се Јосиф прену из сна учини како му је наредио анђео Господњи и доведе к себи жену своју, али је не познаваше док она не роди Сина свога првенца и он Му даде име Исус.

После читања 50. псалма уместо Слава ..., Молитвама ..., пева се,
глас 2:

Слава ..., Све је данас испуњено радошћу – Христос се родио од Дјеве!
И сада ..., Све је данас испуњено радошћу – Христос се родио у Витлејему!

Затим стих

Смилуј ми се, Боже, по великој милости Својој, избриши преступ мој по изобилном сажалењу Своме. (Пс. 50,1)

и стихира,

глас 6:

Слава на висини Богу, а на земљи мир! Данас Витлејем прима Онога који стално седи са Оцем, данас анђели детенце што се родило богодолично славе: „Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља!“

После јектеније Спаси, Боже, народ Свој ... следе

ДВА КАНОНА.

Тропари се понављају до броја од седам тропара у свакој оди првог канона, а пет тропара у свакој оди другог канона, не рачунајући ирмосе. Испред сваког тропара говори се Слава Теби, Боже наш, слава Теби, осим претпоследњег испред кога се говори Слава ... и последњег испред кога се говори И сада ... На крају сваке оде као катавасија понављају се ирмоси оба канона, изузев осме оде иза чијих тропара другог канона одмах почињу да се певају величанија и тропари девете песме првог канона.

Стих: Рече гдѣ гдѣви моємѣ: сѣднѣ ѡдеснѣю менѣ, доудеже положѣ крагнѣ твоѡ подножіе ногѣ твоѡхѣ.

Всѡкоѡ дѡхнѡніе да хвалитѣ гдѡ. Хвалите бга во стѣхѣхѣ ѣгѡ.

ВѢЛІЕ ѡ МАТ. ДѢА, ЗАЧАЛО Б: Інесѣ хрѣтово рѣтво сѣце бѣ:

По ѡмѣхѣ ѡмѣхѣ, вѣхѣтѡ, Молихѣмѣ: поѡмѣ:

Слава ѡцѣ и сѣ и сѣомѣ дѣхѣ.

Всѡчѣскаѡ днѣѣ радостѣ исполнѡютѣѡ, хрѣтоѡзѣ роднѣѡ ѡ дѣѡ.

И нынѣ: Всѡчѣскаѡ днѣѣ радостѣ исполнѡютѣѡ, хрѣтоѡзѣ роднѣѡ вѣ вѣдѣемѣ.

Тѡже: Помнѡхѣ мѡ, бѣже: и стѣхѣра, глѡѣѣ ѣ:

Слава вѣ вѣшнѣхѣ бѣхѣ, и на землѣ мнѣрѣ, днѣѣ воспрѣемлетѣ вѣдѣемѣ сѣдѡцаго прѣнѣѡ ѡ ѡцѣмѣ, днѣѣ ѡглѣ мнѣнца рѡждѣннаго бѣомѣпнѣѡ славослѡвѡтѣѡ: слава вѣ вѣшнѣхѣ бѣхѣ, и на землѣ мнѣрѣ, вѣ чѡловѣцѣхѣѡ благоволеніе.

Канѡна двѡ. Ірмосѣ ѡвоѡ канѡнѡвѣѡ по двѡѡдѣѡ: Тропарѣ же на бѣ.

Канѡнѡзѣ пѣрѡѡнѣѡ, тѡворѣніе кѣрѣѡѡ, ѣгѡже краегранѣеѣ: Хрѣтоѡзѣ вѡчлѣвѣнѣѡѡ, ѣже бѣ, бѣхѣ прѣвѣвѡлетѣѡ.

ПРВА ОДА

Први канон (Господина Козме), глас 1:

Ирмос: Христос се рађа – славите! Христос с небеса – у сусрет му изађите! Христос на земљи – узнесите се! Певај Господу сва земљо! У весељу пој народе! – Јер Он се прослави.

Онога који је створен по Божјем лику, упропашћеног преступом, свега препуштеног пропадању, отпадника од божанственог живота, мудри Створитељ изнова пресаздава. – Јер Он се прослави.

Видевши како човек, кога је рукама створио, пропада, Саздатељ, нагнувши небеса, сиђе и оваплотивши се од божански чисте Дјеве, целога га проже [Својим божанским] бићем. – Јер Он се прослави.

Мудрост, Реч, Сила, Син и Сјај Оца, Христос Бог, очовечивши се кришом од сила, како надземних тако и оних са земље, обновио нас је. – Јер Он се прослави.

Други канон (Господина Јована), исти глас (1.):

Ирмос: У давнини Господар је чудесно спасао народ, мокри талас учинивши сухом земљом. Својевољно пак од родивши се Дјеве, проходним нам учини пут ка своду небеском. Њега, по суштини једнака Оцу и људима, славимо.

Из утробе освећене, чија је јасна праслика несагорива купина, изађе Реч – Бог помешан са смртним обличјем, укидајући древно горко проклетство над намученом Евином утробом. Њега ми смртни славимо.

Тебе саосећајног, у пелене повијеног, у пећини худој, као Реч која дође да утиша грех, јасно показа магима звезда, Сунцу претходећи, а они с радошћу угледаше и Човека и Господа.

ТРЕЋА ОДА

Ирмос: Сину пре векова од Оца непропадљиво рођеном, а недавно од Дјеве без семена оваплоћеном, Христу Богу, узвикнимо: „Ти узнесе рог наш, Ти си свет, Господе!“

Глас њ. Пѣснь њ. Ирмосъ:

Хрѣтоу раждаетсѧ, славити. хрѣтоу ех небу, ерѧщитѧ. хрѣтоу на земли, возноси́тсѧ. по́йте гдѣви еѧ земли, и весели́тсѧ воспо́йте, лю́дѧ, ѧкѡ прослави́сѧ.

Истлѣвша прѣстѣплѣнїемъ, по бжѣю образѣ бывшаго, всегѡ тлѣнїа еѧца, лѣчшїа ѡпадша бжѣтвеннѧ жїзни, пакѧ ѡновлачетъ мѡдрѡй содѣтель, ѧкѡ прослави́сѧ.

Вїдѣвъ зиждѣтель гнѣлема челоуѣка, рѣкѧми е́гоже создѧ, приклонївъ небу хрѡдѣтъ: е́го же ѡ дѣи бжѣтвеннѧ чѣтыа, всегѡ ѡдѣшѣтвѣетъ, воїстїннѣ воплѡщсѧ, ѧкѡ прослави́сѧ.

Мѡдростъ, слово, и сила, еѧ сыи ѡчїи и еѧнїе, хрѣтоу еѧ, сила оутѧвїа, е́лїкѡ премїрнѧхъ, и е́лїкѡ на земли, и во члѣвѣа ѡновнѧхъ е́тъ набу, ѧкѡ прослави́сѧ.

Другїи канѡнъ. Творѣнїе кѡръ іѡанна.

Глас тоѡже. Ирмосъ:

Спасї люди чѡдоуѣствѣвѧ вѣка, мѡкрѡю мѡра волнѣ ѡземненївъ дрѣвле, болю же рѡждаеѧ ѡ дѣи, стезю проходнѣ неведе полагаѣтъ намъ: е́гоже по еѧшѣтвѣ рѧвна же ѡцѣ и челоуѣкѡмъ слави́мъ.

Изнесї чрево еѧщѣнное слово ѧвѣ неѡпальнѡ живопїсѧнное кѣпнїю, смѣшѣна зрѧкомъ челоуѣчнѧмъ бѣа, еѧ ѡкалннѡ оутрѡбѣ клѣтвы дрѣвнїа разрѣшѧюще горькїа: е́гоже земнїи слави́мъ.

Показѧ свѣздѧ прѣжде солнца, слово, прїшѣдше оутѧвннѧ грѣхѣ, волхѡвѡмъ, ѧвѣ во оубѡзѣмъ вертепѣ, мїлостнѧго тебе, пеленѧми повнѣта: е́гоже раждѡщсѧ вїдѧхѣ самогѡ и члѣвѣка и гдѧ.

Вачѧвїа пѣрвагѡ канѡна, ирмосъ, ѧ-и ликъ: и втораго, вторїи ликъ.

Пѣснь г. Ирмосъ:

Прѣжде вѣкѡ ѡцѧ рождѣннѡмѣ нетлѣннѡ еѧ, и еѧ послѣднѧ ѡ дѣи воплѡщѣннѡмѣ безрѣменнѡ хрѣтѣ еѧ возопїмъ: вознесїи рѡгъ нашъ, еѧ еѧ, гдѧ.

Од блата начињени Адам, деоник више него изврсног задахнућа, па преваром женином у целости поданик пропадања, видевши Христа произашлог од жене, виче: „Ти се ради мене саобрази мени, Ти си свет, Господе!“

Уподобивши се обличјем расточености нас од безвредне глине обликованих и пруживши нам божанску природу делећи са нама тело од ње лошије, постао си човек, остајући Бог.*106 Ти уздиже рог наш, Ти си свет, Господе!

Весели се, Витлејеме, царе вођама јудејским! Из тебе изађе на видело Пастир Израилев ношен на плећима херувима— Христос. Он узнесе рог наш, Он поста Цар свих.

Други канон:

Ирмос: Обазри се, Добротворе, на химне Својих слугу, па зауздај надмену гордост врага и отклони Сведијећи, одсуство опреза према греху, дубоком учвршћеношћу у вери појаца Твојих, Блажени.

Снебивао се збор пландујућих пастира кад је на чудан начин удостојен да види свиме богат пород пречисте Невесте, исто као и чета бестелесних анђела [гледајући] Цара Христ а без семена оваплоћеног.

Онај који господари небеским висинама из милосрђа се запућује међу нас преко безвестне Девојке. Првобитно нематеријалан, накнадно постаје у тело оденута Реч — да Себи привуче палого човека, Своје првенствено створење.

Затим мала јектенија па

ИПАКОЈ, глас 8:

Теби, детенцету што лежи у јаслама, небо доведе првине од незнабожаца, маге које позва путем звезде. А они беху запањени не скиптрима и престолима, него крајњом сиротињом. Та шта је јадније од пећине? Шта понизније од пелена? У њима заблиста богатство Твога Божанства, Господе. Слава Ти!

И наставља се канон.

ЧЕТВРТА ОДА

Ирмос: Изникао си из Дјеве као она стабљика из Јесејевог корена и као онај цвет из њега, Христе. Дошао си као онај хваљени из горе засењене честаром, оваплотивши се од оне која није упознала мужа, нематеријални Боже. — Слава Твојој моћи, Господе!

Иже дѣхновѣніа причѣса дѣшагѡ адѣмѡ перестный, и кѡ тлѣнію поплѡзса жѣнскою лѣртїю, хрѣта ѿ жены бѣда, вопїѣтъ: иже менѣ радн по мнѣ бѣвѡ, свѣтъ ѣсн, гдѣ.

Сообрѣзѣнѡ брѣнномѡ оумалѣнію растворѣніемѡ, хрѣтѣ, бѣвѡ, и причѣтїемѡ плѡтн горшїа, подѣвѡ вѣтѣвеннагѡ ѣстѣствѡ, зѣмленѡ бѣвѡ, и пребѣвѡ бѣ, и возвысѣнвѡ рѡгѡ нашѡ, свѣтъ ѣсн, гдѣ.

Видлѣеме, вевелїса, князѣй іѡдовѡхѡ ѣсн црѣ: іѣла бо пасѣн, на рамѣхѡ херѡвїмскѡхѡ, и зѡ тѣбѣ прѡйде хрѣтѡвѡ іѡвѣ: и вознесѣн рѡгѡ нашѡ надѡ вѣтѣмн воцрѣса.

Ирмос:

Прїзри на пѣніа раѡвѡ, блѡгодѣтелю, врагѡ смнрѡа вознесѣннѡу гордыню: ногѡи же, вевелїче, грѣхѡ превѣшше, непоколеблемѡ оутѣврдѣннѡм, блже, пѣвѡцы, ѡснѡвѣнїемѡ вѣры.

Невѣсты прѣчѣта прекогѣтѡе рѣткѡ, вїдѣтн плѣче оумѡ сподѡбнѣса, лїкѡ свнрѡѡцнхѡ преклонѡшѣса стрѣннѡмѡ ѡбразѡмѡ: чїнѡ же поѡцнхѡ безплѡтнѡхѡ, црѡ хрѣта безѣмѣннѡ воплѡщсагѡса.

Высотѡу црѣтѡвѡй нѣсѡ, мнѡсѣрдїемѡ совершѣтѡ ѡ насѡ, и зѡ безневѣстнѡмѡ ѡтѣрокѡвнїцы: невѣстѣвенѡ ѣсн прѣжде, но полѣжде слѡво ѡдѣлѣвшѡ плѡтїю, да плѡшагѡ кѡ себѣ прнвлѣчѣтъ перѡзѡдннѡго.

Ипакон, глас ѡ:

Начѣтокѡ іѡзыкѡвѡ, нѣо тѣбѣ прннѣе, лежѡцемѡ млѡдѣнцѡ во іѡсѣхѡ, свѣздѡю волхѡвѡ прнзѡвѡнѡ, іѡже и оужасѡше, не скнптры и прѣстѡлн, но полѣднѡмннцѣтѡ: чѣтѡ бо хѡждѡше вѣртѣпа; чѣтѡ же смнрѣншѣе пелѣнѡ; вѡ нїхѡже прѡїѡ вѣтѣвѡ тѡвогѡ богѡтѣтѡ: гдѣ, слаѡ тѣбѣ.

Ирмос:

Жѣзлѡ и зѡ корѣне іѣсѣѡва, и цѣвѣтъ ѿ негѡ, хрѣтѣ, ѿ дѣы прѡзѡблѡ ѣсн, и зѡ горѡ хѡлѡннѡй, прнѡвѣнѣннѡмѡ чѡцн, прншѣлѡ ѣсн воплѡщса ѿ нескѡдѡмѡжнѡмѡ, невѣстѣвеннѡй и вѣже, слаѡ слѡвѣ тѡвоѡй, гдѣ.

Као онај кога давно Јаков предсказа као очекивање незнабожаца, заблустао си из Јудина племена, Христе, и дошао си да однесеш моћ Дамаска и плен Самарије, преокрећући заблуду у лепоту вере у Бога. – Слава Твојој моћи, Господе!

Поверенике речи пророка Валаама, мудре посматраче звезда, испунио си радосту засјавши као она звезда од Јакова, Господару, и јасно си прихватио њих који су Ти донели дарове вредне примања као приносиоце првина од незнабожаца.

Као киша на кошевину, као капља што капље на земљу, тако си, Христе, сишао у утробу Дјеве. Етиопљани и Таршани, острва Арабијска и Саба Међанска, господари све земље, падоше пред Тебе.– Слава Твојој моћи, Господе!

Други канон:

Ирмос: Давно кроз песму пророк Авакум предсказа обновљење рода смртнога на неизрецив начин удостојен виђења праслике тога: из горе– која је Дјева – изађе млађано новорођенче – Реч која ће обновити људе.

Једнак људима појавио си се, Вишњи, добровољно примивши тело од Дјеве, да очистиш отров змијске главе, од врата иза којих не допире Сунце све приводећи, као Бог, живоносној светлости.

Незнабошци, некада пуни искварености, листом избегавши пропаст која им је претила од супарника [људског], уздижу руке и пљешћући и попевајући исказују поштовање јединоме Христу као добротвору који нам је дошао из саосећања.

Иако изданак Јесејевог корена, ти си, Дјево, прешла границе бића смртних, родивши превечну Реч Очеви, [Христѣ]. Јер Он сѣм изволе да прође кроз твоју запечаћену утробу, [да се подвргне Себи] страном унижењу.

ПЕТА ОДА

Ирмос: Ти који си Бог мира и сажљиви Отац послао си нам Гласника великог савета Твог, да нам пружа мир. Стога упућени ка светлости богопознања још за ноћи на јутарњој молитви славу Ти исказујемо, Човекољупче.

Приставши да се по царевој наредби напишеш међу слуге, Христе, нас слуге си ослободио од врага и греха; Себе у целости усклавивши са нашом убогошћу, на основу тога јединства и заједништва земљаног створа си обоготворио.

Вѣгоже дрѣвле прорече ѡквѣз, ѡзвѣквѣз ѡжнѣнїе, хрѣте, ѡ колѣна ѡзѣова возѣѡлз ѣсї, ѡ сїлѣ дамѣсковѣ, самарїїскѡю же корѣѣтъ прїшѣлз ѣсї ѡспроврѣшї, лѣгѣтъ прѣмѣнѣлѣ вѣ мѣрѣ бѣолѣпнѣ: слава сїлѣ твоѣй, гдѣ.

Колхѣл дрѣвле влалѣма словѣзѣз ѡученнїкѣ, мѣдрѣма свѣздѣоблѣвѣтїчѣелн, рѣдѣстї ѡпѣлннлз ѣсї: свѣздѣл ѡ ѡквѣлз возѣѡлзѣз, вѣко: ѡзвѣквѣз начѣтокѣ ввѣдїмѣмѣ, прїѡлз же ѣсї ѡвѣ: слава сїлѣ твоѣй, гдѣ.

ѡквѣ на рѣнѣ, во чрѣво дѣвы шѣлз ѣсї дѣждѣ, хрѣте, ѡ ѡквѣ кѣплн на зѣмлю кѣплѣщѣма. ѣдѣѡпїл ѡ дѣрѣвѣз, ѡ арабїтѣтїн ѡстрѣвн же, свѣл мѣдѣвѣз вѣю зѣмлю дрѣжѣщїн, прїпадѣшлѣ тѣвѣ, сїсе: слава сїлѣ твоѣй, гдѣ.

Ирмос:

Рѣда чѣловѣчл ѡбновлѣнїе дрѣвле поѣ прѣрокѣ ѡвѣкѣмѣз прѣдвѣзѣщїлѣтѣз, вѣдѣтїн нѣнзрѣчѣннѣмѣ спѣдѣбѣлѣ ѡбразѣ: млѣдѣн мѣнѣцѣ во ѡзѣ горѣ дѣвы ѡзѣде, лѣдѣн во ѡбновлѣнїе, глѣво.

Рѣбѣнѣз прѣнзѣде чѣловѣкѣмѣз вѣшнїнѣ, вѣлѣю плѣтъ прїнѣмѣ ѡ дѣвы, ѡдѣз ѡчїстїтїчї сѣмѣвы глѣвѣ, прѣводѣ вѣлѣ кѣ свѣтѣл живѣноѣсномѣ, бѣз сїнѣ, ѡ врѣтѣз бѣзѣолнѣчнѣхѣ.

ѡзѣвѣцы, ѡ же дрѣвле тлѣю погрѣжѣннѣ, пѣлѣбѣ свѣлѣ врѣжїѣ ѡвѣвѣжѣвѣше, вѣзнѣѣлѣтѣз рѣкнѣ еѣ похѣлѣннѣмѣ пѣвѣннѣмѣ, ѣдннѣго чѣтѣщїе хрѣта, ѡквѣ бѣлѣгѣдѣтелѣ, кѣ нѣмѣз мѣлѣстївнѣмѣ прїшѣдѣшлѣго.

ѡзѣз кѣрѣне ѡзрѣтїшнѣ ѡсѣеѣва, дѣво, ѡвѣтѣвѣ прѣшлѣл ѣсї чѣловѣчѣскѣгѣ свѣщїтѣлѣ, ѡчѣе рѣждѣшнѣ прѣвѣчнѣе глѣво, ѡквѣ бѣлѣгѣолнѣ сѣмѣз зѣпѣчѣлѣтннѣмѣ ѡвѣтрѣлѣлѣ прѣнтї, ѡчѣтѣщїнѣмѣ стрѣннѣмѣз.

Пѣснь ѣ. Ирмос:

Бѣз сїнѣ мїрѣ, ѡчѣз чѣдрѣтѣз, вѣлнѣкѣгѣ свѣтѣлѣ тѣвогѣлѣ ѡгѣлѣ, мѣрѣз подѣвѣѣщїѣлѣ, послѣлз ѣсї нѣмѣз. тѣмѣз бѣорѣзѣмїѣ кѣ свѣтѣлѣ нѣстѣвѣлѣшѣлѣ, ѡ нѣщнѣ ѡвѣтрѣннѣщїе, сѣлѣгѣлѣбннѣмѣ тѣлѣ, чѣвѣкѣлѣбѣе.

Вѣз рѣвѣчѣз кѣсарѣвѣмѣз повѣлѣнїемѣз нѣпнѣсѣтнѣсѣлѣ покѣрѣвѣлѣ: ѡ нѣсѣз рѣвѣлѣ свѣщїѣлѣ, врѣгѣлѣ ѡ грѣхѣлѣ свѣбѣдѣлѣз ѣсї, хрѣте. вѣсѣ же по нѣмѣз ѡбннѣщѣлѣз, ѡ прѣрѣтнѣгѣлѣ ѡ самѣгѣлѣ ѣдннѣнїѣлѣ ѡ вѣщнѣнїѣлѣ бѣгѣдѣлѣлѣз ѣсї.

Ето, Дјева – како је давно речено – зачевши у утроби, роди Бога очовеченог, а да при томе оста Дјева. Њој преко које се ми грешни с Богом миримо, запевајмо с вером као оној која је стварно Богородица.

Други канон:

Ирмос: Дођи нама који Ти као Добротвору химну сада бодро упућујемо и као одахнуће од дела мрачне обмане из ноћи пружи нам удобни пут по коме се успињући можемо доћи до славе.

Потпуно занемаривши грубу мржњу против Себе, Господар је доласком у телу скршио врат душегубном моћнику, здружујући свет с нематеријалним бићима, пошто је Родитеља учинио приступачним творевини.

Народ [Божји], раније и дању у мраку, виде светлост вишњег светла, док Син приводи Богу у наслеђе незнабошце, пружајући неизрециву благодат тамо где се много разбујао грех.

ШЕСТА ОДА

Ирмос: Јона као плод би избачен из утробе морске звери онакав какав је у њу доспео, а Реч, у утроби Дјеве настањена и [од ње] тело узела, изађе [из ње] сачувавши је неокрњеном, јер од кварења, коме [ни сам] не подлеже, задржа нетакнутом [Своју] Родитељку.

Дође, оваплотивши се, Христос, Бог наш, из утробе коју Отац пре Данице створи. Он који држи узе безгрешних сила леже у јасле немушних [животиња], повија се пеленама, а дрешу пуно замршене узе грехова.

Као подмладак Адамов, дете материје, роди се Син и даде се вернима. Он је Отац и Челник будућег века и зове се Гласник великог савета, Он је Бог силни, Он под Својом влашћу држи сву творевину.

Други канон:

Ирмос: Над морским дубинама налазећи се, Јона Ти се молио да дођеш и буру заставиш. Ја пак, Христе, стрелом тиранина прободен, говорим Ти да се што брже појавиш као одстранитељ зала, пошто сам ја немаран.

Онај који беше у почетку уз Бога, Бог Реч, сада учвршћује наше некада немоћно биће, постаравши се да га сачува засебним од Свога, заједништвом изнова показујући да је слободно од трпљења.

Сѣ дѣа, ѡкоже дрѣвле рече, во чрѣвѣ прѣемши родилѣ ѣсть бѣа во чело вѣчшасѣ, ѡ прѣбывѣлетѣ дѣа. ѣаже радн примирѣшесѣ бѣш грѣшнѣи, бѣш ѣшшю во истиннѣ вѣрнѣи воспоимѣ.

Изм. Ирмос:

Изз ноци дѣлз ѡмрачѣнныа прѣлестн ѡчищѣнѣе намз, хрѣтѣ, бодреннѡ нынѣ совершѡщымз пѣснь, ѡкѡ блгодѣтелю, прѣидѣ, подавѡмѡ ѡдобенѣ стезю, по нѣнже востѣкающе ѡбращѣмз слѡвѣ.

Любѣю враждѣ, ѡже кѣ намз вѡка ѡсѣкѡмѡ пакн, плотскѣмз пришествѣемз, да держѡщаго разрѣшнѣтѣ дѣшетлѣщѡщаго, мѣрз сочѣтѡмѣ из не вѣщѣствѣнными ѡбщѣствѣи, положивѣз приштѣпна, рѡждѡщаго, тѣвѣрн.

Людѣе видѣшѣ дрѣвле ѡмрачѣннѣи по днѣхз свѣтлз вѣшнѣа свѣтлостн: ѡзѡки же бѣш наслѣдѣе снѣз прѣноснѣтѣ, подѡмѡ тѡмѡ нензрѣченнѡ блгодѡтѣ, идѣже мнѡжайшѣи процвѣтѣе грѣхз.

Пѣснь 5. Ирмос:

Изз оутробы иѡнѣ младѣнца изблѣвѡ морскѣи свѣрь, ѡковѡ прѣѡтѣ: вѣ дѣш же вѣельшесѣ слѡво, ѡ плѡть прѣемшѣе, прѡидѣ сохрѡншѣе неплѣннѣ. ѣгѡже бо не пострадѡ истлѣнѣа, рѡждѡшю сохрѡнѣ неврѣждѣннѣ.

Прѣидѣ во плѡщѣа хрѣтѡсѣ бѣш нашз изз чрѣва, ѣгѡже ѡцѣ прѣжде деннѣцы рѡждѡлетѣ: правлѣнѣа же держѡ прѣчѣстѣхз снѣз, вѣ ѡслѣхз ѡбѡтнѣхз возлѣжнѣтѣ, ѡ пеленѡмн повнѡлетѣа: разрѣшѡлетѣ же мнѡгоплѣтѣнныа плѣнѣцы прѣгрѣшенѣи.

Юно изз ѡдѡма ѡтрѡчѡ смѣшенѣа, роднѣа снѣз, ѡ вѣрнымз дадѣа, вѣдѡщагѡ вѣка сѣи ѣсть ѡцѣ ѡ начѡльннкѣ: ѡ нарицѡлетѣа велѣкагѡ совѣтѣа ѡглѣз. сѣи крѣпокѣ бѣш ѣсть, ѡ держѡмѡ ѡблѡстѣю вѣю тѣвѣрнѣ.

Изм. Ирмос:

Ѡвѣнтѡмѡ иѡна вѣ прѣносѡдннѣхз морскѣхз, прѣнтнѣ молѡшесѣ, ѡ вѣрю оутѡлѣтн: ѡунзѣнѣ же ѡзз мѡчѡщагѡ стрѣлѡю, хрѣтѣ восплѣвѡ: слѡвз гѡвѣтелю, ѡкорѡ прѣнтнѣ тѣвѣ кѣ моѣи лѣнѡстн.

Иже бѣ испѣрѣа кѣ бѣш, бѣш слѡво, нынѣ оутѣврѣждѡлетѣ немощнѡе дрѣвле: видѣвѣз сохрѡннѣтн, ѣже по намз ѡбщѣствѡ, ѡмже сѣбѣ вѣторѡмз ѡбщѣнѣемз ѡбѣе прѡвѡлѡмѡ стѣрѣтѣи свѡбѡдноѡ.

Ради нас долази као Аврамов потомакда жалосно пале у мрак грехова уздигне од земљи погнутих у синове. Он који настањује светлост сада изволе да мимо достојанства буде у јаслама ради спасења смртних.

Затим мала јектенија па

КОНДАК, глас 3.

(Романа Мелода):

Данас Дјева рађа Надсушнога, а земља пећину нуди Неприступном. Анђели и пастири заједно славе, а маги путују у друштву звезде. Ради нас се као мало дете роди превечни Бог.

Потом

ИКОС:

Башту едемску отвори Витлејем – ходите да видимо! Сладост у скровишту нађосмо – ходите да до рајских дивота унутар пећине дођемо! Онде се јави корен ненапајан што опроштајем цвета. Онде се нађе студенац неископани са кога некад Давид зајеле да пије. Онде Дјева родивши младенца одмах утоли жеђ Адамову и Давидову. Ради тога хитајмо к њему, јер се ту као мало дете роди превечни Бог.

СИНАКСАР

25. дана месеца децембра празник је телесног рођења Господа, Бога и Спаситеља нашег Исуса Христа.

Стихови:

Бог – новорођенче, а Мајка – Дјева.

Коју новину већу од ове виде творевина?

Девственица Марија породи се двадесет и петог.

Човекољубиви Бог, видевши како људски род трпи тиранију ђавола, сажали се па посла арханђела Свога Гаврила Богородици с поруком: „Радуј се, Благодатна! Господ је с тобом!“ Истог часа у њеној неоскврњеној утроби заче се Господ наш Исус Христос, Син Божји и Реч Његова. И када се навршило девет месеци од њеног зачећа цезар Август издаде наредбу да се попише сав народ на свету и посла Квиринаја у Јерусалим и у Витлејем да спроведе попис. Тако и Јосиф, старатељ Богородице, дође, заједно са њом, у Витлејем да се попише. И како јој дође да се породи а због многог народа не нађе неку кућу, уђе у једну сиромашку пећину и онде, не губећи [девичанство], роди Господа нашег Исуса Христа. Онда Га пови у пелене као новорођенче, па Га положи и смести у јасле немуштих животиња – Њега Створитеља свега који ће нас ослободити од немушности наше духовне.

Истога дана спомен је поклоњења мага.

Градѣтѣз насѣ радн, и зѣз ѡбраамлнхѣ зрѣслѣз, темнопѡдшѡмѣ ко мрѡцѣѣ прегрѣшѣнїи, сѡны въздѡвїгнѡтн дѡлѡ понїкшнхѣ: иже ко свѣтѣѣ ѡвнѣтѡлн и ѡслехѣз, чрезѣз дѡрѣѡлїе, нѡнѣѣ благоволивѣз въ чѣловѣчѣскѡе спасѣнїе.

Кондакъ, гласъ 3. Подобенъ:

Дѣла днѣсѣ прѣдѡцѣствѣннаго рѡждѡетѣз, и землѡ вѣртѣпѣз непрїстѡпнолѡ прїнѡвнѣтѣз. ѡггѡн сѣз пѡрѣтырѣмн славѡсѡбѡвѡтѣз, воливї же со свѣздѡю пѡтѣшѣетѣвѡтѣз: насѣз ко радн рѡднѣа ѡтрѡчѡ млѡдо прѣвѣчнннѣ бѣз.

Икосъ:

Вѣдѣмѣ вндлѣемѣз ѡвѣрѣзе, прїнднѣте внднмѣз, пнцѡлѣ въ тѡннѣѣ ѡвѣрѣтѡхѡмѣ: прїнднѣте, прїнлѣемѣз ѡцѡмѣ рѡнїкѡмѣ вндѣтѣрѣ вѣртѣпа: тѡмѡ ѡвнѣа кѡрѣнѣ нѣнапѡенѣз, прѡзѡбѡлѡ ѡпѡцѣенїе: тѡмѡ ѡвѣрѣтѣа клѡдѡзѣ нѣнскѡпанѣз, и зѣз нѣгѡѡже дѣдѣз пнѣтн дрѣвѡлѣ възжѡдѡлѣа. тѡмѡ дѣла рѡждѡшн млѡдѣнца, жѡждѡлѣ ѡутѡвн ѡбѣе ѡдѡмовѡлѣ и дѣдовѡлѣ. сѣгѡ радн кѣз нѣмѡлѣ идемѣз, гдѣѣ рѡднѣа ѡтрѡчѡ млѡдо прѣвѣчнннѣ бѣз.

Стихови:

Клањају Ти се представници незнабожаца, Речи,
објављујући будуће страхопоштовање незнабожаца према Теби.

У своје време беше у земљи Персији неки пророк по имену Валаам. Међу многим његовим предсказањима било је и ово: „Из Јакова ће звезда засјати и срушити владаре моавске.“ Ово пророчанство примали су у наслеђе и други маги и предочавали га свим персијским владарима. Тако оно, преносећи се с колена на колена, дође и до ове тројице, а они стадоше добро пазити када ће угледати звезду. Како пак беху астрономи, кад видеше да Христова звезда нема путању као остале звезде од Истока према западу него од севера према југу, схватише да она објављује рођење великог Цара. И идући за звездом нађоше Христа Господа. Онда падоше и поклонилише Му се па Га дариваше даровима – златом, тамјаном и измирном. А онда, по наредби анђела, вратише се у своју земљу. Јудејски владар Ирод пак, сазнавши од мага да се родио Цар који ће покорити читав свет, кришом дозвоља себи мудраце и рече: „Када одете тачно се распитајте за дете и пошто га нађете јавите ми да и ја одем и поклоним му се.“ А то рече да би, сазнавши где се налази, послао да га убију. Затим сазвавши писмознанце упита их: „Где Писмо каже да ће се родити Христос?“ А они му одговорише „У Витлејему, у Јудеји.“ Тад посла војску да у Витлејему побију децу од две године наниже. Због тога Бог посла анђела који рече Јосифу: „Устани, узми дете и његову мајку те бежи у Египат.“ И Јосиф учини тако, па узевши дете и његову мајку оде у Египат.

Истога дана спомен је пастира који видеше Господа.

Стихови:

Пастири, стадо своје оставивши,
хитају да виде Христа, Доброг Пастира.

Њима слава у векове векова. **А**мин.

И наставља се канон.

СЕДМА ОДА

Ирмос: Дечаци заједно у побожности одгајени, презревши безбожну наредбу, не уплашише се претње огњем, но стојећи посред пламена певаху: „Благословен си, Боже отаца!“

Док су бдили на пољу, пастири доживеше збуњујућу појаву светлости, јер их обасја слава Господња и анђеоло који им викаше: „Запевајте – јер родио се Христос – благословен си, Боже отаца!“

Наједном, уз реч анђела, небеске војске стадоше да кличу: „Слава Богу на висини, мир на земљи, добра воља међу људима! Христос засија! Благословен си, Боже отаца!“

Пѣснь 3. Ирмосъ:

Отроцы, благочѣстїю совоспитани, словесчїваго велѣнїа неврѣгше, огненнаго прецѣнїа не оубоашаго, но посредѣ пламене стоаще, поахѹ: отцѣвз бже, блгословѣнз єси.

Пастыриє сврѣаще, оужасно свѣтоавленїе полѹчїша: слава бо гдѣа ѡблстѣа ѡхъ, ѡ аггѣа, копоѡйте, копїа: ѡкво родїса хрѣтосъ, отцѣвз бгъ блгословѣнный.

Внезѡпѹ єз слобкомъ аггловымъ нѣнаа вѡннїтѣа, слава, копїахѹ, бгѹ вѣ бѣшннхъ, на землї мїрѣ, вѣ челоѡцѣхъ благоволенїе: хрѣтосъ козїа, отцѣвз бгъ блгословѣнный.

„Шта ово значи?“, рекоше пастири. „Хајде да видимо то што се догодило – божанског Христа!“ А када дођоше у Витлејем с Родитељком се клањаху и певаху: „Благословен си, Боже отаца!“

Други канон:

Ирмос: Ревношћу обузети дечаци прекореше безбожно брбљање свемоћног тиранина који срдњом сипаше без поговора. Силни огањ устукну од њих док Господу говораху: „До века си благословен!“

Буктиња, дижући се попут торња, од седмоструке потпаљености, бесно спаљује слуге, а моћно спасава младиће; док их је пламен овенчавао, Господ им је обилату росу због побожности давао.

Христe, Помоћниче, Својим неизрецивим оваплоћењем порушио си људима сучељену препреку. Подвргао си се сада уобличењу, Ти који поседујеш богатство обожења. Због надања у њега ми с висина у јаруге мрака доспесмо.

Дивљи, неуздржљиво обесни, бешчасно разобручени грех залуђеног света свемоћно си затомио. Оне које он некад одвуче Ти, Добротвору, сада од погибељи спасаваш, својевољно се оваплотивши.

ОСМА ОДА

Ирмос: Прасликом надприродног чуда би она пећ што орошава, јер не пали младиће које прогута, као ни огањ Божанства утробу Дјеве у коју урони. Стога запевајмо химну: „Да благосиља Господа сва творевина и да Га преуноси у све векове!“

Одвлачи кћи Вавилона дечаке из Давидова народа као свој плен са Сиона, а шаље дародавце маге да се као деца моле кћери Давидовој, Богу пријатној. Стога запевајмо химну: „Да благосиља Господа сва творевина и да Га преуноси у све векове!“

Замукнуше свирале због песме жалосне, јер у туђини не певаху синови Сиона. Христос пак, у Витлејему засјавши, кида сву заблуду Вавилона и свирку његових свирала. Стога запевајмо химну: „Да благосиља Господа сва творевина и да Га преуноси у све векове!“

Глаголах чтò сѣи, рекòша пѣстырѣе; прешѣдше оубѣднѣмз бѣвшее, бжѣтвеннагѣ хрѣтѣ. видлѣема же дошѣдше, из рòждшюу поклонѣху сѣа, воспѣвѣюще: Òтцѣвз бжѣ, бл҃гословѣнз сѣи.

Изм. Ирмос:

Всѣцрѣлѣ любòвѣи оубòлѣннѣи Òтроцы, оубòрѣнѣмз безчѣсленнѣмз ѣрѣцѣмз мѣчѣнѣтелѣмз словòбжнòе ѣзѣковѣрѣдѣе, ѡмѣже повннѣдѣл Òгнь мнòгѣи, влѣцѣ глаголющѣмз: во вѣкѣн бл҃гословѣнз сѣи.

Слзгѣи оубò неѣтòвнѣмз попалѣетѣз, спѣсѣетѣ же всѣпалѣцѣмз со стрѣхòмз ѣнѣмз, седмòчѣсленнѣмз разжѣнѣемз возвышѣна: ѡмѣже вѣчнѣлѣ пѣлѣмѣнѣ, незвѣстнѣмз гдѣмз подѣищѣмз бл҃гòчѣстѣлѣмз рѣднѣ рòсѣмз.

Помòщнѣчѣ хрѣтѣ чѣловѣкòмз, прòтѣвнòе гдѣнѣе, воплòцѣнѣе нензглаголаннòе ѡмѣбѣнѣ, погрѣмѣлз сѣи: богѣтѣтѣво ѡбожѣнѣлѣмз носѣнѣ, воверѣжѣлѣмз нѣнѣмз, сѣгòмѣже рѣднѣ оубòвѣнѣемз, свѣшѣе вѣз прѣнѣпòднѣи прѣндòхòмз мрѣкѣмз.

Слѣѣ недѣржѣннѣмз возвышѣемѣмз, нечѣстнѣмз бѣсѣлѣщѣнѣмз ѡмз развѣрѣцѣнѣлѣ мѣрѣлѣ, ннзложнѣлз сѣи всѣмòщнѣчѣ грѣхѣмз, ѣмѣже прнвлѣчѣ прѣжде, днѣсѣ же ѡмз сѣѣтѣи спѣсѣешнѣ, воплòцѣмз вòлею бл҃гòдѣѣтелю.

Пѣснь ѡ Ирмос:

Чдѣлѣ прѣестѣтѣвеннагѣмз, рòгòдѣтѣльнаѣмз ѡзвѣрѣзѣнѣ пѣцѣмз Òбразѣмз. не вò, ѣмѣже прѣлѣтѣмз, пѣлнѣтѣмз ѣнѣмз, ѣмѣкѣмз ннжѣ Òгнь бжѣтѣлѣмз дѣвѣмз, вѣз ннòже внѣде оубòтрòсѣмз. чѣмз, воспѣвѣюще, воспòемз: да бл҃гословнѣтѣмз тѣлѣрѣмз вѣлѣ гдѣмз, ѡмз прѣвòзнòнѣтѣмз во вѣлѣ вѣкѣн.

Влѣчѣтѣмз вѣвѣлòнѣмз дѣцѣмз Òтрòкѣн пѣлѣнѣннѣмз дѣвòвѣмз ѡмз сѣшнѣмз кѣз сѣбѣмз: дарòнòсѣцы же слѣтѣмз колѣвѣмз дѣтѣнѣмз, дѣвòвѣчѣмз бгòпрѣлѣтѣнѣи дѣцѣрѣнѣмз молѣщѣмз. чѣмз воспѣвѣюще воспòемз: да бл҃гословнѣтѣмз тѣлѣрѣмз вѣлѣ гдѣмз, ѡмз прѣвòзнòнѣтѣмз во вѣлѣ вѣкѣн.

Òргѣнѣмз оубòклоннѣмз пѣлѣнѣмз пѣснѣмз, не поѣхѣмз вò вѣз зѣмлѣнѣмз чѣждѣи Òтроцы сѣшнòвѣмз: вѣвѣлòнѣмз же разрѣшѣетѣмз лѣстѣмз вѣнѣ, ѡмз мѣдѣнѣнѣкѣлѣмз сòстѣбѣмз, вѣз видлѣемѣмз возсѣлѣвз хрѣтòсѣмз. чѣмз воспѣвѣюще воспòемз: да бл҃гословнѣтѣмз тѣлѣрѣмз вѣлѣ гдѣмз, ѡмз прѣвòзнòнѣтѣмз во вѣлѣ вѣкѣн.

Преузе Вавилон добит и богатство од плена царства Сиона. Христос, међутим, доводи његове ризнице у Сион и владаре звездаре предвођене звездом. Стога запевајмо химну: „Да благосиља Господа сва творевина и да Га преузноси у све векове!“

Други канон:

Ирмос: Девојачкој утроби која натприродно рађа а запечаћена је праслика бише они старозаветни младићи који ватром шибани не беху опалјени. Благодат која једним дејством твори оба [ова чуда] уздиже људе на појање.

Утекавши гадости обмане да ће Богом постати, сва творевина, попут оних младића, непрестано песмом слави Реч која је Себе унизила и дрхти страхујући да јој хваљење није достојно, јер је, уза све своје мудро одржавање, пропадљива.

Ти који си препорођење народима, долазиш да, преводећи заблуделу људску природу са пустих висова на цвећем посути пашњак, угасиш дивљу снагу човекоубице, и као Човек и као Бог се, по Својем промислу, показавши.

Потом се устаје и пале се свеће. Уместо Тебе часнију од херувима ... са својим припевима пева се девета ода канона празника са припевима празника.

ДЕВЕТА ОДА

Припев: Величај, душо моја, часнију и славнију од горњих војски – пречисту Дјеву, Богородицу!

Ирмос: Видим чудесно и несхватљиво тајанство: небо – пећина, херувимски престо – Дјева, јасле – сместиште у које леже несместиви Христос Бог. Њега песмом величамо.

Исти припев са ирмосом пева још једном друга певница. Остали припеви певају се по једанпут.

Припев: Величај, душо моја, Бога телом рођеног од Дјеве!

Огледајући засебно кретање необичне, нове звезде која се истом појавила и небеском светлошћу засијала, маги закључише да се Христос, Цар, родио на земљи, у Витлејему, нама на спасење.

Корѣнѣи вавѣлонѣх ѡрѣтѣа сѣѡна, ѡ плѣнѣнное богѣтѣство прѣѣтѣх: сокрѡвѣнца же хрѣтѡсѣх вѣ сѣѡнѣх сегоѡ, ѡ царѣ свѣздѡѡ нарѣтавлѣа свѣздѡблѡстѣитѣлѣ влѣчѣтѣх. тѣмѣх воспѣвѣюще воспѡиѣм: да благословѣтѣх тѣлѣрѣх вѣсѣ гдѣ, ѡ превѡзносѣтѣх во вѣсѣ вѣкѣх.

Ирмос:

Оутрѡбѣх неупѣлѣнѣх ѡбразѡѡтѣх ѡтроковѣицы, ѡ же вѣтѣмѣх ѡпалѣемѣи ѡношы, преестѣствѣннѡх раждѣющѣѡх запечатѣнѣнѣх. ѡбо ѡ же родѣвѣющѣи ѡдѡдѣѣтѣѡ ѣдино, лѡди кѣ пѣнѣиѡх воспѣтавлѣетѣх блѡгодѣтѣх.

Пѣгѣбы оубѣжѣвѣши, ѣже ѡбожѣтѣлѣх прѣлѣстѣиѡх непрѣстѣннѡх поѣтѣх ѡзлѣвѣшагѡсѣа слѡба, ѡношеесѣи вѣсѣх ѣз трѣпетѡмѣх тѣлѣрѣх, неслѣвѣнѣх хвалѣѡх боѡциѣсѣах прѣносѣтѣх, тѣлѣннах ѡциѣх, ѡце ѡ мѡдрѣѣх терпѣше.

Градѣши, заблѣждѣше на пѣжѣтѣх ѡбращѣлѣа цѣвѣтѡтѡвѡрѣнѣѡх, ѡзѣ пѡстѣннѣхѣх холмѡвѣх, ѡзѣкѡвѣх воспѣтѣнѣе, чѣловѣчѣесѣкоѡ ѣстѣствѡѡ, ѣнѣлѣ ѡжѣнѣѡх чѣловѣкоѡбѣицыѡх оубѣгѣтѣх: мѡжѣх же ѡбѣвѣсѣа ѡ бѣх промышлѣнѣемѣх.

На ѣ-ѡ пѣсѣнѣх вѣжѣнѣѡтѣх свѣщѣѣх вѣрѣтѣа. Чѣстѣнѣишѣѡх: не поѣмѣх: но поѣмѣх прѣпѣвѣх прѣзѣнѣнѣа.

Вѣлѣчѣиѣ, дѡшѣ моѡх, чѣстѣнѣишѣѡх ѡ слѣвѣнѣишѣѡх гѡрѣнѣхх вѡннѣствѣх, дѣѡ прѣчѣтѣѡх бѣѡх.

Пѣснь ѣ. Ирмос:

Тѣннѣство стѣрѣнное вѣжѣѡ ѡ прѣслѣвноѡ: неѡ, вѣртѣпѣх: прѣстѡлѣх хѣрѣвѣмѣкѣиѣх, дѣѡ: ѡслѣн, вѣмѣстѣнѣлѣнѣе, вѣх ѡнѣжех воспѣжех неѡвѣстѣнѣмѣи хрѣтѡсѣх бѣх: ѣгѡже, воспѣвѣюще, вѣлѣчѣемѣх.

Тѡже вѣторѣиѣ лиѣкѣх поѣтѣх тѡѡже прѣпѣвѣх, ѡ ирмосѣх. ѡ прѡчѣнѣх шѣтѣх прѣпѣвѣвѣх прѣпѣвѣемѣх на кѣѡждѡ трѡпѣрѣх по ѣдинождѣх.

Вѣлѣчѣиѣ, дѡшѣ моѡх, ѡ дѣбы бѣа плѡтѣиѡх рѡждѣшагѡсѣа.

Вѣлѣчѣиѣ, дѡшѣ моѡх, вѣх вѣртѣпѣх рѡждѣшагѡсѣа цѣрѣа.

ѡзрѣдѣнное тѣчѣнѣе зрѣще вѡлѣвѣх неѡвѣчѣнѣмѣа нѡвѣмѣа свѣздѣѡх новѡѡдѣющѣах, неѣсѣах прѡсѣвѣщѣющѣах, хрѣтѣа цѣрѣах зѣнѣменѣющѣах на зѣмлѣнѣ, рѡждѣшагѡсѣах вѣх вѣдѣлѣемѣх, на спасѣнѣе наше.

Припев: Величај, душо моја, у пећини рођенога Цара!

Исти тропар.

Припев: Величај, душо моја, Бога коме се поклониле мудраци!

На речи мага: „Где је новорођено детенце, Владалац чија се звезда појави, јер дођосмо да Му се поклонимо?“ суманут и пометњом обузет Ирод богоборца узобести се да убије Христа.

Припев: Величај, душо моја, од звезде Указаног мудрацима!

Исти тропар.

Припев: Величај, душо моја, чисту Дјеву која роди Христа Цара!

Ирод се распита за време [појаве] звезде која доведе мага да се с даровима поклоне Христу. Она их одведе у отаџбину, тако да оставише страшнога чедоморца на поругу његову.

Припев: Маги и пастири дођоше да се поклоне Христу, рођеном у граду Витлејему.

Исти тропар.

Други канон:

Припев: Данас Дјева рађа Господара унутар пећине.

Ирмос: С једне стране, лакше нам је приљубити се ћутњи, јер смо тако безбедни од страха, а са друге, тешко нам је складно ткати углађене химне [теби], а желимо о, Дјево. Но и, Маи, дај нам снагу према нашој намери.

Припев: Данас се Господар рађа као плод од Мајке Девце.

Опет ирмос.

Припев: Данас пастири виде Спаситеља како у пелене повијен лежи у јаслама.

Гледајући како су избледеле праслике и ишчезле сенке Речи након Њене недавне појаве кроз затворена врата, и размишљајући како је засветлела истина, твоју утробу, чиста Мати, како доликује благосиљамо.

Припев: Данас је Господар увијен у рите, Недодирљиви као новорођенче.

Исти тропар.

Припев: Данас сва творевина кличе и радује се јер се роди Христос од Дјеве Девојке.

Исти тропар.

Припев: Небеске силе оглашавају свету рођенога Спаситеља, Господа и Владара.

Пошто му је испуњена жеља и удостојен је Божјег доласка, Христом обрадовани народ сада се моли за препорођење као дар живота. А ти, Дјево неокаљана, дај им благодат

Величѣи, дѣшѣ моѡ, ѡ волхвѡвѣх бѣа поклонѣмаго.

Величѣи, дѣшѣ моѡ, ѡ свѣзды волхвѡмѣх возвѣщеннаго.

Новорожденное, волхвѡмѣх глаголющымѣх, ѡтрочѣ цр҃ь, ѣгоже свѣзда ѡбнѣ, гдѣ ѣсть, томѣ бо поклонитиѣа прѣндохомѣ: ѡрѡца ѡрѡца ѡрѡца, хр҃ста о҃бнѣннѣ бѣоборѣцѣх шатѣлаѣа.

Величѣи, дѣшѣ моѡ, ѣтѣю дѣѡ и ѣдинѡ бѣѡ, рождшѣю хр҃та цр҃ѡ.

Волкѣн и пѣтѣрѣ прѣндохѣа поклонитиѣа хр҃тѡ, рождшѣмѣа во видѣемѣх градѣх.

Испытѣ ѡрѡца вреѣма свѣзды, ѣжеже вождѣнемѣх волкѣн въ видѣемѣх поклонѣхѣа хр҃тѡ ѣз дѣры: ѣюже ко ѡтѣчѣствѡ настѣвлѣемн, лютаго дѣтѡдѣннѣцѣ ѡстѣвнѣша порѡгана.

Таже пѣрвыи лики поѣтъ вторѡгѡ канѡна припѣвѣх:

Днѣсь дѣа раждѣтѣх вѣкѡ внѣтрѣх вѣртѣпа.

И ирмосѣх:

Любнѣннѣ о҃бѡ намѣх, ѡкѡ безвѣдноѣ стѣрѡхомѣх о҃дѡбѣе молчѣннѣе, любѡвнѣю же, дѣо, пѣннѣннѣ ткѣтнѣ спрѡтаженнѣх сложеннѣх, недѡбно ѣсть: но и мѣннѣ, сѣлѡ, ѣлико ѣсть пронзѡленнѣе, дѣждѣ.

Вторѡи же лики поѣтъ припѣвѣх:

Днѣсь вѣка раждѣтѣа ѡкѡ мѣнецѣх ѡ мѣре дѣх.

И ирмосѣх тоѡже: Любнѣннѣ о҃бѡ намѣх:

Прѡчнѣ же припѣвѣемѣх кѣ тропарѣмѣх:

Днѣсь пѣтѣрѣ вѣдѣтѣх сѣа, пеленѣмн ѡбнѣтѣа, и лежѣца во ѡслѣхѣх.

Днѣсь вѣка рѣбнѣемѣх пеленѣтѣа, неѡсѣзанныи, ѡкѡ мѣнецѣх.

Днѣсь вѣка тѣврѣх вѣелнѣтѣа и раждѣтѣа, ѡкѡ хр҃тѡсѣх роднѣа ѡ дѣх ѡтрокѡвнѣцѣх.

Образы неѡсѣтѣлы, и сѣннѣ прнѡвѣдѣны, ѡ мѣннѣ ѣтѣа, вѣдѣвшѣе слѡва, нѡва ѡбѡльшагѣа ѡ вѣртѣх закѡчѣннѣх: мнѣцнѣннѣ же ѡстнннѣю свѣтѡстѣ, дѡстѡннѣннѣ твоѡ благоѡвнѣмѣх о҃ттрѡбѣх.

Нѣннѣх снѣх рождшѣагоѡ сѣа гдѣ и вѣкѡх возвѣщѣютѣх мнѣх.

Вмѣстѣх, Слѡвѣх:

Величѣи, дѣшѣ моѡ, трѣпѡстѣагѡ и нераздѣльнагѡ бж҃тѣа держѣвѣх.

да се поклоне слави [Божјој].

Припев: Величај, душо моја, моћ троличног и неразделивог Божанства!

Исти тропар.

Припев: Величај, душо моја, Избавитељицу нашу од проклетства!

Исти тропар.

Затим појци обе певнице заједно певају први припев и ирмос првог канона, па први припев пред ирмос другог канона и сам ирмос. На крају сви начине један поклон.

Затим мала јектенија па

СВЕТИЛАН, (три пута):

Посетио нас је с висина Спаситељ наш, Исток истока, и ми који смо у тами и сенци нађосмо истину. Јер од Дјеве родио се Господ.

Све што дише да хвали Господа ... и

САМОГЛАСНЕ СТИХИРЕ, глас 4.

(Андреје Јерусалимског):

Радујте се праведни, кличите небеса, играјте горе – јер Христос се роди! Дјева изгледа попут херувима док седећи држи на грудима оваплоћенога Бога Реч. Пастири Новорођенога славе, маги Господару дарове приносе, анђели певајући говоре: „Недокучиви Господе, слава Ти!“

Отац изволе те Реч поста тело и Дјева роди Бога очовеченога. Звезда оглашава, маги се клањају, пастири се диве и сва творевина кличе.

Богородице Дјево, родивши Спаситеља, поништила си првобитно проклетство Евино, јер си постала Мајка Онога који је [плод] Очевог извољења и носила си на грудима оваплоћеног Бога Реч. [Пошто] тајна не допушта испитивање, сви Те само с вером славимо, кличући и говорећи заједно са тобом: „Необјашњиви Господе, слава Ти!“

Ходите, запевајмо Мајци Спаситеља коју и након порођаја видимо Дјевом: „Радуј се животом испуњени граде Цара Бога, у коме се наставивши Христос приреди спасење.“ С Гаврилом те песмама обасипамо, с пастирима ти славу одајемо, вапијући: „Богородице, посредуј код Оног кога си родила за наше спасење!“

Слава ...

Вмѣстѡ же, и нынѣ:

Величѣи, дѡше моѡ, и҃збѡвльшѡю нас ѡ клѡтвѡ.

Желѣиѣ полѡчиѡше, и бѣѣа пришеѣтѡа хр҃токраѣнии люѡде сподѡбльшесѡ, нынѣ оутѡшѡютѡа пакн бытїемз: ѡкѡ живѡнѡи҃нѡ благодѡтъ длѣши, дѡ ѡчтѡа, поклонїтнѡа слѡвѣ.

Тѡже ѡба лика, сошеѡшесѡ вкѡпѣ, поѡтѡх пѣрѡвїи припѣвѡх прѡзѡдника, и ирмосѡх: Тѡннѡство стѡрѡнноѡ вѡнѡшѡ:

Поѡемз вѡторѡгѡ канѡна припѣвѡх, и ирмосѡх: Любїтнї оубѡ намз: и поклонѡх:

Свѣтїленз:

Посѣтїлѡз ны ѣсть вѡыше сїсѡ нашѡх, востѡкѡх востѡкѡвѡх, и ѡцїи во тмѣ и сѣни ѡбѣтѡхѡмз и҃стинѡшѡ: и҃ко ѡ дѡбы роднѡа гдѣ. [Трїжды]

На хвалїтѡхѡх поѡмз стїхїры самогласны, ѡ:

Ѧндрѣа иерѡсали҃мѡскагѡ. Гласѡ ѡ:

Веселїтѡа прѣнїи, нѣсѡ рѡднїтѡа, взыгрѡйте гѡры, хр҃тѡ рѡждѡшѡсѡ: дѡа сѣднїтѡх херѡвїмѡмз подѡбѡлѡнѡсѡ, носѡлѡн вѡ нѣдрѡхѡх бѣа слѡво вѡплоѡеннѡ: пѡстѡырїѡ рѡждѡеннѡмѡ днѡвѡтѡа: волѡвїи влѡцѣ дѡры приносѡтѡх, ѡгнѡ вѡспѣвѡюще глѡболѡютѡх: непѡртнїжїме гдѣи, слѡва тѡбѣ.

Бїѡе дѡо, рѡждѡшѡа сїса, оупразднїла ѣсї пѣрѡвѡу клѡтѡвѡ ѣннѡшѡ: ѡкѡ мѡтї былѡ ѣсї благоколѣнїѡ ѡчѡа, носѡлѡн вѡ нѣдрѡхѡх бѣѣе слѡво вѡплоѡеннѡе. не терпнїтѡх тѡїнна и҃спытѡнїѡ. вѣрою ѣднѡю сїѡ всїи слѡвнїмз, зѡвѡще ѣз тѡвоѡу и глѡболѡюще: нензрѣченнѡе гдѣи, слѡва тѡбѣ.

Прїндїтѡе, вѡпоїмз мѡтѡрѡ сїсѡвѡшѡ, по рѡтѡвѣ пакн ѡвльшѡюсѡ дѡшѡ: рѡднѡсѡ, грдѡе ѡдѡшѡвелѡннїи црѡ и бѣа, вѡ немѡже хр҃тѡсѡх пожївѡх, сплѡенїѡе соѡчѡла. ѣз глѡврїѡломз вѡпоѡемз, ѣз пѡстѡырїѡми проглѡвнїмз, зѡвѡще: бїѡе, молн и҃зѡх тѡбѣ вѡплоѡеннѡа сплѡтнѡа намз.

Ѡцѡх благозѡболн, слѡво плѡтѡх вѡстѡх, и дѡа роднѡ бѣа вѡчлѡвѡчѡсѡсѡ: свѣздѡ вѡзѡвѡщѡлѡетѡх, волѡвїи поклонѡютѡа, пѡстѡырїѡе члѡдѡтѡа и тѡвѡрѡ рѡдѡетѡа.

глас 6.
(Германова):

Када је настало време за Твој долазак на земљу извршен је први попис свега народа на свету. Тиме си хтео да се напишу имена сведока Твога рођења. Ради тога и би обзнањена таква одлука од Цезара. Тако је Твоје вековечно царство које нема почетка добило нови. Стога богатство православног богословља, више од онога које се убира порезом на имовину, приносимо Теби – Богу и Спаситељу наших душа.

И сада ...,

глас 2.
(Јована Монаха):

Данас се Христос рађа у Витлејему од Дјеве. Данас беспочетни добија почетак и Реч постаје тело, небеске силе кличу, земља с људима радује се, маги Господару дарове приносе, пастири чудо разглашују, а ми непрестано узвикујемо: „Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља!“

Велико славословље, тропар празника, сугуба и прозбена јектенија и отпуст.

Потом настојатељ помазује све који су у храму светим уљем, а за то време се пева нека од самогласних празничних стихира.

У наставку следи

ПРВИ ЧАС

Поредак првог часа бива како је уобичајено, уз то што се након читања пасалама на **Слава ...** узима тропар празника **Рођење Твоје ...** и по **ТРИСВЕТОМ** кондак празника **Данас Дјева ...** На крају отпуст.

Исто правило важи и за **ТРЕЋИ** и **ШЕСТИ ЧАС** који се служе пред литургијом.

ЛИТУРГИЈА

Није на одмет још једном се сетити да уколико је празник рођења Христовог у недељу или понедељак, онда се на дан празника служи литургија св. Василија Великога, док дан уочи празника бива литургија св. Јована Златоустог.

Почетак литургије бива како је уобичајено. Након велике јектеније уместо редовних антифона **Благослови**, душо моја ..., **Хвали**, душо моја ... и **Блажени ...** певају се следећи празнични антифони.

Слава, гласъ 5. Германово:

Ѣгда время ѣже на землю пришествѣа твоегѡ, первое написанїе вселеннѣи бысть, тогда восхотѣа єси человекѡвѡз написати имена, вѣрбующихъ рѣствѣ твоемѹ. сего ради таковоє повелѣнїе ѡ кєсарѡ возгласїа: вѣчнагѡ бо твоегѡ црѣвїа безначальное, рѣствѡмъ твоимъ ѡновїа. чѣмъ тебѣ приносимъ и мы паче имѣннагѡ данноєвїа, православногѡ богѡтства бѡгѡлѡвїе, ѡакѡ бѣа и сѣса дѡшз нашнхъ.

И нынѣ, гласъ 6: Іѡанна монаха:

Днєсь хрѣтоєз въ вѣдлєемѣ раждѡется ѡ дѣвы: днєсь безначальный начинѡется, и лѡво воплощѡется: силы небныѡ радѡются, и земля из человекѣи вєелѡется: волеи влѣцѣ дѡры приносѡтъ, пѡстырїе рождєнномѹ днѡвѡтъ. мы же непрестаннѡ вопїемъ: слава въ вышннхъ бѣа, и на землїи миръ, въ человекѣцѣхъ благоволенїе.

Славослѡвїе великое. По трїстѡмъ тропарѣхъ празника. Ѣктєнїи, и ѡпѡетъ.

И знаменѡется и҃г҃лменѡ стѣымъ єлєемъ вратїю ѡ стѣгѡ кандїла, ѣже предъ празничною ікѡною, поѡщымъ намъ стѣхнрѣ самогласнѹ празника: и гласъ 1. На 1-мъ часѣ тропарѣхъ празника. По трїстѡмъ кондакѡхъ празника. И прѡчѡа: и совершєнный ѡпѡетъ.

[зрї] Вѣдомо же бѡди и сїе: ѡакѡ ѡце на вєчерїе рѣствѡ хрѣтоѡвѡ вѡдетъ въ євѡкѡтѣ, и недѣлю, не бывѡетъ постѡ: лїтургїа же златѡѡсѡтагѡ во своє время: ѡ на сѡмый празничнѡхъ лїтургїа поетѡ вѡсїлїєѡ непрѣмѣннѡ. Такожде бывѡетъ и въ празничнѡхъ проєвѣщенїа. Кѡмѣстѡ же, ѡ тебѣ радѡется: поемъ ірѡмѡєз д. пѣени. Въ єи дєнь бывѡетъ лїтургїа по рѡнѹ, трѡда ради вѣчнагѡ.

ПРВИ АНТИФОН,

глас 2:

1. стих: **Х**валићу Те, Господе, од свег срца, казиваћу сва Твоја чудеса! (Пс. 9,1)

Припев: **М**олитвама Богородице, Спаситељу, Спаси нас!

2. стих: [**Х**валићу Те, Господе, од свег срца] у већу и сабору правих!*158 (Пс. 110,1)

Припев: **М**олитвама Богородице, Спаситељу, Спаси нас!

3. стих: [**В**елика су дела Господња,] у њима се огледају сва Његова хтења. (Пс. 110,2)

Припев: **М**олитвама Богородице, Спаситељу, Спаси нас!

4. стих: **П**ризнање и велики углед има дело Његово, а правда Његова до века остаје. (Пс. 110,3)

Припев: **М**олитвама Богородице, Спаситељу, Спаси нас!

Затим обе певнице заједно

Слава., **И** сада ...,

Припев: **М**олитвама Богородице, Спаситељу, Спаси нас!

Након мале јектеније

ДРУГИ АНТИФОН,

глас 2:

1. стих: **Б**лажен је човек који се боји Господа. Он жуди за Његовим заповестима. (Пс. 111,1)

Припев: **С**паси, Сине Божји, од Дјеве рођени, нас који Ти певамо „Алилуја“.

2. стих: **М**оћно ће Му бити на земљи потомство. (Пс. 111,2)

Припев: **С**паси, Сине Божји, од Дјеве рођени, нас који Ти певамо „Алилуја“.

3. стих: **С**лава и богатство красиће Му дом, а праведност Његова остаје до века векова. (Пс. 111,3)

Припев: **С**паси, Сине Божји, од Дјеве рођени, нас који Ти певамо „Алилуја“.

4. стих: **З**асија у тами светлост праведника. (Пс. 111,4)

Припев: **С**паси, Сине Божји, од Дјеве рођени, нас који Ти певамо „Алилуја“.

Затим обе певнице заједно

Слава., **И** сада ..., **С**ине јединче и Речи Божја ...

Након мале јектеније

На литургији

Инѣитѣфѡнѡз ѧ, ѱалѡмѡз рѣи, гласѡз ѣ:

Исповѣмѣсѣ тѣбѣ, гдѣи, вѣчѣмѡз ѣрдѣмѡз моѡмѡз, повѣмѡз вѣдѣ чдѣелѣ твоѡдѣ.

Припѣвѡз: Молѣитѡвѡмѡи бѣцѣи, спѣсѣ, спѣсѣи насѡз.

Стѣхѡз ѣ: Вѡз совѣтѣтѣ прѡвѡвѡхѡз и сѡнмѣтѣ, вѣсѣлѡа дѣлѡа гдѣи.

Молѣитѡвѡмѡи бѣцѣи, спѣсѣ, спѣсѣи насѡз.

Стѣхѡз ѣ: Изѡискѡна во вѣчѣхѡз вѡлахѡз ѣгѡвѡ.

Молѣитѡвѡмѡи бѣцѣи, спѣсѣ, спѣсѣи насѡз.

Стѣхѡз ѧ: Исповѣданѣиѣ и великолѣпѣиѣ дѣло ѣгѡвѡ и прѡвѣда ѣгѡвѡ прѣвѡвѡдѣетѡз вѡ вѣчѡхѡз вѣчѡкѡ.

Молѣитѡвѡмѡи бѣцѣи, спѣсѣ, спѣсѣи насѡз.

Тѡже ѡба лѣнка: Слѡва, и нынѣ: Молѣитѡвѡмѡи бѣцѣи:

Инѣитѣфѡнѡз ѣ, ѱалѡмѡз рѣи, гласѡз ѣ:

Блаженѡз мѡжѡз вѡдѣиѣсѣ гдѣа, вѡ заповѣдѣхѡз ѣгѡвѡ вѡсхѡцѣетѡз ѡчѣлѡвѡ.

Припѣвѡз: Спѣсѣи ны спѣсѣиѣи, рѡждѣиѣсѣ ѡ дѣвѣи, поѡщѡмѡа тѣи: Иллиѡдѣа.

Стѣхѡз ѣ: Снѡвно на землѣи вѡдѣетѡз ѡчѣмѡа ѣгѡвѡ, рѡдѡз прѡвѡвѡхѡз благѡсловѣитѣа.

Спѣсѣи ны, спѣсѣиѣи:

Стѣхѡз ѣ: Слѡва и богатѣитѡво вѡ домѣ ѣгѡвѡ, и прѡвѣда ѣгѡвѡ прѣвѡвѡдѣетѡз вѡ вѣчѡхѡз вѣчѡкѡ.

Спѣсѣи ны, спѣсѣиѣи:

Стѣхѡз ѧ: Возсѣлѡ во тѣмѣ вѣчѣтѡз прѡвѡвѡмѡз, милѡстѡвѡз и щѣдрѡз и прѡвѣденѡз.

Спѣсѣи ны, спѣсѣиѣи:

Тѡже ѡба лѣнка вѡзѡпѣ: Слѡва, и нынѣ.

Ѣдннѡрѡднѡиѣи спѣсѣи и слѡвѡе ѣжѣиѣи:

ТРЕБИ АНТИФОН,

глас 4:

1. стих: Рече Господ Господу моме: „Седи с Моје десне стране док Ти непријатеље не положим под ноге.(Пс. 109,1)

Тропар: Рођење Твоје, Христе, Боже наш, обасја свет светлошћу познања, јер су, њему захваљујући, поклоници звезда од звезде научили да се Теби, Сунцу правде, клањају и да у Теби Исток с висине познају. Господе, слава Ти!

2. стих: Скиптар моћи даће Ти Господ са Сиона, па господуј међу непријатељима Својим. (Пс. 109,2)

Тропар: Рођење Твоје ...

3. стих: Посилни Твоји уз Тебе су у дан Твоје моћи, свети Твоји у красоти својој. (Пс. 109,3)

Тропар: Рођење Твоје ...

По входу уместо **Х**одите, поклонимо се ... **пева се**

ВХОДНОЈЕ, глас 2:

„Пре Данице родила Те утроба моја“, заклео се Господ и неће се покајати, „Ти си свештеник до века по чину Мелхиседековом.“ (Пс. 109,3-4)

Потом **ТРОПАР ПРАЗНИКА** Рођење Твоје ... с највећом свечаношћу.

Слава ..., **И** сада ...,

КОНДАК ПРАЗНИКА, глас 3.

(Романа Мелода):

Данас Дјева рађа Надсушнога, а земља пећину нуди Неприступном. Анђели и пастири заједно славе, а маги путују у друштву звезде. Ради нас се као мало дете роди превечни Бог.

Уместо **Трисвете песме пева се (Галаћанима 3,27):**

Који год се у Христа крстисте у Христа се обукосте. **А**лилуја, (три пута),

Слава ..., **И** сада ..., у Христа се обукосте. **А**лилуја.

Који год се у Христа крстисте у Христа се обукосте. **А**лилуја.

ПРОКИМЕН апостола, глас 8:

Сва земља да Ти се поклони и да Ти запева, да запева Твоме имену, Вишњи! (Пс. 65,4)

Стих: **У**скликни Господу сва земљо, запевај имену Његовом, одај славу похвали Његовој! (Пс. 65,1-2)

Антифѡны ѿ Псаломъ рѣдѣ, гласъ 4:

Рече гдѣ гдѣви моемѹ: сѣди ѡдеснѣхъ моихъ.

Тропарѣ:

Рѣчѣ твоѣ, хрѣте бже нашъ, возсеа мирови свѣтъ рздма: въ немъ бо свѣздамъ свѣдѣнїи, свѣздою ѡсвѣщенъ, тебѣ кланатиелъ елици правды, ѡ тебѣ вѣдѣти ехъ вышнѣхъ востѡка: гдѣи, слава тебѣ.

Стихъ б: Дѡндеже положи врагѣ твоѣ, подножїе ногъ твоихъ.

Тропарѣ: Рѣчѣ твоѣ, хрѣте бже нашъ:

Стихъ г: Жезлъ силы послетъ ти гдѣ ѡ еѡна, ѡ гдѣствѣи поведѣ враговъ твоихъ.

Рѣчѣ твоѣ, хрѣте бже нашъ:

Стихъ д: Съ тобою начаа въ день силы твоѣ, во свѣтлостехъ стѣихъ твоихъ.

Рѣчѣ твоѣ, хрѣте бже нашъ:

Входное:

Иже чрева прежде денницы роди хъ та, кланатиелъ гдѣи ѡ не раскланатиелъ: ты иереи во вѣкѣхъ по чинѹ мелхиседековѹ.

Тропарѣ **высочайшимъ гласомъ:** Рѣчѣ твоѣ, хрѣте бже нашъ:

Слава, ѡ нынѣ, кондакъ: Дѣла днесь:

Вмѣстѣ трисѣгѡ, елици во хрѣта крестїстелъ:

Прокименъ, гласъ ѡ:

Всѣа земля да поклонителъ тебѣ, ѡ поетъ тебѣ:

Стихъ: Воскликните гдѣви всѣа земля:

ЧИТАЊЕ ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ГАЛАЂАНИМА
СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА
(4,4-7; зач. 209):

[Браћо!] Када је дошла пуноћа времена, посла Бог свога Сина, рођеног од жене, рођеног под Законом, да искупи оне који беху под Законом, да бисмо могли да будемо усињени. А пошто сте синови, Бог посла у срца ваша Духа Свога Сина који виче „Ава“ – Оче! Дакле, више ниси роб, него син. А ако си син, онда си и наследник Божји.

АЛИЛУЈА, глас 1.

Небеса казују славу Божију, свод небески разглашава дело руку Његових.
(Пс. 18,2)

Стих: Дан дану то објављује, ноћ ноћи глас предаје. (Пс. 18,3)

ЧИТАЊЕ ИЗ СВ. ЈЕВАНЂЕЉА ПО МАТЕЈУ
(2,1-12; зач. 3):

Кад се Исус родио у Витлејему јудејском, у време краља Ирода, где, дођоше маги са Истока у Јерусалим и почеше да говоре: „Где је цар јудејски што се родио? Видели смо Његову звезду на Истоку, па дођосмо да Му се поклонимо.“ Чувши ово узнемири се краљ Ирод, а с њим и сав Јерусалим. Он сакупи све свештеничке главаре и писмознанце из народа па се стаде код њих пропитивати где Христос треба да се роди. Они му рекоше: „У Витлејему јудејском. Јер овако пише код пророка: „А ти Витлејеме, земљо Јудина, нипошто ниси најнезнатнији међу Јудиним градовима, јер из тебе ће потећи вођа који ће напасати народ мој Израил.“ Тада Ирод у тајности дозвољава маги и пажљиво их испита о времену појаве звезде. Онда их посла у Витлејем с речима: „Идите и добро се распитајте за дете, па када га нађете јавите ми да и ја одем да му се поклоним.“ Они, саслушавши краља, пођоше. И где, звезда коју су угледали на Истоку ишла је пред њима док не дође до места где беше дете. Кад видеше звезду маги се много обрадоваше. И ушавши у кућу угледаше дете са Маријом, његовом мајком, па падоше и поклонеше му се. Онда отворише своје ризнице и принеше му на дар злато, тамјан и смирну. Иза тога у сну добише упутство да се не враћају Ироду те другим путем одоше у своју земљу.

Даље све бива по поретку божанствене литургије. Уместо Достојно је уистину ... пева се први припев и ирмос девете оде првог канона празника:

Величај, душо моја, часнију и славнију од горњих војски – пречисту Дјеву, Богородицу!

Ѡпѡиз къ галѡтѡмѡз, зачѡло ѣд: Ѡгда прѡиде кончина лѣтѡ.

Ѡлилуѡа, гласъ ѡ. Небеса повѣдѡютъ славу бѣжѡю.

Стихъ: Дѣнь днѡ ѡрыгѡетъ гласѡз:

Ѡуаѡе матѡрѡа, зачѡло ѣ: Ѡнесъ рѡждшѡса.

Видим чудесно и несхватљиво тајанство: небо – пећина, херувимски престо – Дјева, јасле – сместиште у које леже несместиви Христос Бог. Њега песмом величамо.

ПРИЧАСТАН:

Избављење посла Господ народу свом. (Пс. 110,9) и три пута Алилуја.

Причастан: Избавленіе посла гдѣ людемъ своимъ. **Иллиѣа, трижды.**

На трапѣзѣ бываеѣтъ оѣтѣшеніе братѣи великое: њ чѣемъ слово златоустѣаго, ѣмѣже начало: древле оѣево патрїархъ:

[Зрѣ] Ице праздникъ рѣѣтвѣ хрѣтова елѣчїтѣа быти въ ерѣдѣ, њ паѣтѣкъ, разрѣшаемъ оѣево мїрѣне на мѣсо, монаѣи же на сырѣ њ ѣнца: њ едїемъ оѣево ѡ рѣѣтвѣ хрѣтова, по всѣ дни, до навечерїа еѣаго еѣовленїа, мїрѣтїи оѣево мѣсо, монаѣи же сырѣ њ ѣнца.

БИБЛИОГРАФИЈА

СЛУЖБА РОЂЕЊА ПО ТЕЛУ ГОСПОДА НАШЕГА ИСУСА ХРИСТА
 Издање Издавачке установе Српске православне епархије шумадијске
 „Каленић“ – Крагујевац
 превео са грчког мр Ненад Ристовић
 рецензент проф. др Војислав Јелић
 уредник протођакон Зоран Крстић
 Штампано 2000. године у 1000 примерака,
 Штампа: ШИП „Никола Николић“ – Крагујевац

Ѣже по плѣти, рѣчѣво гда бѣа њ ѡца нашегѡ ѡца хрѣта.

Ове службе преузимамо са сајта Ортлиб, према репринтном издању:
МННІА МѢСѢЦА ДЕКЕМВРІИ КІСЕЛ.
 Въ тѣпографѣи кѣво-печѣрикой лѣры. двѣг (ж) гѡда (с дополненіями). -
 Московский Сретенский монастырь, стр. 458-520,
 издательство „Правило веры“, 1997.

Припремио упоредно
ипођакон Зоран Бобић
Земун 2016 год.